

Norges miljø- og
biovitenskapelige
universitet

Masteroppgave 2023 30 stp
Fakultet for landskap og samfunn

Haslevangen for ungdom - En grønn byforbindelse

Haslevangen for Youth - A Green Urban Connection

Synne Thorshaug Eide og Kristina Sycheva
Master for landskapsarkitektur
Fakultet for landskap og samfunn



Bibliotekside

Tittel Haslevangen for ungdom - En grønn byforbindelse
Title Haslevangen for Youth - A Green Urban Connection
Year 2023
Place Ås, Norge

Forfattere Synne Thorshaug Eide &
Kristina Sycheva

Hovedveileder Kathrine Omnia Strøm

Biveileder Agustin Sebastian-Rivera

Mentor OXLO Inga Berge de Galvez

Sideantall 48 (inkl. vedlegg)

Format: Liggende A3 (42 x 29,7cm)
Figurer og fotografier er produsert av forfatter dersom ikke annet er oppgitt.

Emneord ungdomsgater, ungdom, gata som byrom, oppvekstvilkår, den grønne ringen, egenstyrt mobilitet, tilgjengelighet, brukerinnsikt, involvering, byplanlegging, landskapsarkitektur

Keywords youth streets, youth, streets as urban space, upbringing environment, the green ring, self-directed mobility, accessibility, user insight, involvement, urban planning, landscape architecture

Bakgrunn

Forord

Denne masteroppgaven markerer avslutningen på vår femårige mastergradsutdanning i landskapsarkitektur ved Norges miljø- og biovitenskapelig universitet.

Å planlegge for gode oppvekstmiljøer i byer er høyaktuelt. Det anslås at 60% av verdens befolkning skal bo eller vokse opp i byer og opplever stadig arealknapphet. Statistisk sentralbyrå oppgir at 1/5 av disse er barn og unge, som er en gruppe som ofte mangler avgjørende innflytelse på det bygde miljøet. Dette kommer tydelig til uttrykk på Løren og Hasle, der tilbud og møteplasser for småbarn og deres foreldre har blitt prioritert. Ungdommen faller mellom to stoler. I forlengelse av dette, samt at Oslo kommune har et pågående kartleggingsarbeid av barnevennlige byrom, har interessen vår for unges oppvekstmiljø vokst. Det er fortsatt store områder som skal utvikles og transformeres i byene våre. Hvordan skal vi sørge for at ungdom får nok plass?

Arbeidet vårt baserer seg på kunnskap fra emnene Planlegging av gater og byrom (LAA325), Fysiske omgivelser – bruk og opplevelser (LAA313) og spesialpensumet «Medvirkning i praksis». Disse har gitt oss en innføring i prosessledelse og betydningen av gate- og byromskvaliteter for hverdagslivene våre.

Takk til

I forbindelse med oppgaven har vi kommet i kontakt med mange aktører som har vært involvert i oppgaveprosessen og samarbeidet med flere engasjerende folk. Vi ønsker dermed å trekke frem noen som fortjener en stor takk:

Vi ønsker å takke veilederne våre, Kathrine Omnia Strøm, dosent og Agustin Sebastian-Rivera, førsteamanuensis ved Fakultet for landskap og samfunn for inspirerende veiledning, innspill og støtte gjennom hele oppgaven.

Takk til OXLO's Mentorordning og vår mentor Inga Berge de Galvez for spennende diskusjoner om områdets kompleksitet som har bidratt til dyp innsikt i temaet.

Takk til foreldrene våre, Olga og Kristoffer for støtten deres på alle slags vis og oppmuntring underveis - og ikke minst til Øystein og Iver for at dere har funnet tid til å lese gjennom oppgaven vår.

Takk til alle informanter som har deltatt på idéveksteder og intervjuer med god lokalkunnskap og innspill til temaet.

Takk til Gunnar Tenge for å dele kartgrunnlag over caseområdet, og til utviklere og arkitekter som har delt sine framtidige bilder av prosjektene sine.

Takk til våre medstudenter for fem flotte studieår på Ås. Vi er glade for å ha blitt kjent med dere, og kunne dele mange hyggelige kvelder både på Akropolis, KA og utenfor campus.

En takk til Bærekraftsarenaen TOWARDS og Nordisk Vejforum (NVF) for tildelingen av masterstipend. Stipendet ble brukt til å gjennomføre idéverksteder og modellbygging.

Avslutningsvis ønsker vi å takke hverandre for et godt samarbeid og en hyggelig reise.

*Kristina Sycheva og Synne Thorshaug Eide
Norges miljø- og biovitenskapelig universitet
15. mai 2023*

Bakgrunn

Sammendrag

Denne masteroppgaven undersøker hvordan ungdoms (13-16 år) oppvekstmiljø kan styrkes gjennom utforming av en bygata. Gata som undersøkes er Haslevangen, som er en viktig ferdselsåre mellom ungdoms gjøremål, og krysser i dag trafikkerte Økernveien sør for Økernkrysset. Gata er utpekt som en del av Den grønne ringen, som er et viktig grep i utviklingen av Hovinbyen. Området er preget av boligutbygging i høyt tempo, og flere nærings- og industritomter rundt gata skal om kort tid transformeres til et nytt sentrum. Kan ungdom få plass i transformasjonen av de offentlige rommene, og samtidig få tilgang til tilbud som mangler i nærområdene?

Gjennom en kvalitativ tilnærming, basert på idéverksteder og undersøkelser med to ungdomsskoleklasser og fem intervjuer, har ungdoms stedsopplevelse, bruk og ønsker for Hasles utvikling blitt kartlagt. Gjennom romlig utforskning foreslår denne oppgaven et grep for hvordan gata kan styrke oppvekstmiljøet. Studien viser et potensial i gata som offentlig rom, som kan bidra til diskusjonen om hvordan gatearealene skal fordeles til forskjellige formål. Funnene presenteres i en fysisk utstilling, som er vedlagt i et komprimert, digitalt format. Dette heftet er en sammenstilling av bakgrunn, oppgaveprosessen og grunnlag for brukerinnsikt. Plansjene ligger vedlagt i et redusert format.

Abstract

This master's thesis investigates how a city street in Hasle can be designed to strengthen the youth's upbringing environment (13-16 years). The street that is studied is Haslevangen, which is an important thoroughfare between the user group's activities, and crosses busy Økernveien south of Økernkrysset. The street has been designated to be planned as a part of The Green Ring, which is an important move in the development of Hovinbyen. The area is characterized by rapid housing development, and several business and industrial sites around the street which shortly are to be transformed into parts of a new city center. Can young people be included in the transformation of public spaces, and gain access to services that are missing in the surrounding areas?

Through a qualitative approach, based on workshops with two secondary schools and five interviews, this thesis will analyze user group's experience, use and further wishes for Hasle's development. Through spatial exploration, this assignment proposes a strategy for how the street can strengthen the upbringing environment. The study shows a potential in the street as a public space, which can contribute to the discussion about how the street areas should be allocated for different purposes. The findings are presented in a physical exhibition, which is attached in a compressed, digital format.



Innholdsfortegnelse

01

Metode

s. 10

02

Teori

s. 12

03

**Fysiske
registreringer**

s. 15

04

Brukerinnsikt

s. 17

05

Plansjer

s. 26

06

Planteliste

s.31

07

**Designprosess
og refleksjon**

s.33

08

**Referanse-,
figurliste og vedlegg**

s.37

Bakgrunn

Innledning

Mediebildet har vært preget av saker som omhandler områdeutvikling og hverdagslivet i byen. Artikkelen dekker temaer knyttet til oppvekstvilkår, rett til privatliv, hvilke kvaliteter som hører hjemme i byen og hvor de skal være, estetikk, politiske føringer, samarbeid mellom organisasjoner og etaters prioriteringer.

Under masteroppgavearbeidet har det blitt gjennomført flere demonstrasjoner. I vinter demonstrerte skoleelever ved Løren skole mot utbygging i nærheten av skoleområdene sine. For en knapp uke siden (4. mai) samlet Facebook-gruppa "Stopp raseringa av Økern" lokalbefolkningen til et protestmøte. "Leve, ikke bare bo", ble ropt ut over Lørenbanen ved "BAMA-tomta", der nye boliger ved Hovinparken er planlagt å anlegges. Beboerne er opprørte over at det stadig legges planer for boligbygging, uten å tilrettelegge for store nok arealer avsatt til idrettstilbud, møteplasser for unge og grøntområder. Ungdom og eldre står fram som de store taperne i utviklingen.

Det er kritisk å forstå hvordan man kan tilrettelegge for at ungdoms oppvekstmiljø ikke skal gå på bekostning av områdeutvikling. Flere store områder skal snart undergå transformasjon på Økern og Hasle, i nærheten av Løren. Dette nye sentrumsområdet vil både bidra til en stor befolkningsøkning, som vil øke behovet for flere tilbud. Samfunnsdebatten har bidratt til viktig innsikt i masteroppgaven. Det har vært spesielt berikende å komme i kontakt med aktører som arbeider med dette til daglig.

Oslo | Byutvikling

Flere tusen nye boliger. Ikke en kvadratmeter ny idrettsbane.

Få steder i Norge er det bygget mer enn rundt Løren. Men idrettslag og foreldre fortviler over mangel på plass for barn og ungdom.

ByplanOslo

Er Oslo en barnevennlig by?

De har besøkt ungdommer fra hele Oslo for å høre hvor godt byrommene passer unge. Nå har prosjektet kommet halvveis, og landskapsarkitektene kan fortelle om noen av funnene de har gjort.

TEKST: AUSDUNVEGEN KOPPELID | PUBLISERT: 27. APRIL 2023

Figur 1 - Avisartikler.

Oslo | Byutvikling

Mener park og skole må gå foran boliger

Oslo kan ikke bare bygge boliger. Venstres Håkon Riekesen vil øke i radbrømsen for å sikre at det andre an by trenger.

OSOLO

– Det er ikke nok ungdomsklubber for oss ungdom. Vi trenger trygge og tilgjengelige steder å være

Ungdomsklubber er megaviktig for ungdom – også for meg. Det er en møteplass på fritiden. Her har vi muligheten til å være oss selv, sammen med andre ungdommer og venner.

Oslo | Byutvikling

«Vi hørte alt naboene sa når vi satt på balkongen.» Løren-folk deler kritikken av de tette nye boligområdene.

Nok en gang får Oslos nybygde områder kritikk. Ingvild Langås Hvalen (17) har bodd i ett av dem nesten hele livet. Hun er enig i mye.



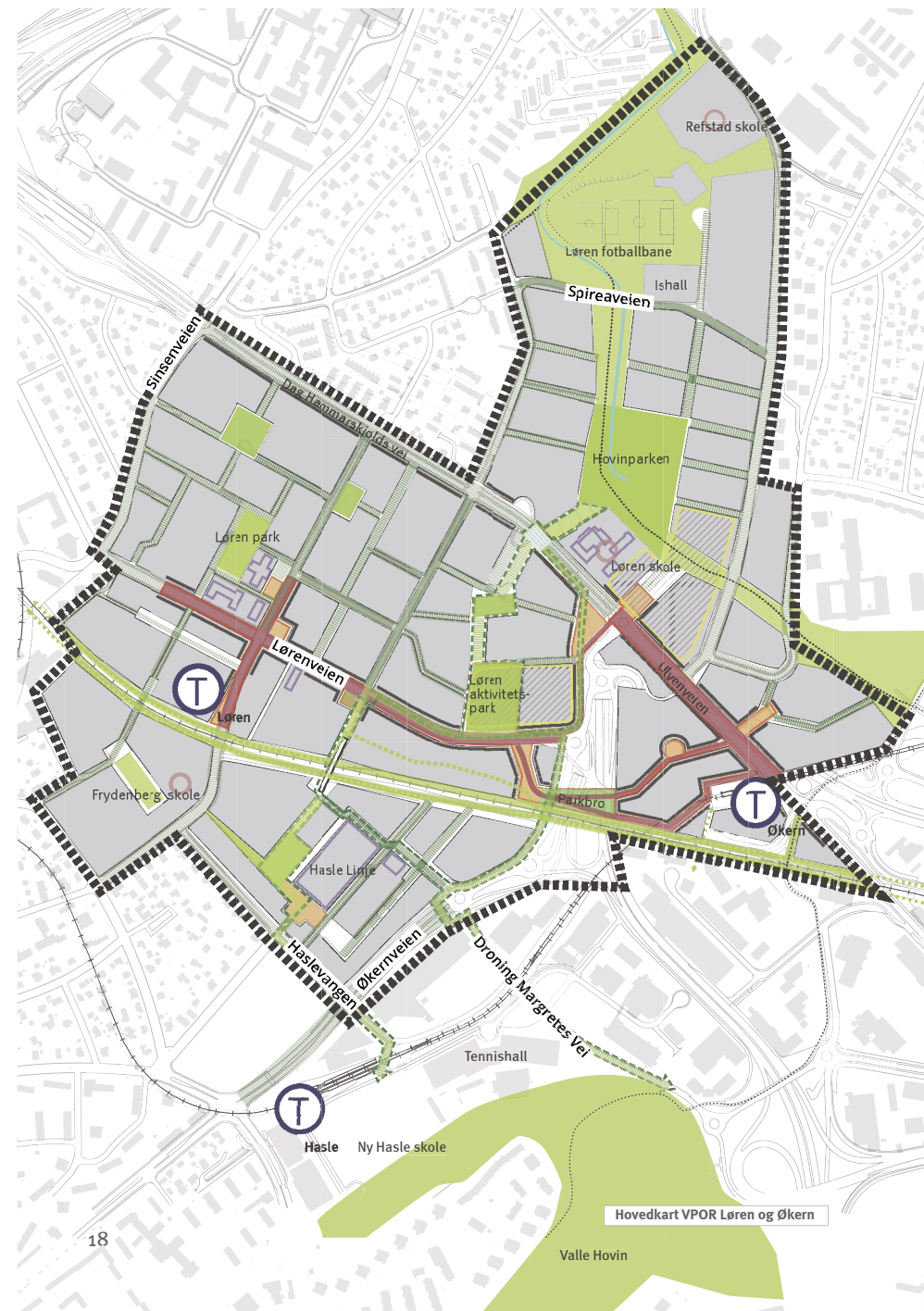
Figur 2 - Fra demonstrasjonen 4. mai. Foto: Tron Krosshaug. Gjengitt og redigert med tillatelse.

Veiledende plan for offentlig rom (VPOR)

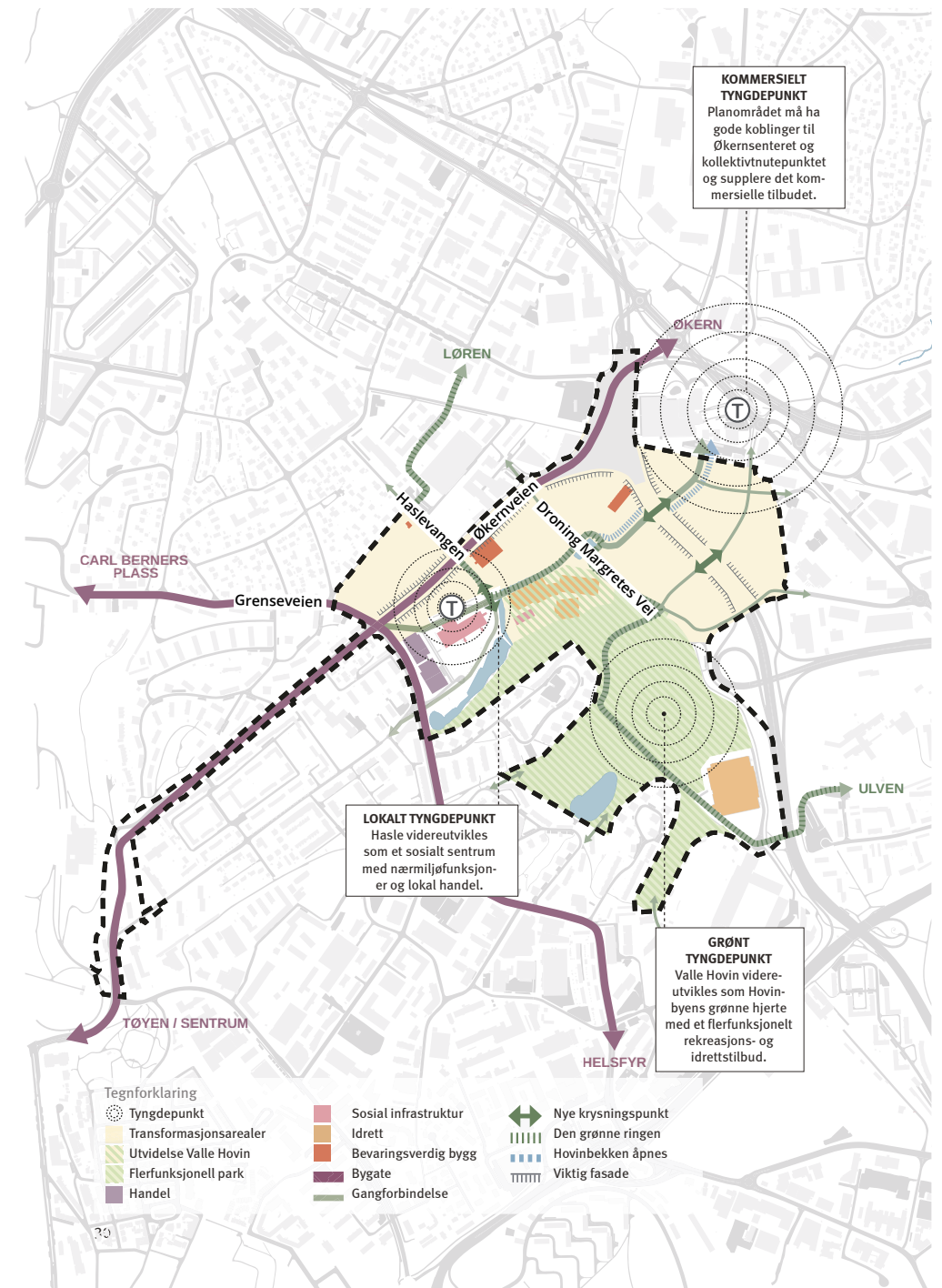
VPOR for Løren og Økern, og VPOR for Hasle og Valle Hovin legger føringer for hvordan de offentlige rommene bør utformes. Planene ble sendt til politisk behandling i 2014 og 2020, og siden da har det skjedd endringer.

Dronning Margretes Vei var planlagt som en hovedtrasé for Den grønne ringen i området. Bymiljøetaten oppgir at en fersk utredning viser at det ikke var mulig å inkludere mye trafikanter langs veien (Bymiljøetaten, 2023). Hovedtraseen må dermed flyttes. Samtidig planlegges det for en ny bro over Hasle T som vil styrke myk gjennomfartstrafikk (Plan- og bygningsetaten, 2020). I denne oppgaven foreslås det å bruke den planlagte broen som ny primærtrasé til Den grønne ringen.

I VPOR for Løren og Økern (figur 3) er Lørenveien, Sinsenveien og Spireaveien utpekt som samlegater. "Disse er eldreveier fra da Løren var et industriområde" (Plan- og bygningsetaten, 2014). Enkelte gater på Løren er allerede under oppgradering, og det er derfor aktuelt å se til VPOR for Hasle og Valle Hovin. VPOR-en (figur 4) gjelder for et område sørøst for Løren, mellom Økernveien, Grenseveien og Økern. Her anslås et potensiale for "2200 boliger nye boliger innenfor planområdet, i tillegg til de 190 eksisterende" (Plan- og bygningsetaten, 2020). Delbydel Hasle kan med dette forvente en stor befolkningsvekst. De to VPOR-ene overlapper i gata Haslevangen, langs Økernveien og i Økernkrysset.



Figur 3 - Hovedkart VPOR Løren og Økern. Hentet fra: Løren og Økern. Veiledende plan for det offentlige rom.



Figur 4 - Anbefalingskart fra Plan- og bygningsetatens stedsanalyse. Hentet fra: Planprogram med VPOR for Hasle og Valle Hovin.

Problemstilling

Hvordan kan ungdoms (13-16 år) oppvekstmiljø styrkes gjennom utforming av en bygate?

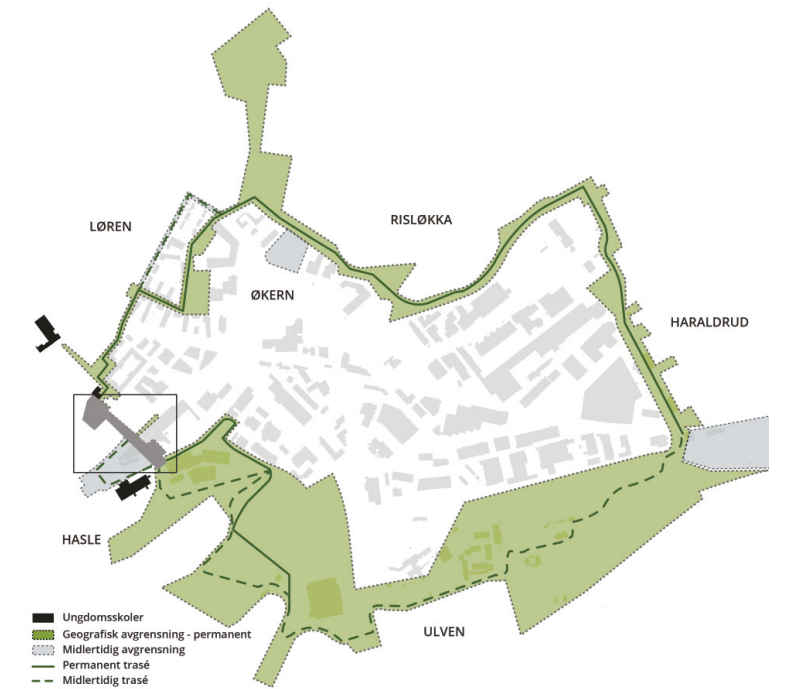
Denne studien undersøker hvordan Haslevangen, ved å omformes til et gatetun, kan la Den grønne ringen tilføre området opplevelseskvaliteter, og styrke attraktiviteten til nye aktivitetstilbud langs gata. Gata blir en samleåre på tvers av skolekretser, trafikksystemer og identitet.

Oppgaveavgrensning

Oppgaven tar utgangspunkt i kunnskap om brukergruppen ungdom mellom 13-16 år. Oppgaveområdet Hasle og Løren har blitt utvalgt basert på gruppens manglende steder å utfolde seg (Reite, u. å.; Berge de Galvez, 2023; Plan- og bygningsetaten, 2020; Plan- og bygningsetaten, 2014). Nabolagene er også omringet av et komplisert trafikksystem og flere industri- og næringsbygg. Samspillet mellom en høy utnyttelsesgrad og få private uteområder ført til mangel på tilstrekkelige plasser å være. Stedet har en svært høy tetthet av barnefamilier og det bygges stadig ut flere barnehager. For barna som vokser opp og vil oppleve ungdomstiden sin her om ti år, er det kritisk å etablere sosial infrastruktur som kan håndtere ungdomsveksten.



Figur 5 - Bydel Grünerløkka.



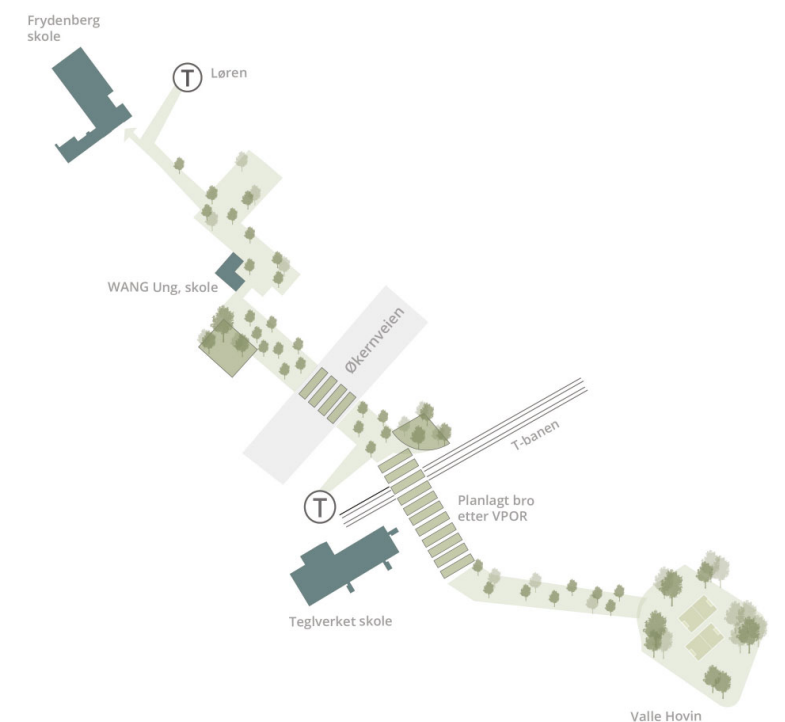
Figur 6 - Den grønne ringen.



Figur 7 - Kartutsnitt med caseområdet.

Haslevangen og Den grønne ringen

Utformingsprinsippene benyttes i et område i gata Haslevangen (figur 7), der Den grønne ringen skal binde sammen strekket mellom Valle Hovin og Hasle Linje, gjennom to nye aktivitets- og nabolagsparker. I dag vil det være krevende å realisere forbindelsen mellom broen og nabolagsparken på en troverdig måte, dersom arealene avsatt til bilbasert transport bevares.



Figur 8 - Konsepttegning.

01 Metode

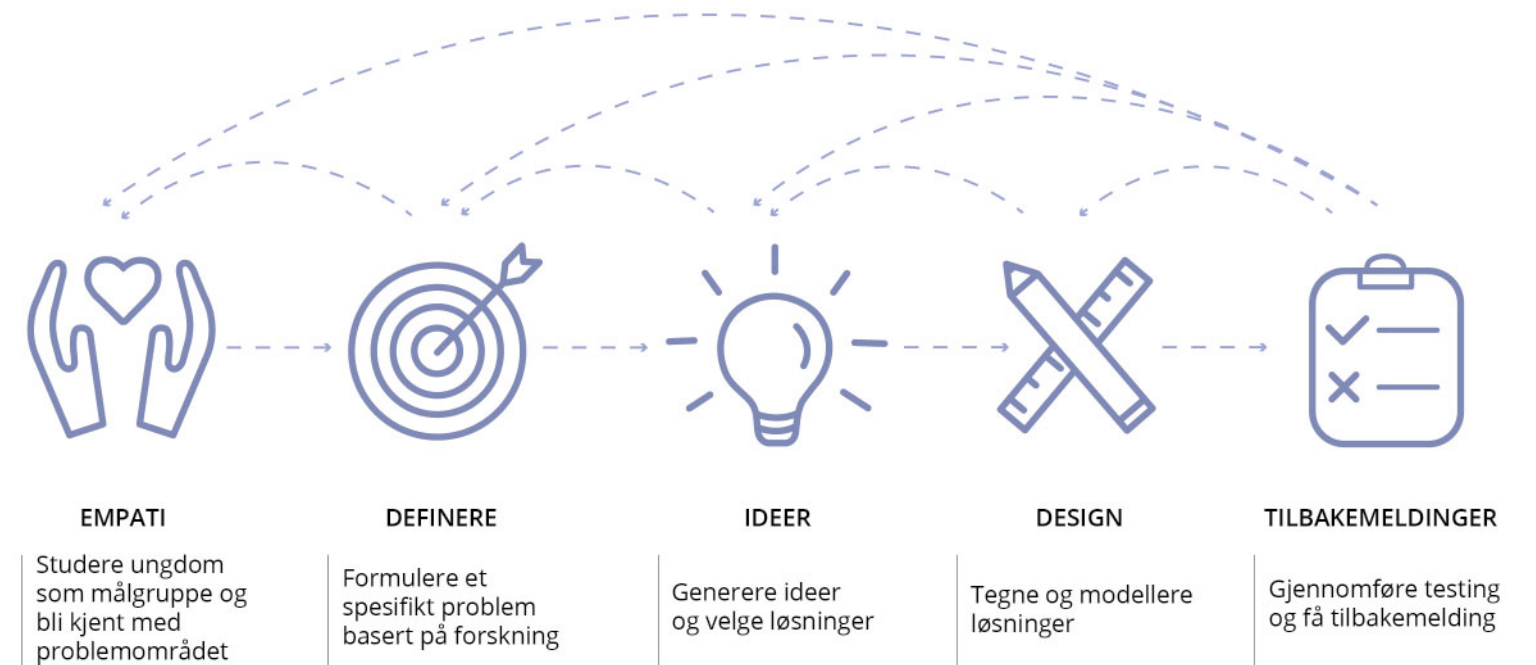
Kunstnerisk masteroppgave

Som en kunstnerisk masteroppgave har metodetilnærmingen både basert seg på kjennskap til teoretiske rammeverk og praksis fra landskapsarkitekturprofesjonen. Tilegning av informasjon har i stor grad vært avhengig av kommunikasjon med et aktørnettverk, å følge med i samfunnsdebatten, og å arbeide med virkemidler fra academia og konkurransevirkosomhet.

For å kunne videreformidle innholdet i oppgaven for brukergruppen på en pedagogisk måte ble det produsert en fysisk modell, som også kan brukes i videre dialog om hvordan området kan utvikles.

Design Thinking

Hovedmetoden for masteroppgaven er Design Thinking. Metoden er brukerorientert og prosessen består av fem faser; lære om å forstå brukerne, definere problemstilling, idémyldre mulige løsninger, prototype en eller flere løsninger og å få tilbakemelding som kan hjelpe med å undersøke "Wicked Problems" (Rittel & Webber, 1973). Gjennom en ikke-lineær og iterativ prosess har vi forsøkt å forstå ungdoms behov og ønsker for sitt fysiske miljø på Hasle. Oppgavens sosio-fysiske avgrensning og løsningsforslagets art er derfor basert på innsikt og problemdefinisjon dannet i fase én og to. Løsningen i denne oppgaven prototypes og presenteres gjennom tegning og tekst på plansjer.



Figur 9 - Design Thinking. Basert på Interaction design foundation, (u.å.).

Fase 1 - Empati og brukerinnsikt

Forarbeid

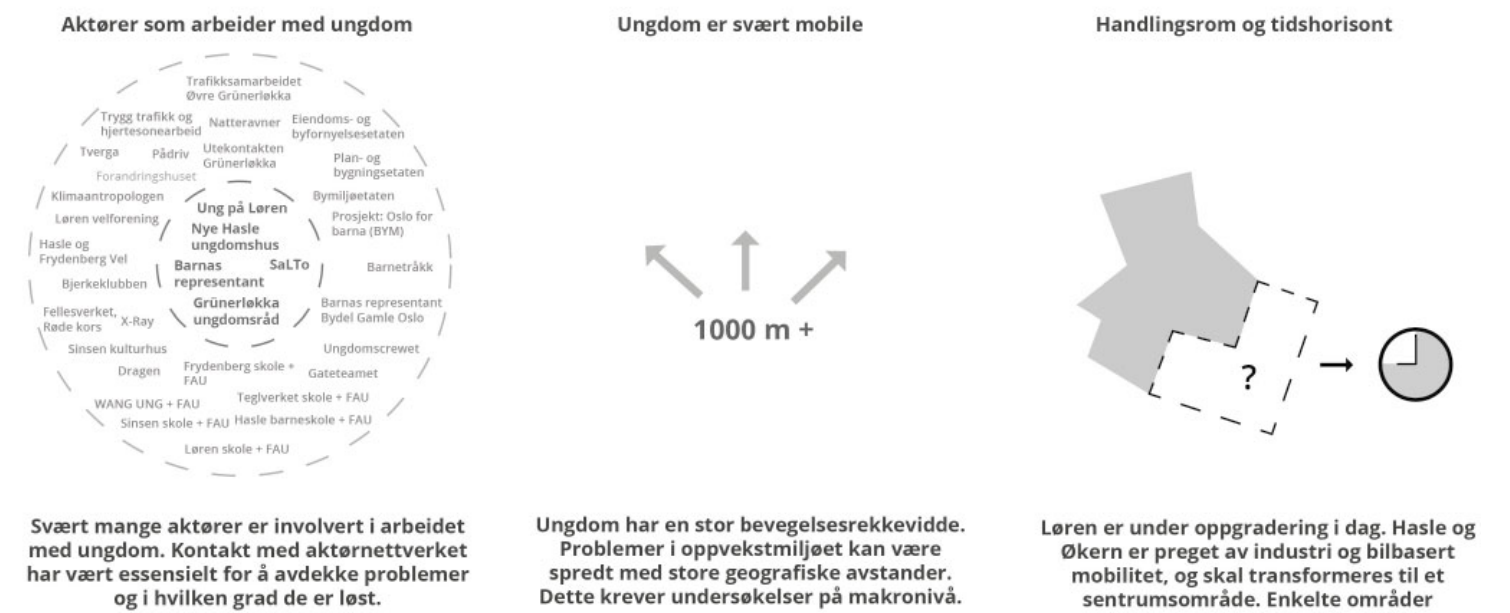
Ungdom er en sårbar brukergruppe, og for å skjerme gruppen mot unødvendig kontakt eller å skape medvirkningstretthet, ble det forsøkt å danne et kunnskapsgrunnlag som i så stor grad som mulig baserer seg på eksisterende data i sammenfattede rapporter fra medvirkning og fra samtaler med aktører.

I forkant av de fysiske registreringene ble det gjennomgått overordnede planer som legger føringer for områdeutviklingen, litteratursøk etter teori om barnevennlige områder og oppvekstmiljø, samt innledende dialog med interessenter i området. Dette innebærer blant annet VPOR for Hasle og Valle Hovin, VPOR for Løren og Økern og Strategisk plan for Hovinbyen.

Utfordringer knyttet til brukerinnsikt

- Det er svært mange aktører som arbeider med ungdom i området. For å unngå medvirkningstretthet kreves kjennskap til medvirkning eller hva ungdom har gitt innspill til allerede. Av de 81 kartlagte personene, har vi tatt kontakt med 53 aktører. En oversikt over de viktigste aktørene finnes på neste side.
- Ungdom har en stor bevegelsesradius. Problemer i området løses på forskjellig skala og med forskjellige virkemidler.
- Aktualitet. Deler av ungdoms bruksområder er allerede utbygget, mens andre er under utvikling eller skal gjennom gateopprusting. Oppgavens handlingsrom vil være størst der områdereguleringer ikke enda er vedtatt, og samtidig har fysiske strukturer som er bygget i dag.

Tilnærming



Figur 10 - Tilnærming til problemforståelsen.

Forarbeid: Møteoversikt og kontakt med aktører utenom personlig intervju	
24. nov 2022	Grünerløkka ungdomsråd. Invitert gjennom Barnas representant, Presentasjon av oppgavens intensjon og initiell inhenting av synspunkter.
5. jan	OXLO-mentor, PBE. Jevnlig kontakt hver måned.
10. jan	Besøksbefaring - nytt Ungdomshus på Hasle
12. jan	Eiendoms- og byfornyelsesetaten
17. jan	Bymiljøetaten, områdeansvarlige for Løren og Hasle. Høre om innsendte klager til Bymiljøetaten.
20. jan	Seminardeltakelse: AugmentCity om Hovinbyen
24. jan	Forandringshuset om prosjektet Ung på Løren
27. jan	A-lab om metode om BYM-prosjektet barn i byen
17. mars	Trafikksam arbeidet Øvre Grünerløkka
Uten dato	Barnetråkk om verktøy
-	Sinsen barneskole
-	Løren barneskole
-	Teglverket
-	Pådriv
-	Pådriv studentlag
-	Bydelsutvalget Grünerløkka
-	BYM, Planlegger i bydelen
-	Tverga
-	FAU WANG Ung
-	Trygg trafikk
-	BOGL
-	Byantropologen
-	Barnas representant Bydel Gamle Oslo
-	ARCASA Arkitekter
-	TAG Arkitekter
-	A-lab
-	Møller Eiendom
-	Utekontakten Grünerløkka
-	SalTo Bydel Groruddalen

Metoder for brukerinnsett

Forarbeidet resulterte i valg av tre metoder for å innhente empirisk data gjennom triangulering;

1) Fysiske registreringer

Utføring av registreringene ble utført ved tre anledninger; 10. januar, 31. januar og 15. april 2023. Dette skulle sikre kunnskap om stedets årstidsvariasjon, samt befaring på forskjellig tid av døgnet. Den første registreringen på makronivå ble gjort kl.08.30 fra Sinsen kulturhus, innom Løren og ned mot Hasle skole. Den ga grunnlag for en SWOT-analyse, tilbud og bevegelsesmønstre, samt besøk og innsikt i nye Hasle Ungdomshus. Den andre befaringen ble gjort sammen med veileder på stedet. Befaringen startet på Hasle T, og fulgte Den grønne ringen nordover og forbi Hovinparken. Den tredje ble gjort for å diskutere grep og tegning på stedet.

2) Idéverksted og digital spørreundersøkelse med to ungdomsskoleklasser

Ved flere barneskoler i området var det gjennomført Barnetråkk (Plan- og bygningsetaten, 2020). Innledningsvis ønsket vi derfor å gjennomføre et Ungdomstråkk med én eller flere ungdomsskoler i området, slik at funnene kunne registreres i et digitalt nettverk og brukes senere av andre parter. Av praktiske hensyn til oppgavens rammer ble metodevalget for datainnhenting digitalt spørreskjema med idéverksted i klasserom. Idéverkstedet og den digitale spørreundersøkelsen ga oss både kvalitativ og kvantitativ empiri.

3) Personlig intervju med velforeninger, FAU og SaLTo

Fem personlige intervjuer ble gjennomført med representanter fra Teglverket FAU, Frydenberg FAU, Løren velforening, Hasle og Frydenberg Vel og SaLTo Grünerløkka. Intervjuene fant sted mellom 3-10. mars 2023 og varte i ca. 60 minutter per person.

Vi har også fulgt med på debatter og oppdateringer i Facebookgruppene "Løren velforening", "Stopp raseringa av Økern", "Økern og Løren", "Hasle og Frydenberg Vel (HFV).

Fase 2 - Problemdefinisjon

Problemforståelsen har endret seg underveis i prosessen. Ved å møte aktører og brukergruppen én til én har vi hatt mulighet til å stille oppfølgingsspørsmål underveis i prosessen.

Fase 3 og 4 - Idéutvikling og design

Idéutviklingen har foregått gjennom håndtegning, digitale verktøy som SketchUp, Lumion og Civil 3D, og foregått på flere designnivåer. Overordnet ble utfordringene forsøkt å løses basert på stedsregistrering ved å plassere konsepter som kvartalstrukturløsninger, og "Super blocks" på tvers av Løren. Ettersom flere gater allerede er under opprustning eller er planlagt å rustes opp, skiftet fokuset mot Hasle.

På mesonivå har potensialet i de forskjellige strekkene langs Haslevangen blitt utforsket. Fokusområdene som broen over Hasle T, forbindelsen opp til Valle Hovin og en utvidelse av skolegården på Frydenberg kunne egne seg godt som egne studieområder. Caseområdet ved krysset Økernveien/Haslevangen ble valgt på bakgrunn av et stort potensiale til å løse mange problemer på en gang.

Fase 5 - Tilbakemeldinger

Fase 5 inkluderer å få tilbakemelding fra brukergruppen. Innledningsvis ble det planlagt å gjennomføre del 2 av workshopen, der et utvalg av fem elever skulle gi tilbakemelding på forslaget. Et lite utvalg ville gitt rom for diskusjon og å oppklare svakheter i forslaget. På grunn av tidsbegrensninger i timeplanen utgikk del 2. Tilbakemelding har derfor hovedsakelig foregått gjennom veiledere ved universitetet og OXLO-mentor i Plan- og bygningsetaten.

02 Teori

Hvem er "ungdom"?

Denne oppgaven undersøker brukergruppen ungdomsskoleelever i alderen 13-16 år. Store norske leksikon definerer ungdom som «livsfasen mellom barndom og voksenalv» (Tønnesson & Svartdal, 2023). Samtidig understrekes det at det vanskelig å trekke en tydelig grense mellom barndom- og ungdomstid, fordi individer både tildeles barne- og voksenroller i fasen avhengig av situasjon. I et romlig mobilitetsperspektiv bidrar Transportøkonomisk Institutt (TØI) med en definisjon sett i lys av juridisk fastsatte mobilitetsmuligheter (Transportøkonomisk institutt, 2021). I rapporten «Tiltak av barns egenstyrte mobilitet og aktivitet» trekkes en nedre grense for ungdomsmålgruppen ved 16 år, fordi det åpner muligheten til å ta førerkort og gjennomføre lengre reiser. Samtidig nevner Tønnesson og Svartdal at pubertetsperioden (10-17 år) innebærer psykologiske endringer og politisk fastsatte aldersgrenser som mulighet til å levere selvangivelse, samt seksuell og kriminell lavalder. «Kognitiv utvikling, moralutvikling og utforming av personlighet og identitet» trekkes fram som eksempler (Tønnesson & Svartdal, 2023). Nærmiljøet spiller en spesielt viktig rolle i oppvekstmiljøet, og å avgrense oppgavens geografiske utstrekning av praktiske hensyn. Derfor er brukerguppen avgrenset til ungdomsskoleelever.

Flere datasett gir informasjon om generelle oppvekstvilkår i området. I FHIs Oppvekstprofil for Grünerløkka 2023 presenteres viktige indikatorer som kan fremme både barn og unges oppvekstmiljø (Folkehelseinstituttet, 2023). Det samme gjelder for rammeverket Child-Friendly Environments - What, How and by Whom?

Child-Friendly Environments - What, How and by Whom?

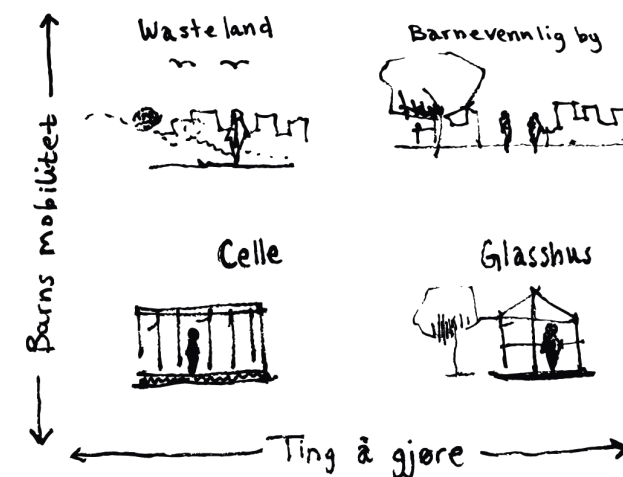
I en litteraturgjennomgang fra 2022 undersøkte Jansson et al. hvilke sosio-fysiske kvaliteter som bør være til stede i et barnevennlig miljø (Child-Friendly Environment, forkortet CFE) (Jansson et al., 2022). Studien presenterer et rammeverk der barnevennlige faktorer deles inn under ti sosiofysiske temaer. Faktorene er både tilknyttet hverandre og forekommer i flere temaer og påvirker andre faktorer. Av studiene som ble gjennomgått var over 80% av miljøene «nabolag» og «byen» objekt for undersøkelse. Overføringsverdien fremstår derfor som høy for områdene Hasle og Løren. I 85% av studiene var faktorer tilknyttet temaet «grønne og åpne områder», og ca. 82 % pekte på faktorer knyttet til «tilgjengelighet» og «trygghet». De ti temaene er:

10 TEMAER FOR BARNEVENNLIGE MILJØER

- **Åpne, grønne områder:** Inkluderende tilgang, nærhet, sammenhengende områder som er alderstilpassede.
- **Tilgjengelighet:** Tar for seg alle former og kvaliteter av tilgang som barn kan ha i det bygde miljøet. Ofte brukes begrepet i sammenheng med grønne og åpne områder, servicefunksjoner, grønne områder i nabolag eller om nettverket av lekeområder og fasiliteter.
- **Trygghet:** Trafikksikkerhet og trygge overgangssoner. Temaet omfatter både reell trygghet, og opplevelsen av den.
- **Rettsferdighet og inkludering:** Omhandler demografiske grupper, og defineres ved «lik mulighet til å ha tilgang til byens tilbud og områder». Alder og kjønn er to variabler som spiller store roller. Studier har funnet at jenter får flere restriksjoner av foresatte enn gutter. Barn får aktivitetstilbud basert på stereotyper, som f.eks. å skape rolige og fredelige steder for jenter eller å tilrettelegge for konstruksjonslek for gutter.
- **Sosiale forbindelser:** Fra et barns perspektiv kan sosiale tilknytninger forstås som opplevelse av tilhørighet, stabilitet, kjennskap eller å føle seg sikker. Tette byer er tilkoblet manglende muligheter og steder for barn til å forme disse tilknytningene.
- **Frihet:** Studiene nevner flere ulike former for frihet. Den første er bevegelse/mobilitet/utforskning av fysisk rom, som forekommer i egenstyrt mobilitet. Andre er frihet til å utforske og er viktige faktorer i improvisasjon, kreativitet og utforskning.
- **Lek og fritid:** Affordances som gir variende leke- og avslapningsmuligheter. Steder å henge og for å unngå å kjede seg. Selvorganiserte aktiviteter.
- **Rent miljø:** Vedlikehold og drift, systemer og fasiliteter for renhold og reduksjon av avfall.
- **Involvering:** Anerkjennelse av barn og unges behov som brukergruppe. I rammeverket inkluderer dette medvirkning, men i denne oppgaven involveres brukerne for dypere innsiktsarbeid.
- **Læring:** 20% av studiene presenterte utdanning som en viktig del av CFE, og omhandler kompetanse om barnerettigheter, å lære gjennom sosial interaksjon ved å samarbeide, dele og gjøre aktiviteter etter tur.

To dimensjoner

Marketta Kyttä, professor ved Aalto-universitetet introduserte i 2004 to dimensjoner av barnevennlig urban planlegging (Kyttä, 2004). Den første dimensjonen er selvstendig tilgang til områder og fasiliteter. Den andre er antallet og typen affordanser som blir tilbudt i et nabolag eller by. Uten hverandre vil barn oppfatte omverdenen som et «wasteland» eller et glasshus. En barnevennlig by kan kun oppnås når begge er til stede.



Figur 11 - To dimensjoner av barnevennlig urban planlegging. Basert på Kyttä, 2004.

Barrierevirkninger

I 1969 gjennomførte Appleyard en rekke intervjuer av mennesker som bodde i gater med ulik årssdøgntrafikk (ÅDT). Gatene hadde henholdsvis 2000, 8000 og 16000 ÅDT. Funnene viste at de som bodde i gaten med største gjennomfartstrafikk opplevde høyere nivåer av stress, unngikk gata når de kunne, og hadde færre venner i nabolaget. I gata med lavest ÅDT opplevde innbyggerne eierskap til gata. Studien ble senere kopiert av Hart og Parkhurst i en ny by; Bristol (Hart & Parkhurst, 2011). Denne underbygger resultatene fra Appleyard, der antallet av venner og bekjente på tvers av den høytrafikkerte gata var betydelig mindre enn den med lav gjennomkjøring. Innbyggernes oppfattelse av sitt personlige territorium minsket også ved trafikkøkningen. Persepsjon av sikkerheten sank med høyere ÅDT i nabolaget.

Hart og Parkhurst diskuterer at denne opplevelsen kan være uforholdsmessig forsterket i høytrafikkerte gater, i forhold til den reelle trafikkfaren. Foresattes restriksjoner kan som en konsekvens redusere barns selvstendighet og bevegelsesfrihet. Studiens funn gjør det mulig å anta at dersom barnefamilier flytter inn i leiligheter omkring Økernveien, så kan barnas bevegelsesfrihet bli innskrenket med mindre det gjøres tiltak. Veiens ÅDT i 2011 ble målt til 25.000 (Statens vegvesen, 2023).

Affordance theory

James Gibson introduserte begrepet Affordance (Gibson, 2014). Ordet beskriver mulighetsrommet som tilbys ut ifra et objekts egenskaper eller en sosial situasjon. En studie fra 2002 undersøkte hvilke affordanser 539 ungdommer opplevde i fire forskjellige miljøer: hjemmet, nabolaget, på skolen og i bysentrum (Clark & Uzzell, 2002). Affordansene var basert på kondisjoner skapt av det sosiale miljøet, og delte funnene inn i to utviklingsbehov hos ungdom; sosial interaksjon og steder for tilbaketreking. Studiene fant at hjemmet hadde to tilbaketrekningsfunksjoner, mens sentrumsområder og nabolag både gir mulighet til å interagere sosialt og å trekke seg tilbake.

Andre observasjonsstudier antyder at unge mennesker bytter mellom å være aktive/performative og en del av publikum (Gill, 2021, s.162). Ved å etablere steder for utfoldelse, men også for å observere, samt egne, trygge steder for restaurasjon, kan disse behovene dekkes. Tim Gill nevner også at ungdom foretrekker sosiale områder nær gjennomfartsårer hvor de kan se andre og bli sett, og er tiltrukket av områder med varierende høyder. Videre trekker han fram prosjektet «Growing Up Boulder», som gjennom arbeidet med byens parkavdeling og tenåringsgrupper, etablerte en sjekklister for tenåringsvennlige parker (Gill, 2021, s.163). I denne oppgaven overføres de til gater eller andre offentlige områder:

- WiFi
- Filmkvelder
- Food trucks og kafeer
- Interaktivt lys og kunst
- Lekeområder for både barn og voksne
- Steder å lese/arbeide
- Trær, natur og blomster
- Musikkarrangementer
- Lys og trygghetsskapende tiltak
- Vannelementer

Det teoretiske rammeverket og enkeltstudiene viser følgende empiriske sosio-fysiske faktorer som er til stede i et ungdomsvennlig miljø. Basert på disse foreslås 12 tiltak for å styrke et ungdomsvennlig oppvekstmiljø.

Empiriske funn av sosio-fysiske faktorer som kjennetegner et ungdomsvennlig miljø:

- Nærhet til større, sammenhengende grønn infrastruktur
- Variasjon av åpne og lukkede grøntområder
- Styrke egenstyrt mobilitet
- Utbedre overganger og krysningspunkter
- Høy/lav grad av programmering som er alder- og kjønntilpasset
- Affordancer basert
- Stabile og attraktive møteplasser: varige steder å være
- Mulighet for sosial interaksjon og å trekke seg tilbake
- Plassering av affordancer nær gjennomfartsårer, for å se og bli sett
- Belysning
- Selvorganisert aktivitet og fleksibilitet
- Arenaer for deltakelse, både innenfor sosio-fysisk og økonomisk rekkevidde
- Myke soneoverganger
- Veifinning og markering
- Fravær av lyd- og luftforurensning
- Universell utforming og mulighet for utfordring
- Utlånsfunksjoner til idrett og for mobilitet
- Fasiliteter (WC, drikkevann, WiFi, strømuttak, renovasjon)
- Steder å lese og arbeide
- Variasjon av sittemuligheter



Forslag til tiltak for et ungdomsvennlig oppvekstmiljø:

TILTAK	SOSIO-FYSISKE TEMAER									
	Grønne, åpne områder	Tilgjengelighet	Trygghet	Rettferdighet og inkludering	Sosiale forbindelser	Frighet	Lek og fritid	Et rent miljø	Involvering	Læring
Nærhet til større, sammenhengende grønn infrastruktur	●	●		●		●	●	●		●
Utbedre overganger og krysningspunkter		●	●			●				
Varierende grad av programmering som er alder- og kjønntilpasset	●	●		●	●		●			●
Fravær av lyd- og luftforurensning	●			●		●		●		
Universell utforming		●	●	●	●	●			●	
Stabile og attraktive møteplasser i nærheten av gjennomfartsårer	●	●				●				
Mulighet for sosial interaksjon og å trekke seg tilbake	●				●		●			
Sikt og oversikt	●		●			●				
Mulighet for deltakelse, både innenfor sosio-fysisk og økonomisk rekkevidde	●	●		●	●	●			●	●
Myke soneoverganger	●	●			●					
Stedsmarkører		●	●							
Belysning		●	●				●			

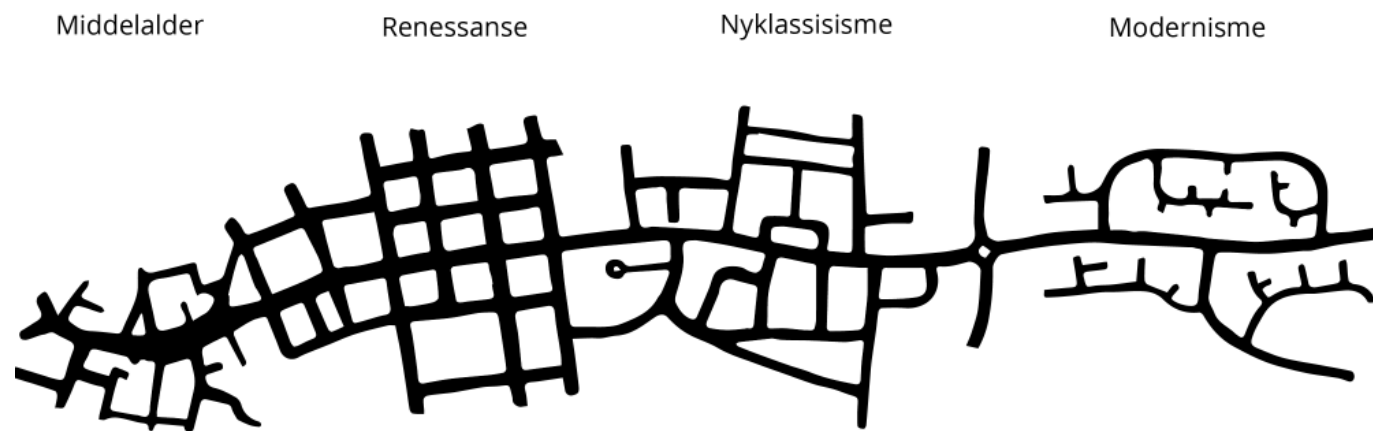
Figur 12 - 12 tiltak for et ungdomsvennlig oppvekstmiljø.

Utviklingen av gatestruktur

"The streets and their sidewalks, the most important public spaces of a city, are its most important organs." - skriver aktivisten og urbanisten Jane Jacobs i boka The Death and Life of Great American Cities (Jacobs, 1961).

Gater er de største områdene i byen beregnet på offentlig bruk. Som en følge av tverrsektorielle interesser og fortetting har det blitt det vanskelig å ivareta alles interesser i planleggingen av dem. Le Corbusier skriver i sin bok The City of Tomorrow and Its Planning at "a city built for speed is built for success" (Le Corbusier, 1987). Historisk sett har gater blitt bygget og planlagt etter forskjellige prinsipper. De siste 50 årene har kjøretøy blitt prioritert gjennom modernistiske gatenettverk. Dette påvirker blant annet folkehelsen negativt, grunnet støy- og støvforurensning (Miljødirektoratet, 2022).

Oslos nye gatenormal av 2020 markerer et paradigmeskifte, med nye normer for myke trafikanter og plass til vegetasjon. Her defineres en aldersvennlig by av miljøer som "fremmer aktiv og sunn aldring. Det omfavner hele livsløpet fra barn til alderdom" (Bymiljøetaten, 2020). Den definerer imidlertid ikke hvordan behovene til ulike aldersgrupper kan dekkes. Tiltak i gatene vil kunne påvirke klimagassutslipp for å nå nullvekstmålet raskere, ettersom de dikterer transportmetodene våre.

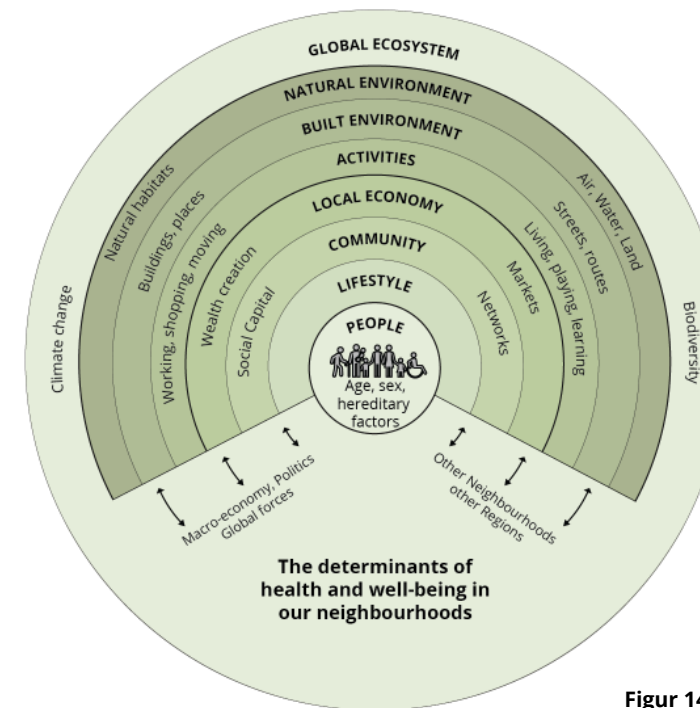


Figur 13 - Gatas historiske utvikling. Basert på Standal, 2022.

Hvorfor prioritere gater for ungdom?

I Gatenormalen for Oslo defineres en vei som en gjennomfartsåre og et bindeledd mellom steder. Som regel er veiene ofte bredere, lengre og har høyere fartsgrense enn gater. I motsetning til veier har gater derimot flere funksjoner. En gate fungerer som "gjennomfartsvei, møtested og oppholdssted" (Bymiljøetaten, 2020). Som regel har den også en strammere geometri enn en vei og er avgrenset av husfasader.

Miljøet vi lever i er en viktig faktor for helse og velvære (Barton & Grant, 2006). Utforming av det fysiske miljøet vil kunne påvirke flere faktorer for helsefremmende nabolag, som vist gjennom "The Determinants of health and well-being goals" (Barton & Grant, 2006). Samtidig vil gateutforming og nye prinsippet kunne bidra mot flere av FNs Bærekraftsmål (se figur 14).



Figur 14 - Basert på Barton & Grant, 2006.

DETERMINANTS OF HEALTH AND WELL-BEING

BUILT ENVIRONMENT	<ul style="list-style-type: none"> Ved å finne utformingsprinsipper for ungdomsgatelandskap vil det bygde miljøet kunne påvirke alle andre faktorer.
ACTIVITIES	<ul style="list-style-type: none"> Å gi plass til andre funksjoner i gaten vil stimulere og skape steder å utfolde seg. Arenaer for læring gjennom lek legger til rette for fysisk, sosial og motorisk utvikling. Inkluderende gatedesign som skaper variasjon basert på forskjellige former for lekebehov.
NATURAL ENVIRONMENT	<ul style="list-style-type: none"> Gatenormalen inkluderer vegetasjon i gater. Dette utgjør et minimumskrav og kan utfordres videre.
GLOBAL ECOSYSTEM	<ul style="list-style-type: none"> Bekjempelse av svevestøv, NO₂-utslipp og plassen bilbasert transport skaper, ved å gi plass til de myke trafikantene (gående, syklende) og grønn mobilitet.
LIFESTYLE	<ul style="list-style-type: none"> Ved å stimulere foresattes mobilitetsadferd, vil barna få vaner de kan ta med videre. Å fremme gange og sykkel ble rapportert til å ha en positiv effekt, også for andre trafikanter (TØI-rapport; «Tiltak for barns selvstyrte mobilitet og aktivitet», 2021). Å lage et rammeverk for barn vil også påvirke og omfatte andre grupper.
LOCAL ECONOMY	<ul style="list-style-type: none"> Styrking av sosialøkonomisk stilling ved å bekjempe folkehelse relaterte utfordringer vekstforhold. Redusere folkehelse relaterte problemer og utgifter
COMMUNITY	<ul style="list-style-type: none"> Partnerskap og påvirkning: ved å kombinere eksisterende metoder og skape tilgjengelige verktøy for byplanleggere og landskapsarkitekter, vil man øke og spre informasjon som kan stimulere til partnerskap i fremtiden. Flere ungdomsvennlige prosjekter vil kunne viderefremme ideer om gatedesignprinsipper for å inkludere de siste 25% av samfunnet vårt (barn).

BÆREKRAFTSMÅL



Figur 15 - Basert på United Nations, 2023.

03 Fysiske registreringer

Hasle T og Økernveien

Store infrastrukturelle barrierer har gjort det komplisert å gjennomføre befaringen til fots, innenfor en optimal tidsbruk. T-banen og Økernveien mangler overganger, og er svært støyete. Næringsbygningene i området er vanskelige å orientere seg rundt.



Valle Hovin og Vinslottet

Valle Hovin er et fondmotiv ned Haslevangen. På de fire tomtene rundt krysset Haslevangen - Økernveien er det planlagt bolig og næringsutvikling om få år. Her utgjør utbygging en potensiell trussel mot utsikten.

Området rundt Vinslottet ligger på et høydedrag som er et av de få stedene i området man kan se langt, og orientere seg i det større landskapsrommet. Fra Hasle Linje kan man se Valle Hovin og til Østmarka.



Løren

Peter Møllers vei og Lørenveien er de mest sentrale samlegatene. Krysset mellom gatene oppleves som svært trafikkert. Lørenveien er under oppgradering, som en følge av VPOR for Løren og Økern.





Alnabanen og Gjøvikbanen

Jernbanelinjene avgrensner området geografisk. Broene er noen av de viktigste koblingene i området.



SWOT-Analyse

De fysiske registreringene sammen med planjuridisk analyse har ledet til en SWOT-analyse for området.

<p>STYRKER</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sentralt (luftavstand) • Gode T-baneforbindelser • Lokalt engasjement • Mange barnefamilier i området • Vilje til utbygging • Gode idrettstilbud • Mye er under oppgradering • Nytt ungdomshus på Hasle • Utsikt til Valle Hovin = stedsmarkør 	<p>SVAKHETER</p> <ul style="list-style-type: none"> • Store infrastrukturelle barrierer som hindrer mobilitet, Komplisert vei- og gatestruktur: rundkjøringer, Alnabanen og Gjøviksbanen, broer og underganger • Barnefamilier flytter pga. manglende steder å være • Høy ÅDT og støy, spesielt langs Økernveien og Dag Hammarskjølds vei. • Luftforurensing • Dårlig belysning • Smale fortauer ved Sinsen skole • Ungdommer med depressive tanker, ensomhet, vold og rus • Ingen tilbud, møteplasser og arenaer for barn og unge, få ballområder • Ingen VGS i lokalområdet • Store grå overflater, få grøntarealer
<p>MULIGHETER</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tilrettelegging for barn og unge • Redusere biltrafikk og tungtransport → styrke trygghet • Grønne gangforbindelser • Ikke kommersielle plasser som bibliotek, skatepark og kulturhus • Arenaer for uorganisert aktivitet for barn • Gater som byrom • Belysning • Etablering av «superblokker» med fokus på myke trafikanter 	<p>TRUSLER</p> <ul style="list-style-type: none"> • Flere barrierer i form av under- og overganger • Vekst av bilister → mer støy og høyere ÅDT • Sentraliseringen kan gjøre fortettingen upersonlig, få offentlige som er tilhørighetsskapende • Lokalt engasjement dør ut • Belastede grupper - ungdom tar over områder • Ungdomshuset fanger ikke opp behovene hos unge • Fjerning av støyskjermen ved Lille Tøyen vil skape støy og usikkerhet for barn • Utsikt til Valle Hovin kan bli borte til utbygging

04 Brukerinnsikt

Ideverksteder og digital spørreundersøkelse

Metode, prosess og etiske vurderinger

Barn og unge under 18 år er ikke myndige og mangler stemmerett. Som en sårbar gruppe har de gjennom Plan- og bygningslovens formålparagraf og § 3-3. rett til at oppvekstvilkårene sine skal hensyntas, samt rett til særskilt ordning i kommunen for å ivareta interessene sine (Plan- og bygningsloven, 1997). Av etiske hensyn ble forarbeidet gjennomført for å unngå unødvendig kontakt med respondentene. Vi forsøkte å etablere flere plattformer for å komme i kontakt med aktører som arbeider med eller på vegne av ungdom for å motvirke medvirkningstrøtthet:

- Innledende møte med Grünerløkka ungdomsråd og Barnas representant for innspill og aktørkartlegging
- Kontakt med informanter i Plan- og bygningsetaten, Bymiljøetaten, arkitekter i planområdene, interesseorganisasjoner for trafiksikkerhet, fritidstilbud og trygghet
- Personlig intervju med Frydenberg og Hasle Vel, Løren velforening, Teglvirket FAU, Frydenberg FAU og SaLTo Grünerløkka

I arbeidet ble det funnet én medvirkningsrapport i Økernveien 115 som ble gjennomført av LÉVA Urban Design på oppdrag av OBOS Nye hjem. Utover dette er det ikke gjennomført medvirkning i kommunal regi, da store deler av områdene utvikles privat for så å bli tatt over av Bymiljøetaten for drift. Møtet hos Grünerløkka ungdomsråd resulterte i en anbefaling om å kontakte skoler og fritidsklubber i området, samt prosjektet Ung på Løren som samskaper ungdomstilbud på Løren. Ungdomsrådet har representanter fra hver skole, og vil derfor ikke kunne representere Hasle og Løren-området i sin helhet.

For å innhente kilder som ville beskrive ungdoms geografiske bruksområder ble primærbrukerne kontaktet. Dette ble gjort gjennom:

- Digital spørreundersøkelse og idéverksted med ungdomselever ved Frydenberg skole og WANG Ung ungdomsskole

Totalt har 39 ungdomsskoleelever vært involvert eller gitt innspill. Datagrunnlagene er kvalitative og i forskjellige formater. Resultatene fra idéverkstedet og den digitale undersøkelsen er levert gjennom analog tegning og skrivning, samt digitalt i Nettskjema.

Metodevalg

Idéverksted er en metode for kvalitativ datainnsamling for brukerinnsikt og dialog. Med mulighet til å si sin mening om nærmiljøet, dele erfaringer om dagens situasjon og fortelle om eventuelle utfordringer de møter opp ved bruk av uteområdene kan vi starte en dialog med brukerne. Kartopp-gaven ble gjennomført analogt med felter for utdypning og ligger vedlagt.

Utvalg og rekruttering

Utvalget av ungdomsskoler ble gjort basert på geografisk tilknytning. Frydenberg ungdomsskole samler nærskolene, og elever som kommer fra Sinsen og Refstad barneskoler, med tilskudd fra andre skoler. WANG Ung er en privatskole som samler elever fra hele Oslo. En liten del av elevene bor i umiddelbar nærhet av skolen. Trening er en integrert del av skolehverdagen, og mange av elevene benytter seg derfor av idrettstilbudene i området eller krysser området på tvers av tilbudene.



Figur 16 - Skoleelevene ved Frydenberg og WANG Ung skole representerer forskjellige skolekretser.

Kontakt med kontaktlærer ble opprettet gjennom assisterende rektor eller rektor ved skolen. Lærer fikk tilsendt informasjonsskriv med samtykkeskjema slik at elevene minst to uker i forkant kunne få en skriftlig kopi til gjennomlesing og underskrivelse. Samtykke ble enten gitt skriftlig eller fra foresatt, dersom de ikke hadde fylt 16 år. Godkjent kvittering fra Sikt (tidligere Norsk senter for forskningsdata - NSD) ligger vedlagt.

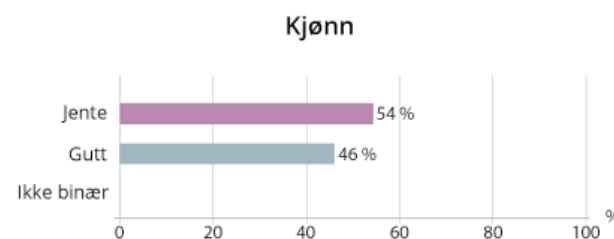
Gjennomføring

Tid og sted:

Frydenberg ungdomsskole, 21.mars 13:35-15:05.

WANG Ung, 22.mars 10:00-11:30.

Totalt 39 elever i alderen 15-16 år deltok.



Deltakernes informasjonsgrunnlag

Deltakernes informasjonsgrunnlag var basert på informasjonsdel i samtykkeskjema, samt fysisk introduksjonspresentasjon før gjennomføring. I presentasjonen ble omfanget av arealene som skal utvikles presentert, samt hensikten med verkstedet og vektlegging på at dette ikke er en medvirkningsprosess som ikke vil lede til at innspillene realiseres. De aller færreste kjente til Den grønne ringen eller planene om å gjøre det grønnere i området.

Program

Programmet ble gjennomført på lik måte ved begge skoler. Slik så programmet hos Frydenberg skole ut:

13:35 - Introduksjon og presentasjon.

Hensikt: Introdusere oss, formålet med hvorfor vi er her, informere om dagens opplegg. Forventningsavklaring for dagen og hvordan resultatene skal brukes.

13:45 - Digital undersøkelse.

Samle kartfestet og kvantitativ data.

14:00 - SPLIT som oppvarmingsøvelse.

«Hvor har du det godt?»

Hensikt: Bli bedre kjent med ungdommene og få dem til å åpne opp. Få innsikt i hva som er viktig for ungdommene. Både steder, interesser og ting man er glad i.

14:15 - Kartopp-gave.

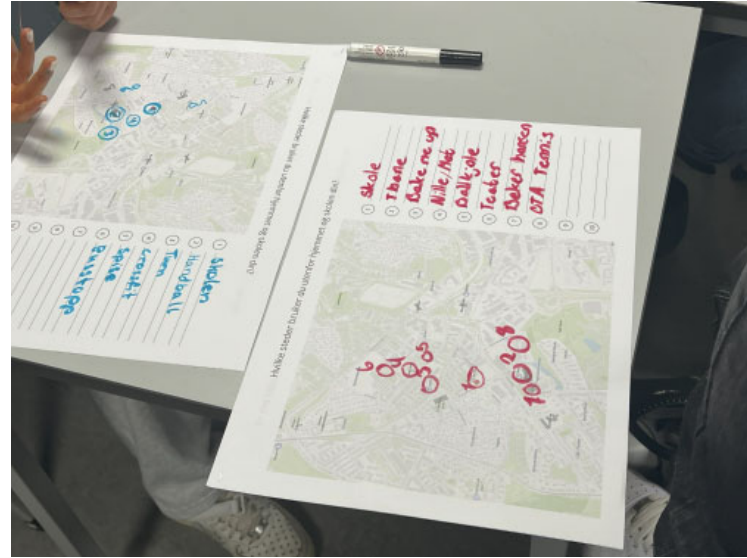
Hensikt: Innsikt i hvilke steder brukes mest av ungdom., og om det er noen steder ungdommene unngår, og hvorfor.

14:30 - Drømmescenario.

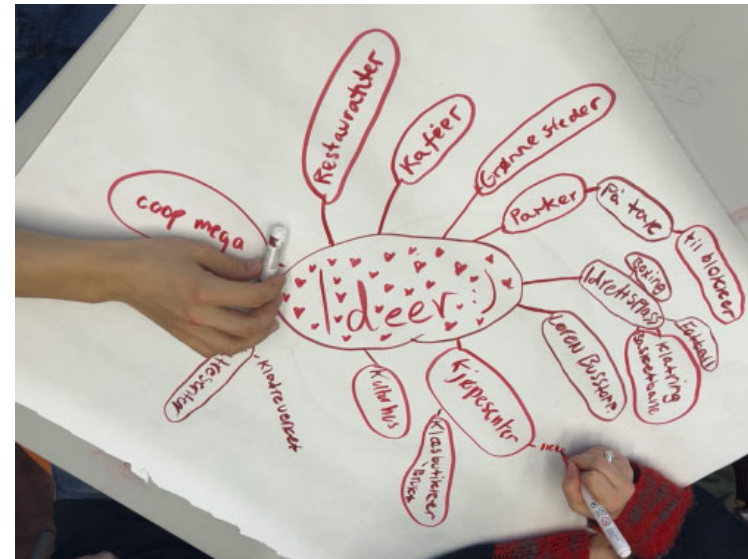
Hensikt: Sette i gang tankeprosesser og utforske hvordan det er i de nye uteområder på Løren og Hasle. Her blir det viktig å informere om at ikke alt ungdommene ønsker kommer til å bli en realitet, samtidig blir det viktig å ikke avslå noen ideer heller.

14:55 - Avslutning

Detaljert kjøreplan ligger vedlagt.



SPLIT som oppvarmingsøvelse. Deltagerne skriver hvilke steder de har det godt.



Fysisk kartøvelse. På det ene kartet markerte deltakerne steder som de bruker, og på det andre steder de unngår eller som er vanskelig å komme seg til.

Oppsummering av øvelsen "Drømmescenario" gjennom Individual - Group - Plenum (IGP)-metoden. Her bestemmer deltakerne hvilke av innspillene sine som er viktigst.

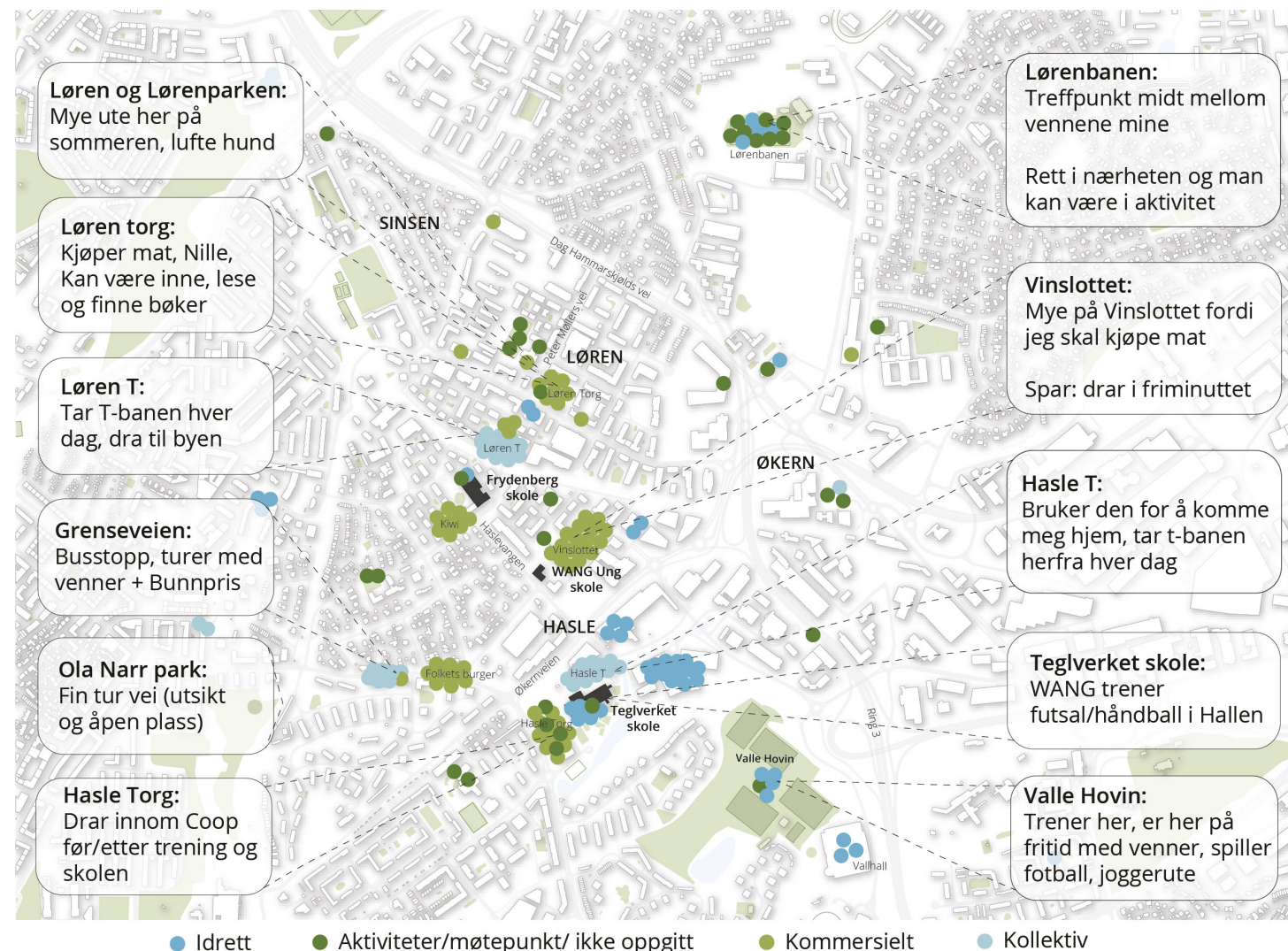
Resultater

Steder i nærområdet som brukes

Kartleggingen av ungdommens bruk viser høy ungdomsaktivitet i områdene rundt skolene. De knytter seg hovedsakelig til områder ved gatene Peter Møllers vei, Haslevangen og Økernveien. Ungdommene setter pris på å ha store åpne plasser som legger til rette for aktivitet og trening. Tilbud innendørs og matbutikker for å kjøpe seg lunsj benyttes ofte. Spesielt: Vinslottet, Løren og Hasle torg. Treningsområder som Oslo Tennisarena, Tegverket flerbrukshall og CrossFit Løren brukes ofte til trening. Respondentene har per i dag få sosiale møteplasser, der noen enkle ble nevnt som Lørenbanen, områder ved Bunnpris Grenseveien og Løren torg.

«Hva synes du er bra med uteområdene på Hasle og Løren i dag og bør beholdes?»

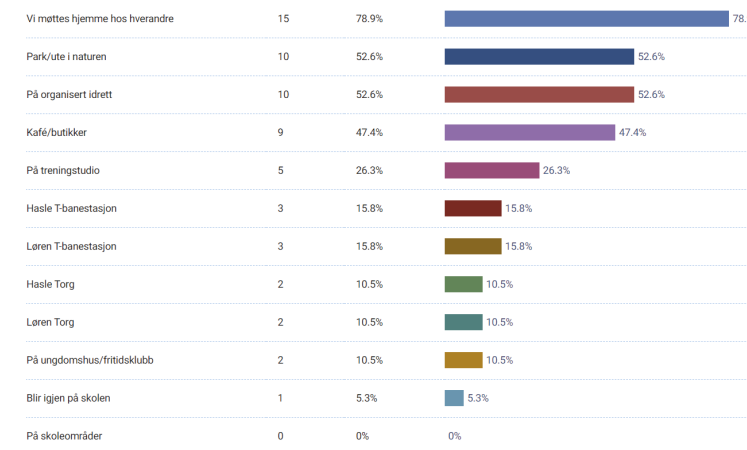
Mange ungdommer svarer at lekeplasser og lokale parker bør beholdes, der Lørenparken nevnes oftest. Gode benker og sittegrupper oppgis som en av grunnene. Videre rapporterer enkelte at de er fornøyde med kommersielle virksomheter som kafeer, butikker og matbutikker i området, bl.a. Løren Torg, Vinslottet, Økern portal og Spar. At det er moderne og rent på Hasle og Løren kommer også fram. Enkelte trekker fram at de er fornøyde med belysning langs Økern, og at det er gode avstander mellom boligene og uteområder ved skolen.



Figur 17 - Ungdoms bruk av området.

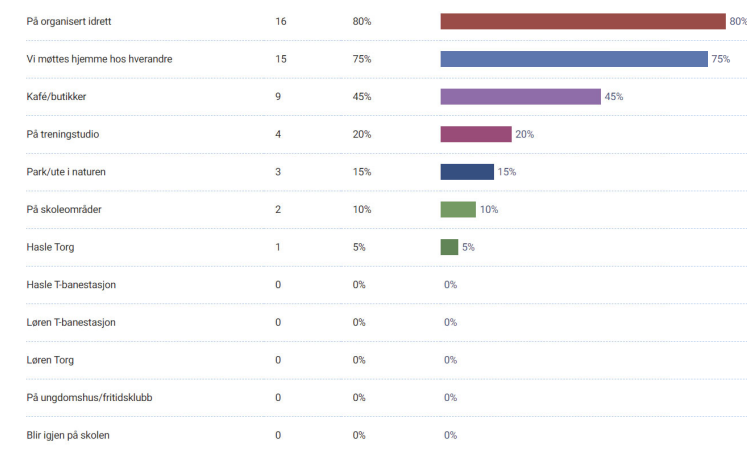
Hvor er ungdom sosiale utenom skoletid?

Frydenberg



Figur 18

WANG Ung



Figur 19

Et klart flertall av ungdommene (78,9%) rapporterer at de pleier å møtes hjemme hos hverandre og omtrent halvparten svarer at de møtes i parken/naturen, på organisert idrett eller på en kafé/butikk. Skoleområdene, Løren og Hasle torg, samt Løren og Hasle T-banestasjoner er ikke eller svært lite populært blant ungdom å bruke som en møteplass. Allikevel bruker de stedene ofte for å kjøpe mat eller reise med kollektivtransport.

Under aktivitetene kom det fram at elevene ved WANG Ung i liten grad bruker uteområdene på Løren og Hasle utenom skoletid. De har også en lengre reisevei til og fra skolen, som gjør at de bruker mer av dagen sin på å reise. Svært få på WANG Ung er sosiale med andre i park/ute i naturen. Til gjengjeld er de mest sosiale i organisert idrett og hjemme hos hverandre. Det er få eller ingen som blir igjen på skolen eller møtes ved skoleområdene. Statistikken viser også at det er få som møtes for å være sosiale på Hasle og Løren Torg, samt ungdomshus/fritidsklubb. Dette er steder som ble markert i kartoppgavene. Variasjon i svarene kan peke på at dette er områder de bruker mindre, eller som er mindre lystbetonte eller arrangert for sosial interaksjon i området.

Steder som unngås

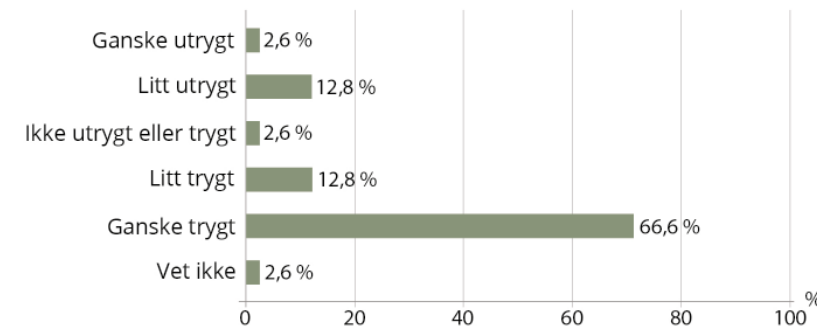
Enkelte steder er det for mange kjentfolk til at ungdom benytter dem. Tegilverket skole nevnes som et utrygt sted, og ved Frydenberg skole er det grupper som oppleves utrygge eller uhyggelige. Noen elever synes at skolen er for langt unna. Løren T-banestasjon utpekes som et sted som unngås eller mislikes. Sinsenområdet med Sinsen T-banestasjon og Sinsenterrassen ble nevnt flere ganger som utrygt. Til slutt kom det frem at det mangler kollektivforbindelser til Lørenbanen (fotball).

Kontakt med ungdom på andre ungdomsskoler

68% av elevene ved Frydenberg oppgir at de i stor grad har kontakt med andre ungdomsskoler i området. Blant de mest gjentatte svarene var F21/ Fyrstikkalleen med 7 av 13 svar. Tre deltakere har kontakt med ungdom fra WANG Ung, to fra Tegilverket og to fra Jordal skole. Blant andre svar ble skolene Fagerborg, Brannfjell, Nordpolen, Sofienberg og Veitvet nevnt. 15% ved WANG Ung oppgir at de har kontakt med elever ved en av skolene: Frydenberg, F21 og Tegilverket.

Opplevelse av trygghet

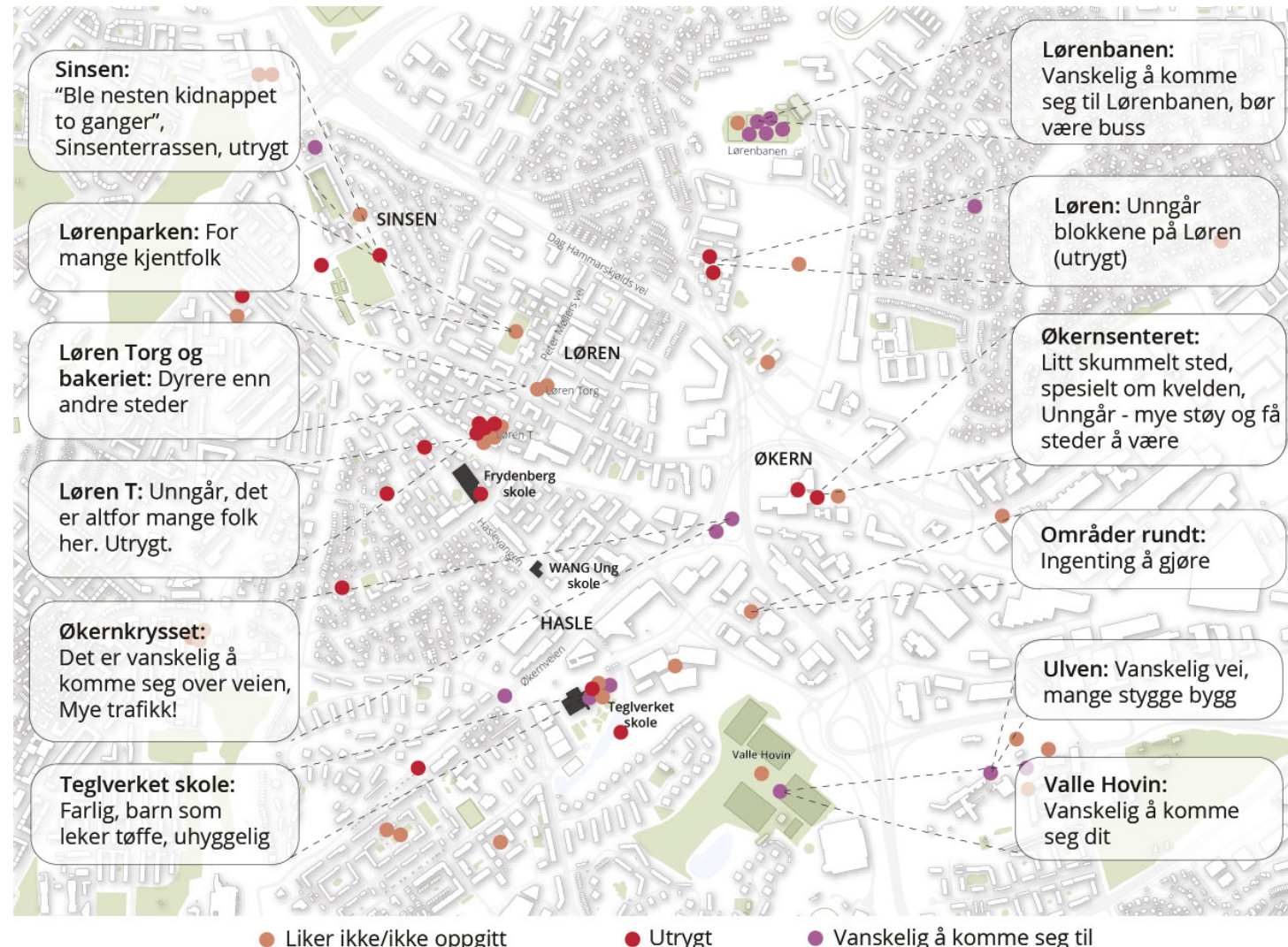
Hvor trygt opplever du at det er å gå alene ute?



Resultatene viser at majoriteten av ungdom opplever Løren og Hasle som et trygt sted, men det er likevel en del som oppgir at lokalområdene er litt eller ganske utrygge.

Hvor er det potensiale til endring?

Til tross for at mange er fornøyde med parker synes majoriteten at Løren og Hasle burde være enda grønnere. «Hasle kunne trengt en park. Området består nesten bare av boligblokker og et litt stusselig torg. Det hadde vært fint om torget kunne blitt endret, og fått tilbud om fritidsaktivitet» skriver en av deltakerne. Mange ønsker også flere idrettstilbud utendørs som basket- og fotballbaner, eller utbedring av de som allerede eksisterer. En nevner at de nærmeste idrettslokale her ligger for langt unna og krever pendling. Ellers rapporterer ungdommene at de ønsker et bredt utvalg av fritidsaktiviteter og idrettshaller. Dette gjelder ishall og fotballbaner, men også shoppingssenter, kafeer og restauranter. Enkelte ungdommer svarer at de vil ha mer belysning i området, spesielt på vinteren og flere søppelkasser for spesialavfall som plast, papir og restavfall i sitt nærmiljø. De ønsker seg flere uteområder der det blir plass for ungdom. Store og åpne uteområder, der foreldre ikke skal bekymre seg for barnas trygghet grunnet høy trafikk.



Figur 20 - Områder som unngås.

Stedsbilde

Deltakerne oppgir at de har svært varierte stedsbilder. På den ene siden oppleves området som «koselig, pent, vedlikeholdt, har fin natur, er moderne, sentralt og har gode stier». Samtidig opplever andre ungdommer at stedet er et «lagringssted», med mye industri og få aktiviteter.

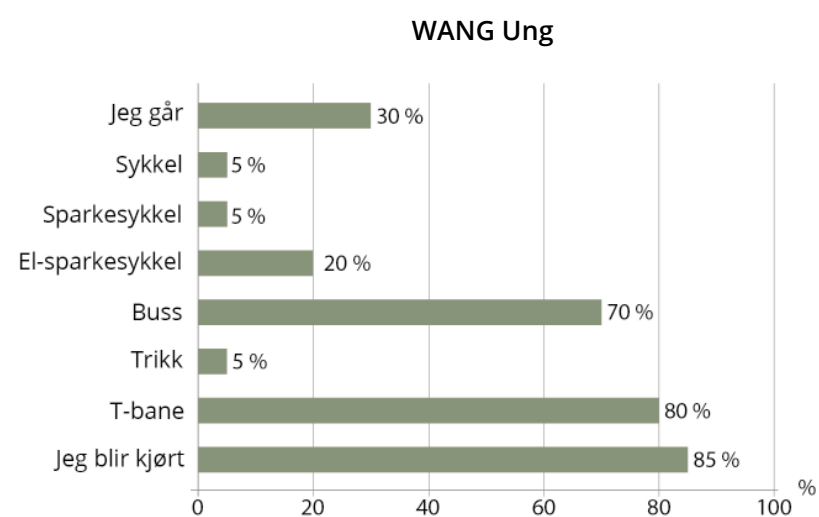
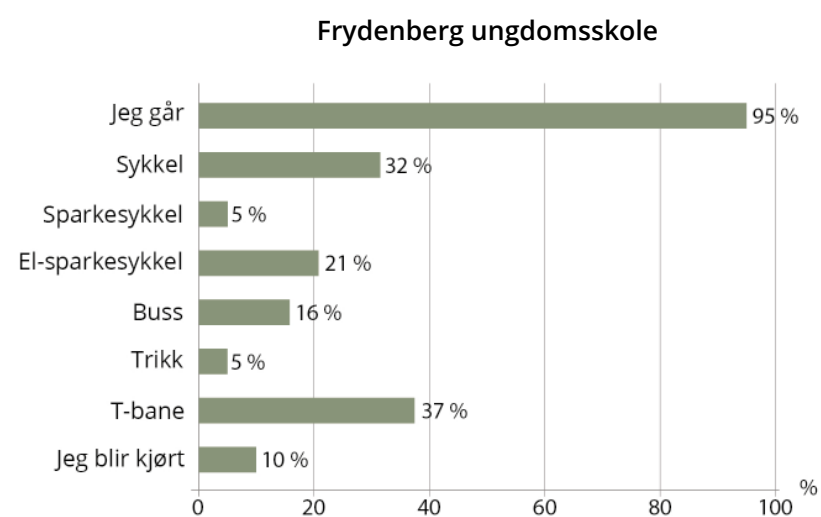
Flere av ungdommene er bekymret for tett utbygging av uteområde. De mener at det legges for mye vekt på utbygging av blokker og leiligheter fremfor folkets trivsel. Fortetting av uteområder gjør at folk mangler steder å være, spesielt ungdom. «Det virker som de ikke tenker på ungdommer»; «Vi har ikke så mange steder vi kan henge i fritiden» skriver deltakere. Seks ungdommer rapporterer at de er fornøyde med de lokale uteområdene eller ikke kommer på noe som bør endres.

Reisevaner

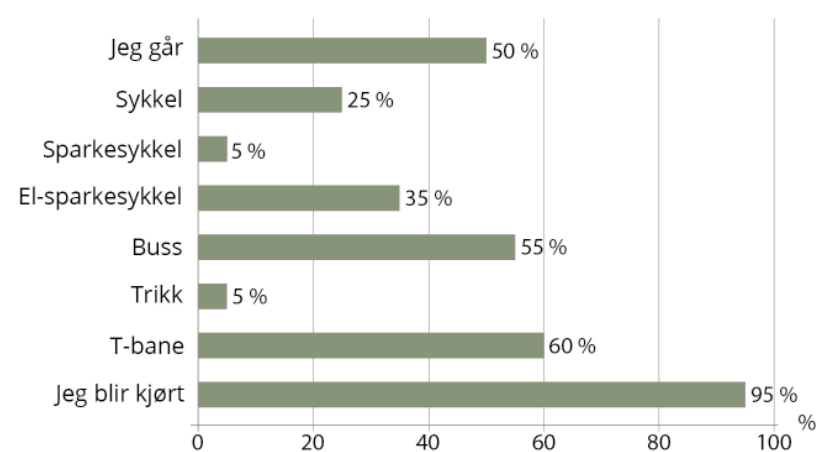
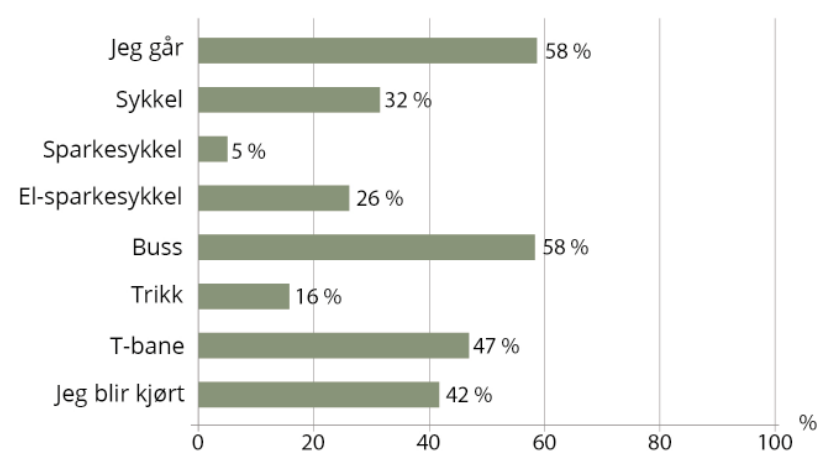
Den digitale spørreundersøkelsen viste reisemåte til skolen og fritidsaktiviteter én eller flere ganger i uken. Resultatene er fordelt på skolene. Gange, buss, T-bane og kjøring er de viktigste reisemåtene til skolen. Til fritidsaktivitetene er det større spredning hos begge skolene. Nesten alle på WANG Ung blir kjørt minimum én gang i uka til fritidsaktiviteter. Til sammenligning gjelder dette 10 % av Frydenberg- elevene. Dette kan vitne om lite internkjøring i området.

De tre viktigste grunnene til foreldrekjøring som oppgis i TØIs rapport *Tiltak for barns egenstyrte mobilitet og aktivitet* er at målet er samme vei som mors/fars arbeid, at trafikken gjør det farlig å gå/sykle eller at det er raskest/enklest (Transportøkonomisk institutt, 2021). Elevene på WANG Ung har mye lengre reisevei enn elevene ved Frydenberg skole. Under idéverkstedene nevnes det at rundkjøringene på Økern unngås, fordi trafikken står stille. Da er det raskere å bruke veiene over Løren. Mikromobilitet i form av sykler, sparkesykler og el-sparkesykler benyttes til en viss grad.

Reisevaner til og fra skolen



Reisevaner til og fra fritidsaktiviteter



Hvilke tilbud ønsker eller savner ungdom?

- **Flere parker og grønne steder.** Parkene i dag blir satt pris på, men majoriteten mener at Løren og Hasle kunne vært enda grønnere og å ha flere trær for oppleve naturen. Parkene beskrives som viktige møtesteder, men at parker som Lørenparken hovedsakelig brukes av yngre barn og voksne. Parker i kombinasjon med steder man kan henge sammen med andre og være i aktivitet etterspørres. Her nevnes benker med og uten tak, blomster, og åpne områder frie for trafikk.
- **Flere og bredere utvalg av forskjellige fritidsaktiviteter.** Steder man kan henge på fritiden. Kulturhus. Klubb for mindreårige. Kino. Kjøpesenter. Tilbud som gir mulighet til å sitte innendørs, uten å kjøpe noe.
- **Flere idrettstilbud.** Bokseklubb og bryteklubb. Fotballbane på Løren. Oppgradering av dagens basketballbaner og flere nye idrettslokaler og idrettshall. Ishall. Svømmehall. Varme under Hasle-Løren- banen som fungerer. Ballbinge med betonggulv for å kunne spille basket, håndball og futsal.
- **Flere kommersielle tilbud som treffer ungdom som målgruppe.** Shoppingssenter, butikker, klesbutikker og dagligvarebutikker nevnes oftest. Felles for disse tilbudene er at de tilbyr opphold innendørs, nye inntrykk, er offentlig tilgjengelige og oppholdet gjør at man deltar i samfunnet. Ungdom har begrensede økonomiske midler, og kan ikke delta på lik måte i samfunnet som mange voksne kan. Billig mat og muligheten til å bli mett er viktig.
- **Styrket mobilitet og tilgjengelighet.** Det ønskes flere busstasjoner på Løren. Bussavganger til Lørenbanen nevnes gjentagende ganger. Det samme gjelder bro over Hasle T fra turnhallen og over toglinjene mellom Løren T og Økern T for å komme seg enkelt til og fra aktiviteter og trening. Broen over Hasle T til Valle Hovin er planlagt i VPOR for Hasle og Valle Hovin.
- **Oppgradering av fasiliteter.** Mer belysning ute i områdene på vinteren når det er mørkt. Flere søppelkasser (plast, papir og restavfall). T-banen burde pusses opp eller gjøres finere så det ikke er så mye tagging der. Ungdomsrådet er opptatt av tilstrekkelig belysning i uterom for å skape trygge væresteder for barn og unge.

Intervjuer

Metode og prosess

Personlig intervju med representanter fra organisasjoner i lokalmiljøet eller som samarbeider med og for ungdom.

Intervjuene varte i ca. 60 minutter og ble gjennomført i tidsrommet 3-10. mars.



Løren velforening

Rolle i organisasjon: Styreleder

Dato: 07. mars 2023

BRUK AV UTEOMRÅDER

Respondenten oppfatter at Peter Møllers vei og Løren T-banestasjon er noen av de mest brukte ungdomsstedene. Enkelte ungdommer henger ikke bare på stasjonen, men også rundt garasjene og uteområdene ved de kommunale utleieboligene. Her kan de samles uten å bli sett og tagge på strømbokser som kan være på grunn av manglende sosial kontroll. Videre nevnes utearealene rundt Vinslottet og Løren Torg, som blir brukt til uteaktiviteter. På sommertiden settes benker ut på Løren Torg som gjør at uteområder der brukes til skateboarding, mens Vinslottets utearealer har blitt populære grunnet basketkurvene. Til slutt nevner respondenten også Sinsen kulturhus som et av områdene som blir benyttet av ungdommene ofte. Kulturhuset har et begrenset tilbud og kapasiteten der er full. Ungdommer som ikke får plass eller som ikke er interessert i tilbudet har ikke noen steder å være innendørs.

Når det gjelder områder som unngås av ungdommer er respondenten ikke helt sikker.

TILBUD

Løren velforening arrangerer utekino ved Peppes Pizza både om våren og høsten, ponniridning og Lørenløpet i samarbeid med Sterk treningssenteret. På vinterstid tilbyr de skøyting i Lørenparken og akedag med grilling sammen med Sinsen kulturhus. Det mest brukte tilbudet har vært den mobile fritidsklubben Løkky Trøkk arrangert av bydel Grünerløkka. Løkky Trøkk pleier å stå ved Kanonhallen og Løren Torg 1-2 ganger i måneden hvor ungdommene kan forsyne seg med gratis mat og drikke i perioden november-desember.

Når det gjelder spørsmålet om gutter og jenter har like muligheter på Løren og Hasle, svarer respondenten at ungdommene ikke har så mange steder å utfolde seg. Lekeapparater i parken brukes av begge, men respondenten kjenner ikke mange andre steder. Videre oppleves det å ha sett flest guttegrupper ute i nærmiljøet. Gutter snakker høyere om hva de har behov for og er derfor mer synlige, mens jentene er derimot flinkere til å organisere og administrere ting. «Den høyeste stemmen høres best», sier respondenten.

UTFORDRINGER

Interessekonflikter mellom generasjonene er en utfordring på Løren. Respondenten oppgir at det har vært enkelthendelser der eldre beboere klager på støy fra ungdommer på Løren Torg. Videre kommenter respondenten at andre eldre synes ungdom mangler tilbud på stedet og at det "må gjøres noe for ungdommene våre". Krysset mellom Peter Møllers vei og Lørenveien oppleves også som trafikkfarlig, ettersom flere ungdommer ikke benytter seg av fotgjengerovergangen. Andre hendelser er negativ aktivitet som kasting av snøballer om vinteren, samt røyking av hasj i garasjelegget bak Sterk treningssenter. En av de neste utfordringene Løren møter på er manglende barne- og ungdomsskoler i lokalområdet. Løren har høy befolkningsvekst, det bygges dermed flere barnehager rundt. «Men hvor skal alle disse ungene gjøre av seg når de blir større?», lurer respondenten på.

LØSNING

For å løse noen av disse utfordringene og skape tilhørighet for ungdom, samarbeider Løren velforening sammen med ungdommene gjennom Pådriv og Ungdomscrewet. De arbeider med å finne et lokale som ungdommene kan bruke. Respondenten synes at arrangementene deres klarer å samle grupper fra forskjellige områder og binde dem mer sammen. Videre har samarbeidet med BUA på Vinslottet fått også stor respons til å jevne ut sosiale forskjeller gjennom gratis utlån av sportsutstyr. Respondenten synes også at bedre samarbeid mellom lokale krefter og kommunen ville vært til hjelp for å oppnå et felles mål og løse dagens utfordringer.



Hasle og Frydenberg Vel

Rolle i organisasjon: Styreleder

Dato: 03. mars 2023

BRUK AV UTEOMRÅDER

Respondenten forteller at både jenter og gutter ofte går mye ute i gatene. Et av de mest benyttete områdene er basketballbanen ved WANG Ung og Vinslottet. Selv om området blir brukt av ungdommene, synes respondente at det kunne vært utviklet bedre. Hele området er preget av en mur, hardt belegg og virker dermed ikke trivelig. Videre sier respondente at beboerne med hager ofte bruker dem, mens andre velger å dra ned til Lille Tøyen eller Valle Hovin med barna sine. Når det gjelder idrett drar mange ungdommer ofte på Hasle-Løren idrettslag, mens en liten del som driver med tennis drar opp til Sinsen. Respondente forteller at Løren T-banestasjon har blitt et «nei-område» av foreldre for mange av ungdommene. Generelt er det få som sender ungene sine over veien og mot Løren på kveldstiden, fordi det oppleves som utrygt. De kommunale leilighetene på andre siden av jernbanen i Sinsen er også et av stedene som unngås. Her er det mange mørke kvartaler som gir ghetto-følelse grunnet manglende belysning. «Det er generelt mye som skjer i områdene» sier respondente. Mange kriker og kroker hvor politiet har registrert enkelte hendelser grunnet skrik og gråt.

TILBUD

Informante forteller om at velforeningen tilbyr engasjerende aktiviteter for barn og unge både sommer og vinter. Av sommeraktiviteter nevnes rebusløp i gater og sommerfest med grilling, der naboer får mulighet til å bli bedre kjent med hverandre og unge til å leke. Julegrantenning i «Lilleparken» skjer hver andre søndag i advent og har dermed blitt til en fast tradisjon for mange familier i området. Tidligere har Bymiljøetaten også preparert skiløyper på Valle Hovin, og respondente legger til at de har hatt skiløyper rundt Hasle kirke også.

Mange drar til kirken for å ake også, samt ved Sinsenjorden og Ola Narr-parken. Videre forteller informante at det ligger to små skøytebaner rundt, hvor den ene er på Keyserløkka bak Bunnpris og den andre er nede på grusbanen i Lille Tøyen. Hasle og Frydenberg mangler en egen skøytebane. «Hadde vi hatt en skøytebane i området, kunne vi hatt en fast skøytedag». Både gutter og jenter synger i kor og deltar på klubber i Sinsen kirke.

UTFORDRINGER

På Hasle og Løren hvor det bygges mye, og det ofte kjøres tungtransport i området, er trafikksituasjonen et aktuelt tema å jobbe med. Respondente opplever at gjennomkjøring i nabolagene har vært en utfordring lenge, men at det forverret seg etter at Carl Berner ble vanskelig å kjøre gjennom. Krysset er et sentralt knutepunkt for mange, som både medfører lange køer ned til Carl Berner i Grenseveien, men også i Økernveien og Trondheimsveien. For å unngå køen på Økernveien velger mange bilister å kjøre i nabolagsgatene enten ned til Carl Berner eller opp til Sinsen og Løren. Både Haslevangen og Hasleveien nevnes.

Respondente oppfatter at trafikkøkningen er ukontrollert og at velforeningen ønsker å gjennomføre en biltelling. De legger også stort fokus på skoleveier, ettersom det har vært problematisk for enkelte barn og komme seg til og fra skolen. Selv om trafikksituasjon har endret seg på krysset mellom Økernveien og Grenseveien i en positiv retning, er det fortsatt bekymringer blant enkelte foreldre. «Foreldrene som har barn på Hasle skole oppfatter at krysset er farlig og velger dermed å følge sine barn ned til skolen».

Videre er Den grønne ringen et av temaene som diskuteres i styret. Det er usikkerhet om hvilke områder som skal inngå i ringen, og herunder hvilke av disse blir avsatt til barn og voksnes disposisjon. Enkelte beboere lurer også på hvilke områder kan benyttes av dem til arrangementer.

Lilleparken ble eid av kommunen og har vært brukt til disse anledninger før, men har blitt regulert til et friområde og kjøpt opp privat. Respondente sier at de dermed trenger en større park der det blir mulig å bevege seg fritt. Gjerne en park med fotballbaner for å arrangere fotballturnering på sommer eller gå på ski i vintertiden.

Utfordring her at delbydelene vokser raskt, noe som går ut over lek og idrett. Høy tettbygging har vært største fokus for utbyggere. Fotballbanen som før befant seg ved Seljeveien og er blitt erstattet av blokker er et eksempel på dette. Respondente sier at lange avstander er nok en barriere for mange ungdommer. De stedene ungdommene pleier å dra på, som Lille Tøyen og Valle Hovin er i utgangspunktet forbeholdt til de som bor der. Frydenberg har ikke fotballbaner eller andre gode lekeområder som kunne tiltrekke seg ungdommer.

Området har heller ikke noen aktivitetshus i nærheten. Nærmeste aktivitetshus er enten på Ensjø eller Sinsenkrysset, men mange ungdommer velger å ikke dra dit nettopp på grunn av lange avstander. Nye Hasle Ungdomshus i Økernveien 97 blir nevnt i intervjuet også, men de vet ikke hvor langt tid det vil ta før det blir åpnet. Respondente sier at mange av områdene er avsatt til små barn, som gjør at ungdommene på Frydenberg har blitt glemt.

Respondente mener at stabilt oppvekstmiljø er svekket på Hasle og Frydenberg. Delbydelene er først og fremst preget av pensjonister og småbarnsfamilier. Når barna blir større, ønsker man enten å flytte ut av byen eller til andre bydeler. Det har ført til en større utskifting av elever på skoler og at vennegrupper blir mindre. Utfordringen med det er at de som blir igjen blir på kanten.

Selv om Løren og Hasle ikke har mange tilbud, besøker ungdommer utenfra områdene her også. Løren T-banestasjon er ungdommens knutepunkt mellom Carl Berner, Økern og Hasle sier respondente. Det er lett å komme seg til t-banen, pluss at den ligger lang under jorda som gjør at trappeoppgangene blir ekstra attraktive for ungdom til å skjule seg bort fra andre.

LØSNING

Som et av tiltakene som kunne hjelpe med å løse disse utfordringene, svarer respondente «tenke annerledes på utbygging». Å ha en variasjon i typer boliger, deres høyder og holde fokus på barnevennlige områder og gater vil styrke unges oppvekstmiljø. Redusering av biltrafikken og flere overganger og broer vil gjøre det enklere og mer trygt for barn å krysse veiene. Da kunne andre typer aktiviteter komme i området også. Respondente forteller at mangel på aktiviteter som ville gitt utfordring på en sunn måte har skapt en generasjon som holder seg mye hjemme. Området trenger dermed trygge omgivelser og flere selvorganiserte aktiviteter for at barna skal få mulighet til å lære hvordan de kan bruke byen.

Videre forteller respondente at Haslevangen 11 fortsatt er en bolig, imens Haslevangen 13 har blitt kjøpt opp for en del av en større utbygging. Husene utgjør et portalmotiv mot Vinmonopolet og er vernet, som betyr at man får ikke lov til å rive dem. Som et mulig tiltak på manglende aktivitetshus i området kunne huset bli brukt til et klubbhus for alle. Under intervjuet blir det også nevnt at alle skoler i nærområdet er fullsatt. Som et resultat av dette blir barna dratt i alle retninger og mister kontakt med hverandre etter de er ferdige på barneskolen. Å bygge en ny ungdomsskole er dermed nødvendig for å styrke barnas oppvekstvilkår i området.



SaLTo Bydel Grünerløkka

Rolle i organisasjon: Koordinator i Bydel Grünerløkka

Dato: 07. mars 2023

I SaLTo-rapport for Bydel Grünerløkka defineres SaLTo slik: "SaLTo («Sammen lager vi et trygt Oslo») er samarbeidsmodellen til Oslo kommune og Oslo politidistrikt for forebygging av rus og kriminalitet blant unge i alderen 13-23 år, samt forebygging av hatkriminalitet, radikalisering og voldelig ekstremisme (aldersuavhengig). Gjennom SaLTo-modellen skal ressursene samordnes for å oppnå et koordinert og helhetlig arbeid."

BRUK AV UTEOMRÅDER

Respondenten oppgir at kollektivtilbudet har gjort ungdommene svært mobile, og at steder for «henging» varierer. Likevel benytter ungdommene ansamlingssteder der det tidligere har kommet publikumshendelser om uro, som SaLTo-aktørene skal fortsette å holde fokus på. Disse nevnes i SaLTo Grünerløkka rapporten 2022. Stedene som har behov for tilstedeværelse i sommerperioden er rundt Hasle Torg, Teglverket skole, Sinsen skole og Sinsenparken. På vintertiden har det tidvis vært ansamling av ungdom på Økern Portal, og Løren T-banestasjon.

Under intervjuet nevner respondente at skolegårdene er et viktig samlingssted for ungdommene. Mange skolegårdene har fine uteområder, der Teglverket og Hasle skole er noen av dem. Basketbanen ved Frydenberg blir også brukt mye. Videre forteller respondente at mange ungdom oppholdt seg inne på Vinslottet før, men at det er lenge siden det har blitt meldt inn via SaLTo-koordinator. På Løren samles ungdommer på strekket mellom Løren T-banestasjon og Løren Torg, men også ved Kanonhallen. Når det gjelder Sinsen nevner respondente området rundt Sinsen kulturhus, Sinsen T-banestasjon og Sinsen skole/Sinsenparken.

Om spørsmål hvilke områder ungdommer unngår svarer respondente at mange steder som unngås med tanke på trafikken, som blant annet nevnes i barnetråkk. Respondente oppfatter at barnetråkk gjennomført ved barneskolene er mindre relevant for ungdomsdata.

TILBUD

Respondente er ikke enig i utsagnet om at ungdommene ikke har noe sted å være. Bydelens fire ungdomsklubber og aktivitetshus har alle tilbud for ungdom, men det er ikke alle ungdommene som bruker dem. Hva dette handler om, er sammensatt, og det pågår et kontinuerlig arbeid med å treffe godt og rekruttere ungdom inn i tilbudene. Respondente er spent på utvikling av det nyåpnede ungdomshuset på Hasle, og håper at konseptet vil videreføres etter flytting av lokaler neste år.

Respondente får tilbakemeldinger fra aktørene i samarbeidet om at det burde vært langt mer plass og egnede oppholdssteder for ungdom utendørs i bydelen. Innbyggere og tjenester opplever frustrasjon over hvor lite hensyn det blir tatt til ungdom i lokal byutvikling. Planene som legges ut på offentlig høring er ofte lovende, men ungdommene opplever skuffelse etter at ting blir ferdig bygget.

UTFORDRINGER

Det har blitt registrert hendelser om ungdomsbråk av noen enkelte naboer. Eksempler er støyklager fra basketbanen ved Frydenberg skolen, røff tone inne på Løren T-banestasjon. «Ungdommer har sitt eget uttrykk, som kan oppleves voldsomt for noen» sier respondente. Dessuten er mange steder tilrettelagt for yngre barn og mindre tilrettelagt for ungdom. Ungdommene henger på lekeplasser og husker, og dette kan igjen oppleves som skummelt blant barna ut ifra barnetråkk.

Rus er et av de sentrale temaene i SaLTo-samarbeidet i bydel Grünerløkka. Det foregår tverretattlig samarbeid om informasjon, undervisning og oppfølging i enkeltsaker. Dette gjelder blant annet kjøp og salg av illegale rusmidler, for eksempel gjennom sprittaxi. Blant andre temaer som var gjenstand for innsats nevnes vold/trusler og utenforskap i rapporten.

LØSNING

Som et av tiltakene som kunne ha bidratt til å møte dagens utfordringer nevner respondente «Åpen idrettshall og flere lavterskel/uforpliktende tilbud». Slikt samarbeid krever samarbeid med foreldre og frivillige aktører. Når det gjelder fokusområder og tiltak står det i SaLTo-rapporten at det ble gjennomført rusundervisning på fire ungdomskoler i bydelen i 2022. For å bekjempe rusbruk blant unge fortsetter SaLTo sitt tverrfaglige samarbeid om oppfølging i enkeltsaker, og legger til rette for foreldresamarbeid og opplæring av skolens ansatte i forbindelse med rus.



FAU Teglverket ungdomsskole

Rolle i organisasjon: Leder

Dato: 09. mars 2023

BRUK AV UTEOMRÅDER

Informanten forteller at ungdommene bruker hele Hasleområdet, samt noen steder utenfor som Løren Torg. Veldig få ungdommer er ute på vinteren, men først som det blir lysere igjen samles de mye ved skoleområdet på Teglverket. Enkelte ungdommer samles også på T-banestasjonen, men respondenten føler at det er mest tilreisende ungdom som er der.

Respondenten forteller at hele området på østsiden T-banestasjonen og mot Valle Hovin føles utrygt og skummelt. Området har fine stier, men mangler belysning. Derfor ber foreldre sin ungdom å unngå området på kvelden. Dessuten er det dårlig overgang fra Hasle opp mot Løren også. Økernveien oppleves som en barriere og er grense for noen ungdom.

UTFORDRINGER

Informanten kjenner ikke utfordringer mellom unge og andre grupper. Gjennom andre spørsmål trekker informanten frem at ungdommer mangler ungdomsklubb på stedet. På spørsmålet om gutter og jenter har like muligheter å utfolde seg svarer respondenten at det handler ikke om kjønn, men heller om idrettsinteresser. Dersom en er lite interessert verken i fotball eller hockey er det lite å drive med i området. Ellers krever de fleste stedene en lang pendlevei. Mange ungdom synes at lekeområdene og parken på Løren ligger for langt unna, og bruker dem derfor svært lite eller ikke i det hele tatt.

LØSNING

På spørsmålet om hvilke tiltak kan løse noen av utfordringer svarer respondenten – naturlige møteplasser. På Vålerenga og Kampen har man gode grøntområder og parker som brukes av ungdom aktivt. «Dette hadde styrket området vårt», sier respondenten. Flere plasser med selvorganisert aktivitet og andre tilbud enn bare idrett, samt å ha en åpen flerbrukshall i området hadde kanskje løst en viss utfordring.

Når det gjelder trafikksituasjonen forteller informanten at Gladengveien kryss ved Ensjø T-banestasjon har blitt regulert etter foreldres innsats. Dette behøver man ved Økernveien også for å lage bedre kobling og redusere følelse av en barriere. Til slutt blir det nevnt at en også behøver gode overganger over Grenseveien og skoleveiene. Informanten forteller at fra 2024 har Hasle skoleelever overgang til Teglverket, noe som betyr at det kommer flere elever sørfra enn vestfra.



FAU Frydenberg ungdomsskole

Rolle i organisasjon: Leder

Dato: 10. mars 2023

BRUK AV UTEOMRÅDER

På spørsmål om hvilke områder ungdommene benytter sier respondenten at det er generelt mye «henging» rundt. De mest besøkte områdene er nede ved Teglverket skole og mot Hasle Torg. Respondenten forteller at mange av ungdommene har benyttet uteområder rundt Sinsen kulturhus før, men stadig færre gjør det etter pandemien. «Dette kan også være på grunn av vinteren» kommenterte respondenten. På sommerstid er det mye liv i Peer Gynt-parken, men det kan hende det er flest voksne.

TILBUD

Informanten mener at idrettstilbudene er godt dekket i området. Ungdommer har mulighet til å drive med håndball i Teglverket idrettshallen, turn og tennis i Haslehallen, ishockey i Hasle-Løren idrettslag, samt ballett og kampsport. I tillegg er det mulighet å spille fotball hos Lille Tøyen eller Skeid. Ungdommene som ikke driver med idrett, benytter tilbudene på Sinsen kulturhus. «Man ser ikke ungdommen så ofte. Sitter de kanskje hjemme?» sier respondenten. For øvrig har Frydenberg skolen et godt tilbud med kveldsaktiviteter hvor leksehjelp, gaming, matlaging og bordtennis er noen av dem. Om ettermiddagen leier eksterne cheerleading-lag skolens gymsal.

UTFORDRINGER

Området er bilbasert. Gatene er utilgjengelige og fortauene er smale, mener informanten. Til tross for at det er få som tar lappen og stor del av husholdningen ikke eier bil, er området preget av biler. Mye av grunnen til dette er at mange bilister velger å kjøre i sidegater for å unngå Carl Berner krysset, der Haslevangen og Hasleveien har blitt snarveier for mange.

Informanten trekker videre frem konflikten mellom ungdommer og naboer om ungdomsbråk fra basketbanen. Frydenberg skole har ikke egne skolegårder, og områdene bak skolen (Frydenpark) er et sameie mellom Frydenberg og borettslagene. Enkelte av beboere i området synes at ungdommene lager mye støy og ønsker å få dem bort på sommertiden.

På spørsmålet om hvilke områder har vært spesielt problematiske nevner respondenten Løren T-banestasjon og uteområder rundt skoler grunnet kjøp og salg av illegale rusmidler. I tillegg kjenner informanten til at sprittaxi pleier å stå forskjellige steder. Respondenten forteller at det har vært enkelthendelser på Løren T-banestasjon, der ungdomselever har blitt rammet på perrongen. Sporveien satte inn forebyggende ressurser som respons.

LØSNING

For å unngå unødvendig trafikk foreslår respondenten å stenge veier med bom. Blant veier som burde stenges nevner respondenten å innføre bom der Hasleveien går over Gjøvikbanen og Peter Møllers vei over Alnabanen. Drømmescenariot hadde vært å regulere området til 20-sones gatetun der forgjengere har rangen og bilene må vente. Dette hadde styrket de naturlige møteplassene, sier informanten. Skolegården er dessverre ikke så mye å gjøre noe med, når det er en delt arena, sier respondenten. På intervjuet blir det også nevnt at gode innendørsarenaer, gjerne styrt av voksne hadde vært fint å ha i nabolaget.

05 Plansjer

Haslevangen for ungdom

Masteroppgave i landskapsarkitektur ved NMBU

År Våren 2023

Caseområde Hasle og Løren, Oslo

Areal 10.000 m², gatelengde ca. 190 m

Forfattere Kristina Sycheva og Synne Thorshaug Eide

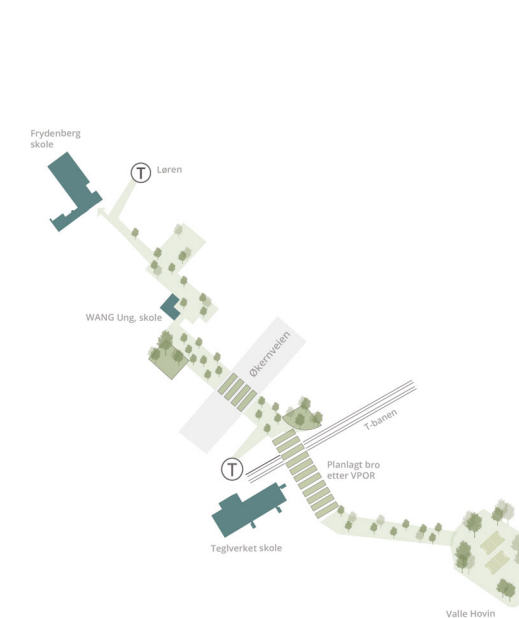
"Leve, ikke bare bo!", ropte beboere i protestert mot utbygging ved et planlagt parkområde på Løren. I områdene rundt «Oslos mest utskjete gate» har utviklingen gått på bekostning av ungdom. Nå venter det flere, store transformasjoner i nærområdet på Hasle. Hvordan kan vi unngå at historien gjentar seg?

Denne masteroppgaven undersøker hvordan ungdoms oppvekstmiljø (13-16 år) på Hasle kan styrkes gjennom fysisk utforming av en gate.

60% av verdens befolkning skal bo eller vokse opp i byer, som stadig opplever arealknapphet. Statistisk sentralbyrå oppgir at 1/5 av disse er barn og unge. Dette er en gruppe som ofte mangler avgjørende innflytelse på det bygde miljøet, noe som kommer tydelig til uttrykk på Hasle og Løren. Her har tilbud og møteplasser for småbarn og foreldre blitt prioritert, og ungdom blitt glemt. Det er fortsatt store områder som skal utvikles i byen, og dermed er det nødvendig å sette søkelys på hvordan utforming kan inkludere ungdom.

DEN GRØNNE RINGEN SOM STRATEGI

Haslevangen er en gate som ligger sentralt til mellom ungdoms gjøremål, og krysser i dag den trafikkerte Økerneveien sør for Økernkrysset. Gata er utpekt som en del av Den grønne ringen, og flere omkringliggende næringstomter skal om kort tid transformeres til å få bolig- og sentrumsfunksjoner. Ved å bruke gata som strategisk samlepunkt, kan Haslevangen transformeres til et frodig grøntområde som binder tre skoler, to T-banestasjoner og Valle Hovin sammen. Programmeringen av gata knyttes sammen med ny sosial infrastruktur i omkringliggende bygninger, og tilbyr varierte uteområder.

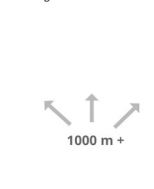


PREMISSER

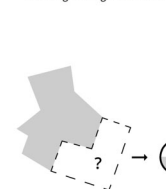
Aktører som arbeider med ungdom



Ungdom er svært mobile



Handlingsrom og tidshorisont



Svært mange aktører er involvert i arbeidet med ungdom. Kontakt med aktørnettverket har vært essensielt for å avdekket problemer og i hvilken grad de er løst.

Ungdom har en stor bevegelsesrekkevidde. Problemer i oppvekstmiljøet kan være spredd med store geografiske avstander. Dette krever undersøkelser på makronivå.

Løren er under oppgradering i dag. Hasle og Økern er preget av industri og bilbasert mobilitet, og skal transformeres til et sentrumsområde. Enkelte områder reguleres i nær tid.



DAGENS SITUASJON:
Krysset mellom
Haslevangen og Økerneveien

ETTER

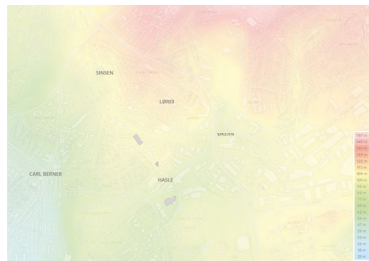


Research

1 - STEDSANALYSER

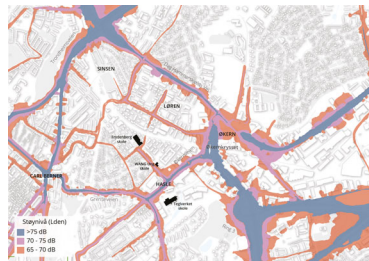
5 HOVEDFUNN FRA STEDSANALYSER:

- Avstanden til store, grønne områder er lengre enn anbefalingen (over 500 m)
- Løren har en høy tetthet av småbarnsfamilier. Det forventes at antall ungdom vil stige
- Hasle og Økern skal undergå en rekke transformasjons- og forettingsprosesser. VPOR anslår en økning på 2200 nye boliger i transformasjonsområdet
- Området er omringet av barrierer. Høy grad av støy- og støvforurensing grunnet stor trafikkbelastning
- Kun 1/4 av foresatte er fornøyd med oppvekstmiljøet i Bydel Grünerløkka



TOPOGRAFI

Sinsenplåtet skiller delbydelene Løren og Hasle fra områdene vest for Carl Berner. Mellom plåtet og Valle Hovin ligger Hovinbekken i et søkk.



STØY

Ring 3, Østre Aker Vei og E6 er tydelige støykilder. Lokalt ved Hasle er Økernveien den største og viktigste støykilden i prosjektet, og er en femfeltsvei med årsdgntrafikk (ADT) på 25.000.



VEISTØV (NITROGENDIOKSID OG SVEVESTØV)

Dårlig luftkvalitet følger også de trafikkerte veiene, grunnet svevestøv fra dekkslitasje. Økernveien og Trondheimsveien er viktige skoleveier, og er svært utsatt for luftforurensing.



KOLLEKTIV

Løren og Hasle har svært god kollektivdekning ved T-banestasjonene. Stasjonene er i hver sin ende av ringen, og for å bytte linje må reisende enten bytte på Økern, eller gå mellom stasjonene. Delbydel Løren mangler bussholdeplasser.



TILBUD OG AVSTAND TIL STORE GRØNTOMRÅDET

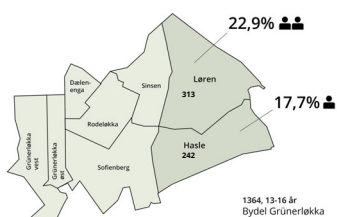
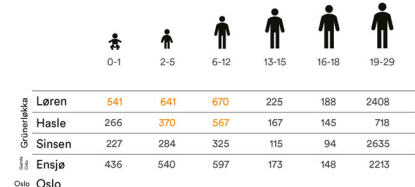
Hasle og Løren har kort vei til parkene Lilleparken, Frydenparken og Lørenparken, men det er vesentlig lengre avstand (over 500m) til de store parkområdene. Lørenveien, Vinslottet og Hasle Torg har blitt viktige områder for kommersielle tilbud. Det er flere fritidsklubber i bydelen, men ikke i nærheten av ungdomsskolene.

HISTORIE OG LANDSKAPSPROM

Hasle og Løren ligger på Sinsenplåtet, i øvre Bydel Grünerløkka. Stedet er sterkt preget av nærings- og industriområder knyttet til teglverksproduksjon langs Hovinbekken, Vinmonopolets hovedkvarter og bilindustri i nyere tid. Som en del av boligtransformasjon i løpet av de siste 15 årene, har nye boligområder på Løren og Hasle Linje dukket opp der industri en gang fant sted. I dag er området omringet av ringveier og jernbanelinjer. Respondentene opplever at Øvre Grünerløkka (Sinsen, Løren, Hasle) har en egen identitet, noe som forsterkes av de mange barnefamilie, høydeforskjell og barrierer.

DEMOGRAFI OG UNGDOMSTETTHET

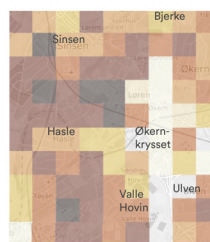
41% av ungdom i Bydel Grünerløkka bor i delbydelene Hasle og Løren. I tillegg vokser det nå opp svært mange barn mellom 0-12 år i områdene. Dersom småbarnsfamilie blir boende på stedet, vil området få en betydelig økning av ungdom de neste årene. Tegningen under sammenlikner antall barn med delbydelene i nærområdet:



Gjennomsnittet i Oslos delbydelene er 290 ungdom (13-16 år). Om barnefamilie blir værende, bor det 920 og 465 ungdom i Løren og Hasle om 12 år.

DAGENS BEFOLKNINGSTETTHET

- 1250 eller flere/km2
- 625-1249 innbyggere
- 313-624 innbyggere
- 125-312 innbyggere
- 21-124 innbyggere
- 7-31 innbyggere
- 1-6 innbyggere

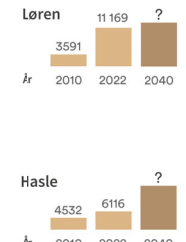


UTBYGGING OG TRANSFORMASJON



Områder langs Økernveien er under omregulering. Her planlegges transformasjon av bilindustri og lagerområder til nye boligområder med sentrumsfunksjoner. Løren er nesten ferdig utbygd, men venter flere gateoppgraderinger.

BEFOLKNINGSØKNING

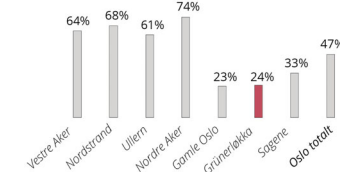


Lørens befolkning har økt kraftig de siste 15 årene. Det er beregnet et potensiale for 2.200 nye boliger innenfor planområdet i VPOR for Hasle og Valle Hovin. Dersom delbydel Hasle får en økning av barnefamilier slik Løren har fått, kreves en massiv opprustning av tilbud i området.

OPPVEKSTSTATUS

Ung i Oslo-undersøkelsen fra 2018 viser at 10% av ungdommer i Bydel Grünerløkka mangler en fortlørlig venn (ensomhet). Videre er det ca. 40% som ikke deltar på organiserte fritidsaktiviteter, 25% har vært med tidligere og sluttet, og 16% har aldri vært med.

FORELDRE SOM VAR FORNØYDE MED UNGDOMS OPPVEKSTMILJØ I 2018:



Kilde: Nordbakke, 2018.

- Hovedgrunner til misnøye:
 - Manglende uteplass
 - Ikke mulighet for lek og utfoldelse
 - Utrygg skolevei

Kilde: TØI, 2021

2 - BRUKERINNSIKT

INTERVJUER MED REPRESENTANTER

Fem intervjuer med representanter som arbeider med ungdom eller lokalmiljøet har gitt oss dyper brukerinnsett. Intervjuene presenteres i sin helhet i heftet.

5 hovedfunn fra intervjuene:

- Ungdom er glemt. De mangler møteplasser, ettersom plassene hovedsakelig er tilpasset yngre aldersgrupper
- Idretten har monopol på aktivitetstilbud i området
- Området er bilbasert. Stor gjennomkjøringstrafikk i nabolag
- Ungdom er svært mobile. T-banestasjonene er knutepunkter for tilreisende ungdom
- Eksisterende ungdomstilbud er uattraktive eller for langt unna ungdomsskolene

IDÉVERKSTED MED TO UNGDOMSSKOLER

Ungdom savner møtesteder. For å kartlegge hva de savner og hvordan de bruker nærområdet, har to ungdomsskoleklasser fra Frydenberg og WANG Ung deltatt på et idéverksted og en digital undersøkelse.

5 hovedfunn fra idéverkstedene:

- Ungdom har behov for flere grønne uteområder med benker, lys, tak og fravær av trafikk. Gerne i nærheten av aktivitet
- Breder utvalg av attraktive fritidstilbud, og kommersielle tilbud innenfor økonomisk rekkevidde
- Flere idrettsarenaer, og oppgradering av skøytebanen ved Hasle-Løren
- Økt framkommelighet til Lørenbanen og Valle Hovin. Bussholdeplass på Løren
- Mer belysning, flere søppelkasser og oppruste nedtaggede områder

UTSAGN FRA IDÉVERKSTEDENE

Frydenberg

77% Mates hjemme hos hverandre utenom skoletid

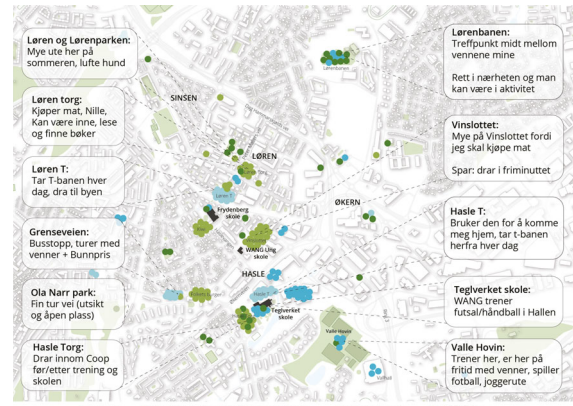
- "Det burde være en bro ved Hasle T - Valle Hovin, og fra Hasle T - Økern T, så man kan komme seg fortere fram."
- "Hasle er litt grønt, men det burde være flere parker og steder å være, kanskje sammen med ballbølge."
- "Skytebanen på Hasle - Løren er slit. Jeg har mange venner som vil gå på kursøker, men ikke har noe sted å gå."
- "Vi vil ha et sted å være. Det må være benker og steder man kan sitte inne, uten å kjøpe noe. Eller så må det være billig mat. Og internett (men ikke så dårlig nett som på skolen)"
- "Frydenberg skole har en park som skolegård, og takerasse med benker, men vi får ikke lov til å bruke den, vi trenger mer plass."
- "Vi trenger mer kollektivtrafikk og flere busstopper, ikke til Lørenbanen og Valle Hovin."

WANG Ung

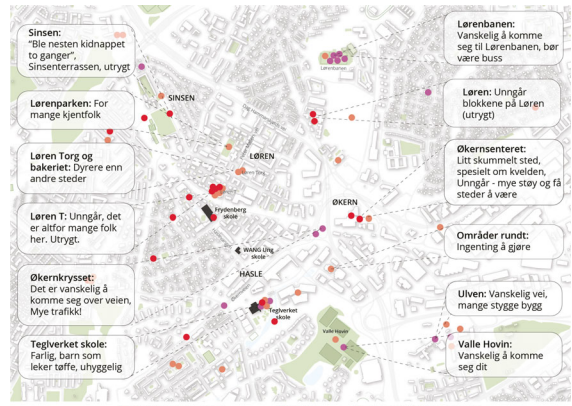
15% Opplever området som litt eller ganske utrygt

- "Jeg tror de bygger for tett. Jeg har mistet utsikten vi hadde hjemme. Det virker som de ikke tenker på ungdommer i det hele tatt."
- "Vi på WANG henger ikke så mye her, men mest hos hverandre eller venner hjemme."
- "Foreldrene mine kjører hit gjennom Løren, fordi det er så mye på Økernkrysset."
- "Mange leper over veiene for å rekke bussen, uten å se seg for."
- "Jeg unngår Løren T-banestasjon."
- "Vi får ikke dra vekk fra skolen i friminuttene, men kan dra på butikken på Vinslottet."

STEDER SOM BRUKES UTENFOR HJEMMET OG SKOLEN



STEDER SOM UNNGÅS ELLER ER VANSKELIGE Å NÅ



3 - OPPSUMMERING AV SVAKHETER

Kartleggingen av ungdommers bruk av uterom viser at det er høy aktivitet i områdene rundt skolene. De knytter seg hovedsakelig til områder ved gatene Peter Møllers vei, Haslevangen og Økernveien. Brukerinnsikten har avdekket flere svakheter som kan påvirke oppvekstmiljøet negativt i disse områdene. De tre hovedproblemene er:

MANGEL PÅ MØTEPASSER

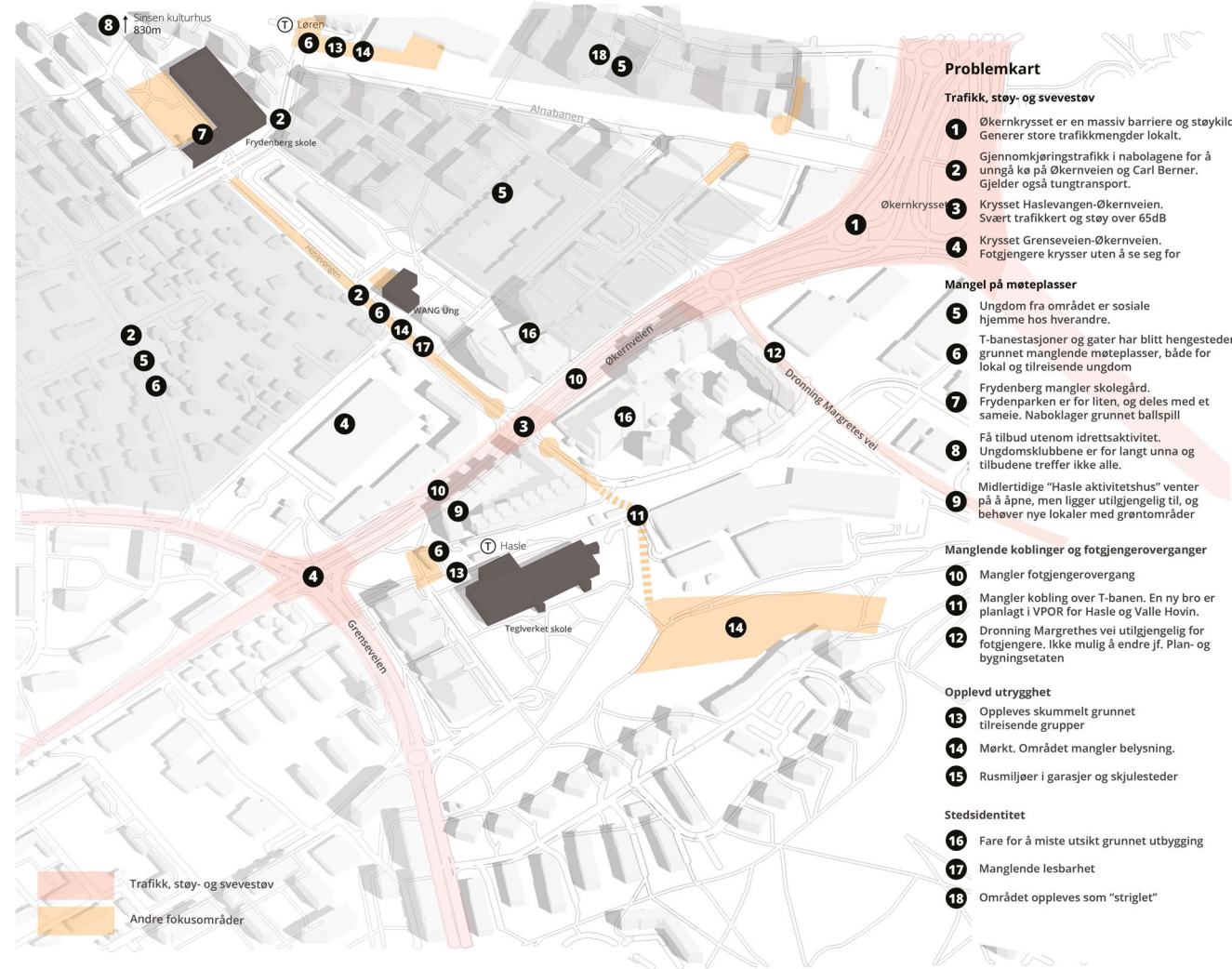
Ungdom mangler områder der de har en fellese av uterom. Manglende møteplasser utendørs og tilbud rettet mot ungdom har ført til at ungdommer er nødt til å bruke gater og T-banestasjonene som samlingspunkter (Rate, u.å.).

BILBASERT MOBILITET

Komplisert trafikksituasjon skaper store barrierer og gjør det vanskelig å ferdes. Slike Økernveien og Grenseveien brukes som skoleveier og må forbedres for å gi tryggere og bedre forhold for barn (Plan- og bygningsetaten, 2020).

VEITRAFIKKSTØY OG SVEVESTØV

Lokalveier har stor trafikkbelastning. Dette skaper store støy- og svevestøvproblemer som gir negativ helseeffekt på veiare og barn, og bidrar til stressrelaterte og hjerte- og karsykdommer (2017).



Problemkart

- Trafikk, støy- og svevestøv**
 - Økernkrysset er en massiv barriere og støykilde. Generer store trafikkmengder lokalt.
 - Gjennomkjøringstrafikk i nabolagene for å unngå å gå på Økernveien og Carl Berner. Gjelder også tungtransport.
 - Krysset Haslevangen-Økernveien. Svært trafikkert og støy over 65dB
 - Krysset Grenseveien-Økernveien. Fotgjenger krysser uten å se seg for
- Mangel på møteplasser**
 - Ungdom fra området er sosiale hjemme hos hverandre.
 - T-banestasjon og gater har blitt hengesteder grunnet manglende møteplasser, både for lokal og tilreisende ungdom
 - Frydenberg mangler skolegård. Frydenparken er for liten, og deles med et sameie. Nabolag grunnet ballspill
 - Få tilbud utenom idrettsaktivitet. Ungdomsklubbene er for langt unna og tilbudene treffer ikke alle.
 - Midlertidige "Hasle aktivitetshus" venter på å åpne, men ligger utilgjengelig til, og behøver nye lokaler med grøntområder
- Manglende koblinger og fotgjengeroverganger**
 - Mangler fotgjengerovergang
 - Mangler kobling over T-banen. En ny bro er planlagt i VPOR for Hasle og Valle Hovin.
 - Dronning Margrethes vei utilgjengelig for fotgjenger. Ikke mulig å endre jf. Plan- og bygningsetaten
- Opplevd utrygghet**
 - Opplevtes skummelt grunnet tilreisende grupper
 - Mørkt. Området mangler belysning.
 - Rusmiljøer i garasjer og skjulesteder
- Stedsidentitet**
 - Fare for å miste utsikt grunnet utbygging
 - Manglende lesbarhet
 - Området oppleves som "striglet"

- Trafikk, støy- og svevestøv
- Andre fokusområder

Strategi

DEN GRØNNE RINGEN



EN NY TRASÉ

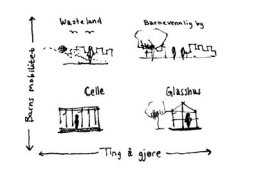
Den grønne ringen skal binde sammen Hasle Linje og Valle Hovin gjennom gata Haslevangen. Langs strekket er det planlagt en aktivitetspark og en nabolagspark. I dag vil det være krevende å realisere forbindelsen mellom disse på en troverdig måte, ettersom arealene avsatt til grøntstruktur er svært små. I VPOR var Den grønne ringen planlagt over Dronning Margretes Vel, men ettersom det ikke er mulig å inkludere myke trafikanter langs veien, vil traseen i dette forslaget flyttes til over en ny, planlagt bro over Hasle T. Ved å omregulere nedre del av Haslevangen til et gatetun kan ringen tilføre området grønne opplevelseskvaliteter, og styrke gatas attraktivitet.

GATA SOM FELLESARENA

Økernveien utgjør en stor barriere for ferdsel. Krysset mellom Økernveien og Haslevangen er svært trafikkert og har lange overganger for myke trafikanter. Ved å forsterke Haslevangen kan både sikkerhet og tilgjengelighet utbedres på tvers av krysset. Ettersom ungdom ikke har mulighet til å skaffe seg førerkort er de avhengige av å gå i gatene som sin primære transportmetode. Samtidig er gatene de mest utbredte urbane fellesområdene i byen, og ved å gjøre dem tilgjengelige for ungdom, tilgjengeliggjøres de for alle.

12 FORSLAG TIL TILTAK FOR ET UNGDOMSVENNLIG OPPVEKSTMILJØ

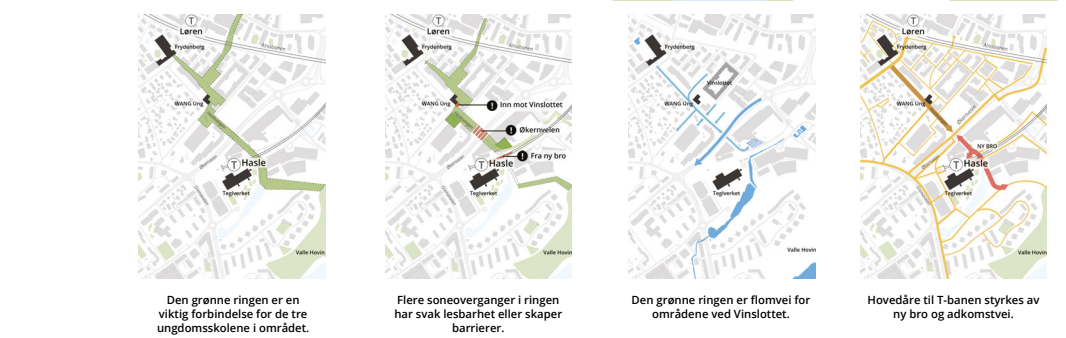
Barn under 18 år har behov for tilstrekkelig programmering av tilbud og muligheten for egenstyrt mobilitet (Kyttå, 2004). På bakgrunn av dette, et teoretisk rammeverk samt referansstudier (presentert i heftet), foreslås 12 tiltak for å styrke ungdoms oppvekstmiljø på Løren og Hasle:



12 TILTAK

- Nærhet til større, sammenhengende grønn infrastruktur
- Utbedre overganger og krysningspunkter
- Variere grad av programmering som er alder- og kjønnsstilpasset
- Fravær av lyd- og luftforurensning
- Universell utforming
- Sikt og oversikt
- Mulighet for sosial interaksjon og å trekke seg tilbake
- Stabile og attraktive møteplasser i nærheten av gjennomfartsårer
- Mulighet for deltakelse, både innenfor sosio-fysisk og økonomisk rekkevidde
- Myke soneoverganger
- Stedsmarkører
- Belysning

- 1** Parkering transformeres til utvidelse av Frydenberg skolegård
 - Grønne, åpne områder
 - Varierte programmering
 - Belysning
- 2** Den grønne ringens trasé flyttes
 - Utbedre overganger og krysningspunkter
 - Stedsmarkører gjennom belysning
- 3** Utsiktsplass til Valle Hovin
 - Stedsmarkører
 - Sikt og oversikt
- 4** Nytt bibliotek med integrert aktivitetshus og ny idrettshall.
 - Stabil og attraktiv møteplass
 - Sosial interaksjon og tilbaketreking
 - Selvorganisert og fleksibel aktivitet
 - Mulighet for deltakelse
- 5** Fruktthage i ny nabolagspark. Haslevangen 13 blir velforeningshus.
 - Grønne, åpne områder
 - Mulighet for deltakelse
 - Fruktthage med myke overgangssoner
- 6** Nedre Haslevangen blir gatetun og den grønne ringen forsterkes.
 - Grønne, åpne områder
 - Stabile møteplasser
 - Universell utforming og rampe til torg
 - Varierte grad av programmering
 - Stedsmarkører
- 7** Økernveien innsnevres og overgangen opphøyes.
 - Utbedre overganger og krysningspunkter
 - Fravær av lyd- og luftforurensning
- 8** Nytt Senter for egenorganisert aktivitet
 - Selvorganisert og fleksibel aktivitet
 - Mulighet for deltakelse
- 9** Aktivitetsbakken
 - Myk soneovergang til ny aktivitetspark
 - Sosial interaksjon
 - Selvorganisert aktivitet
 - Universell utforming, fra 1:12 til 1:15
- 10** Ny bro med vegetasjon, planlagt i VPOR. Trapp til T-bane og Teglværket skole.
 - Utbedre overganger og krysningspunkter
 - Nærhet til store, grønne områder
 - Myke soneoverganger
- 11** Ny snarvei til Valle Hovin med kveldsbelysning
 - Utbedre overganger og krysningspunkter
 - Nærhet til store, grønne områder
 - Belysning
 - Stedsmarkører



LANDSKAPSGREP



PROGRAMMERING



Trafikksituasjon

Trafikken i Økernveien får en vesentlig endring basert på den omvendte trafikkyramiden. Fra høy gjennomkjøring og trafikkmaskin til store fortau, grønne buffersoner og et helsefremmende miljø.





En grønn byforbindelse

Forslaget viser hvordan det 180m lange gatebåndet kan fungere som et grønt målpoint med det nye attraksjonssenteret for ungdom. Med et nytt bibliotek- og aktivitetshus, samt Senter for egenstyrt aktivitet, vil det grønne krysset bli en nerve for nabolagene og nærmiljøet.

NÆRHET TIL STØRRE, SAMMENHENGENDE GRØNN INFRASTRUKTUR

Ungdom ønsker seg flere parker. Den nye parkpromenaden gir umiddelbar nærhet til naturopplevelser fra og til daglige gjøremål. Haslevangen blir et viktig symbol for naturens og oppvekstmiljøets plass i byene våre. Vegetasjonsstrategien skal sørge for et frodig og vilt preg, gjennom årstidene. Tidligblomstrende og vintergrønn vegetasjon igangsetter blomstringssesongen tidlig og gir næring til pollinatorer.

UTBEDRE OVERGANGER OG KRYSNINGSPUNKTER

Flere overganger på tvers av Økernveien sikrer trygg ferdsel og egenstyrt mobilitet. Når Haslevangen stenges for gjennomkjøring, kan Økernveien innsnevres. Krysset bevares som lysregulert, men opphøyes og får en betydelig kortere overgangslengde, og at myke trafikanter får visuell forrang fremfor kjøretøy. Øvre Haslevangen er utpekt som hovedsykkelvei, og har to smale felt i hver sin retning. Veien svinges nedover, og får rumlefelt og fartshumper for å kunne møte gatetunet på en sikker måte.

VARIASJON AV PROGRAMMERING

Området deles i tre soner, for å tilby forskjellige oppholdsmuligheter. Flere og varierte benkekonstruksjoner gir rom for selvorganisert og fleksibel aktivitet, som å sitte, ligge, trene, trekke seg tilbake eller sosialt. Åpne plasser og gressplen bevarer fleksibilitet til forskjellige anledninger. LED-husker, bordtennis og trampoliner skaper mulighet for spontan aktivitet.

FRAVÆR AV LYD OG LUFTFORURENSNING

Oslo skal nå Nullvekstmålet, som sier at veksten i persontransport skal skje gjennom kollektivtrafikk og myk mobilitet. Den nye trafikksituasjonen oppfordrer beboerne i de nye nabolagene til å reise med buss, sykkel eller for fot, ved at gjennomkjøring ikke lenger er mulig. Dette vil redusere bilstøy og støvpartikler vesentlig.

UNIVERSELL UTFORMING

Terrengefallet i nedre Haslevangen har blitt endret fra 1:12,5 til 1:15. Fra lunsjplassen tilgjengeliggjøres det nye kvartalet til Vrimitorget.

SIKT OG OVERSIKT

Med flere gangstier kan man komme seg til gjøremål på forskjellige måter, men også følge med på aktivitet fra avstand. Oppholdssoner rundt knutepunkt, gir ungdom mulighet til å se og bli sett.

Nærhet til større, sammenhengende grønn infrastruktur

Utbedre overganger og krysningspunkter

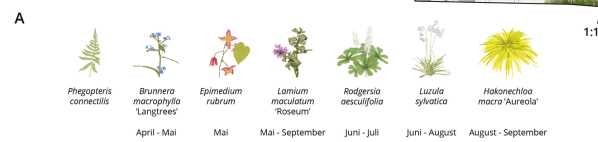
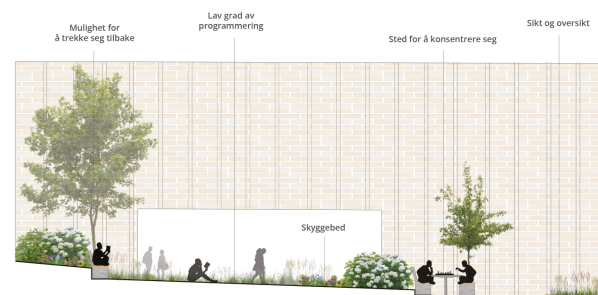
Varierte grad av programmering som er alder- og kjønnstilpasset

Fravær av lyd- og luftforurensning

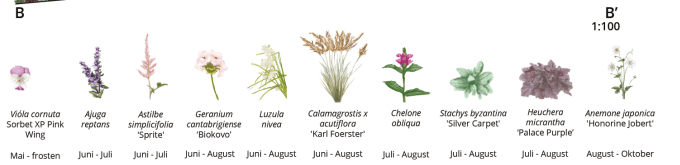
Universell utforming

Sikt og oversikt

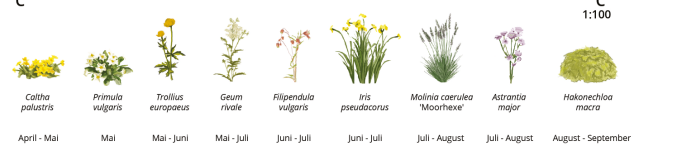
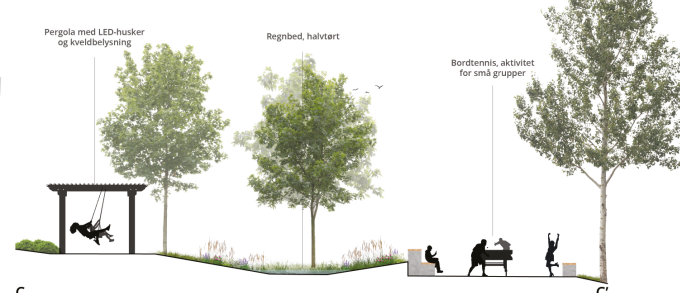
BIBLIOTEKSTERRASSEN



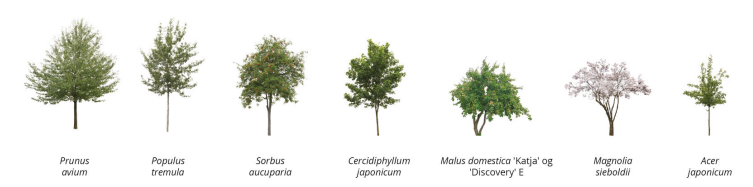
VRIMLETORG



AKTIVITETSBAKKEN



TRÆR I HASLEVANGEN



BEPLANTNINGSKONSEPT

Ved å introdusere blomstrende arter i en uformell struktur, kan Haslevangens grå flater brytes opp og tilføres farge med et vilt preg. De fem økosystemtjenestene biodiversitet, rekreasjon, estetiske verdier, hindring av luftforurensning og overvannshåndtering har blitt prioritert i prosjektet.

TRESTRATEGI

Haslevangens trær skiller fra trærne langs Økernveien. Lavere trær i Haslevangen skaper små rom som gradvis gir utsikt mot fondmotivet av Valle Hovin. Tidligblomstrende trær med sterk prydeverdi plasseres ved torg og plasser for lengre opphold. Økernveiens boulevardtrær har bladverk som fanger støv effektivt og de store trekrone skal reflektere bygningsvolumene langs gata. Kontrasten mellom gatene styrker områdets lesbarhet.

BEPLANTNING I BUNN- OG FELTSJIKT

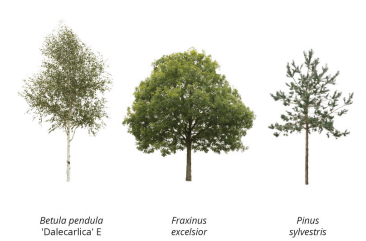
Valg av bunn- og feltsjikt er gjort basert på sol- og skyggeanalyse og terrenforholdene på stedet. Den grønne ringen blir en viktig turvei, hvor plantvalget skal tydeliggjøre lesbarheten gjennom prydeverdi og årstidsvariasjon. Et robust miljø sikres gjennom arts mangfold.

ENG
Friskengblandingen er sammensatt med frøblandinger fra sørstlandet og vil gi økt biomangfold og CO2-fangst, heller enn utslipp. Engen skjultes på sommerstid gjennom bestand fra lokalene og aktivitetshuset, og benyttes som lokal læringsarena.

STAUDE
Staudbedene deles inn i fire og har en blandet flerårig beplantning. Bedene benyttes seg av samme planteliste, men med forskjellig prosentfordeling for variasjon. Etersom overvannshåndtering er en rød tråd i anlegget, tilføres rekreasjonell verdi og økosystemtjenester gjennom regnbed. De halvtørre regnbedene vil håndtere overvann fra parkområder utenfor Vinslottet og tak fra næringsbygg, og lede vannet ned til et vannspeil i sørst, med vannelskende arter.

LØK OG KNOLLER
Løklantene starter blomstringssesongen tidlig, noe gir pollinatorer tilgang til næring.

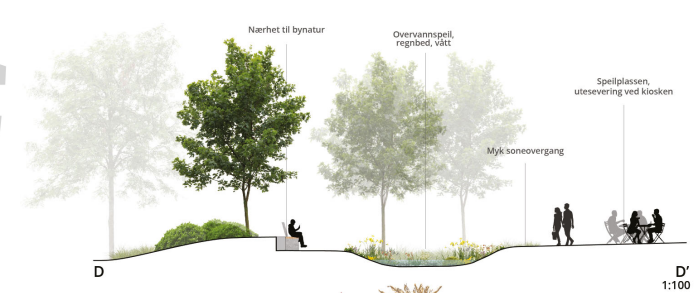
BOULEVARDTRÆR I ØKERNVEIEN



BUSKFELT I HASLEVANGEN



SPEILPlassen



TRAFIKKSITUASJON

Kvalitet i de offentlige rommene har et potensiale til å styrke eierskap og stedtilhørighet. Ved å redusere dagens årsdøgntrafikk (ADT) på 25.000 kan man knytte nabolagene rundt Haslevangen og Økerveien tettere sammen (Appleyard, 1972). Dagens boulevardsløsning er svært plasskrevende, og tilrettelegger for bilbasert transport. Uttesting av forskjellige trafikksituasjoner har vist kvaliteter og ulemper ved løsningene. Løsningen "Innsnevret felt" gir rom for store gatehjørner, og anbefales derfor i løsningen. Uttestingen ligger vedlagt i heftet.



SOSIAL INTERAKSJON OG TILBAKETREKNING

Skalaen fra små rom til større plasser med høyt aktivitetsnivå bidrar til å treffe flere. Ungdom har forskjellige behov og interesser, og der noen ønsker å sitte sammen, har andre behov for å være i fred.



Mulighet for sosial interaksjon og å trekke seg tilbake

STABILE MØTEPlassER

Undomsinitiativer som Hasle Ungdomshus, Ung på Løren og Hasle og Frydenberg Vel ønsker seg faste lokaler i området. De nye lokalene deres styrkes gjennom Vrimletorget, sol- og spillplassen blir målpunkter for besøkende og gjennomreisende. Tilgang til WC, drikkevann, Wifi og renovasjon gjør opphold langs i området forutsigbart.



Stabile og attraktive møteplasser i nærheten av gjennomfartsåre

ARENAER FOR DELTAKELSE

Området behøver både bibliotek, kulturhus og nye lokaler til ungdomshuset. Ved å samle funksjonene i en fellesarena slik Deichman Bjørvika gjør, kan arenaen oppleves tilgjengelig, uavhengig av hvilke andre grupper eller ungdommer som oppholder seg der. Stedet er i kort gangavstand mellom skolene, og kan fasilitere for fritidsaktiviteter, tilgang til trygge voksne og arbeid gjennom bl.a. en ungdomsdrevet kafé. Ved å inkluderes i drift av frukthagen, kan ungdom få kunnskap og arbeidserfaring innenfor dyrkning, mat og engslått. Utlånstilbud fra BUA kan senke sosiale forskjeller.



Arenær for deltakelse, både innenfor sosio-fysisk og økonomisk rekkevidde

Isbergbygget transformeres til et Senter for egenorganisert aktivitet; Streetmekka Hasle, etter Aalborg-modellen. Senteret viderefører tanken om at ungdom er selvorganiserte, ikke uorganiserte. Det foreslås at senteret driftes av ansatte som kan støtte unge i sin egen selvorganisering, da foresatte ikke har kapasitet (SaLTa, 2023). Med en beliggenhet nær T-banen kan ungdom enkelt komme seg hit for å bruke fasiliteter i hallen, eller låne utstyr gjennom et samarbeid med BUA på Vinslottet.

MYKE SONEOVERGANGER

Grønne buffere rundt oppholdssoner og gjennomfartsåre oppfordrer til spontane møter, skjermet fra trafikken.



Myke soneoverganger

STEDSMARKØRER

Lyskunst og vannelementer kan styrke lesbarheten av Den grønne ringen og fungere som samlingspunkter.



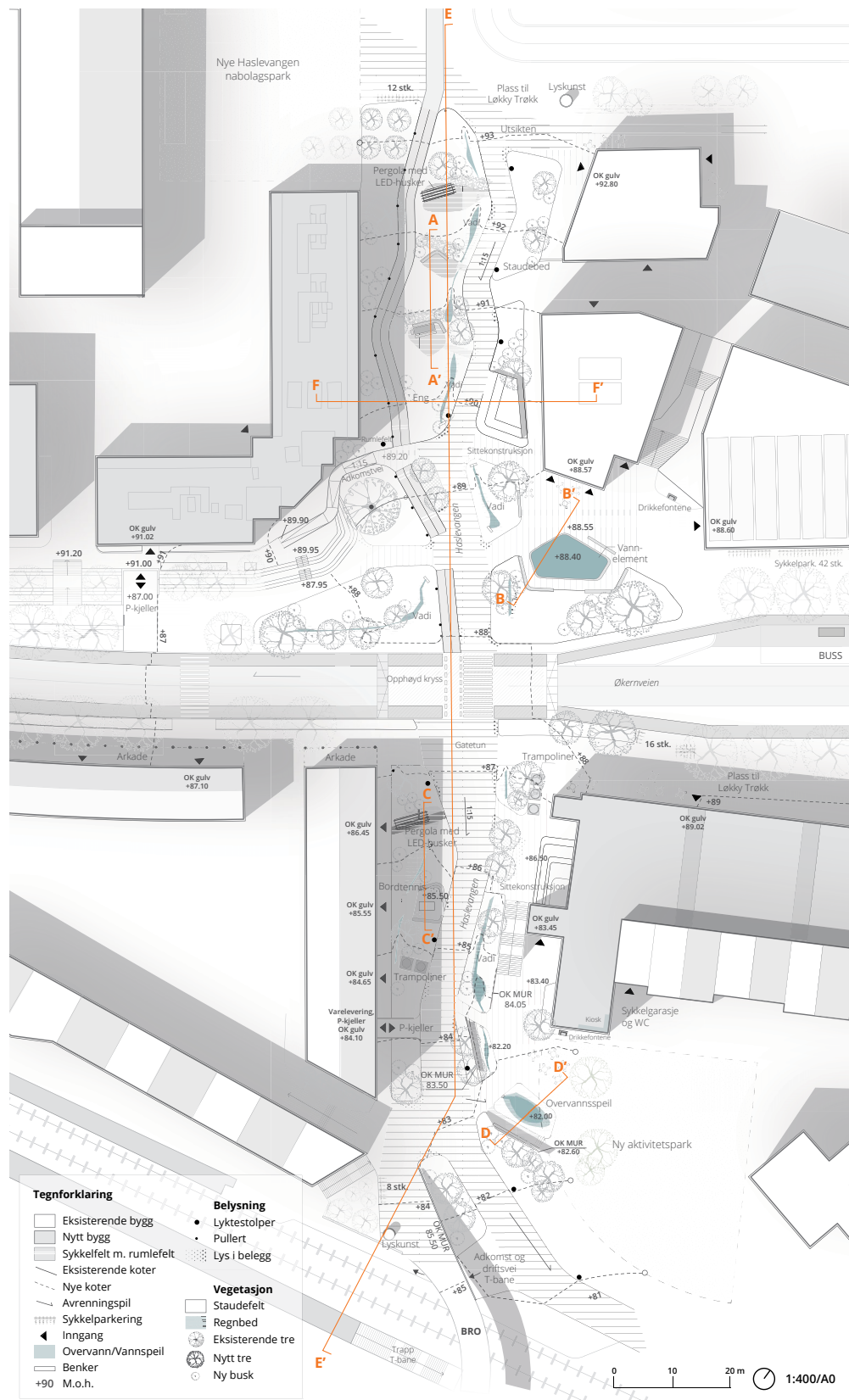
Stedsmarkører

BELYSNING

Belysning som trygghetsskapende element innføres flere steder. Ved videre prosjektering bør lys i belegg og lyskunst langs Haslevangen ivareta funksjonen av å styrke lesbarheten. LED-husker med fargespill kan skape spenning og styrke trygghetsopplevelsen om kvelden.



Belysning



TVERRSNITT - HASLEVANGEN



06 Planteliste

	Botanisk navn	Norsk navn	Størrelse (cm)	Blomstringstid	Blomsterfarge	Voksekrav	Kommentar
TRÆR							
	<i>Malus domestica</i> 'Katja'	Epletre 'Katja'	3 - 10 m	April - Mai	Hvitt	Sol	
	<i>Malus domestica</i> 'Discovery' E	Epletre 'Discovery' E	3 - 10 m	April - Mai	Hvitt	Sol	
	<i>Acer japonicum</i>	Japanlønn	4 - 5 m	Mai	Gulgrøn	Sol/halvskygge	Høstfarge
	<i>Magnolia sieboldii</i>	Junimagnolia	5 m	Juni -August	Rosa	Sol	
	<i>Cercidiphyllum japonicum</i>	Hjertetre	8 m	April - Mai	Rød	Sol/halvskygge	Høstfarge
	<i>Sorbus aucuparia</i>	Rogn	10 m	Mai - Juni	Hvitt	Sol	
	<i>Pinus sylvestris</i>	Furu	12 - 20 m			Sol	Vintergrønn
	<i>Populus tremula</i>	Osp	15 m			Sol	Fuktig vokseplass
	<i>Prunus avium</i>	Søtkirsebær	15 m	Mai	Hvitt	Sol	
	<i>Fraxinus excelsior</i>	Ask	20 m	April - Mai	Lilla, fiolett	Sol/halvskygge	Allergivennlig slekt for pollenallergikere
	<i>Betula pendula</i> 'Dalecarlica' E	Hengebjørk 'Dalecarlica' E (Ornäsbjørk)	15 - 25 m	Mai - Juni		Sol	Allergivennlig
BUSKER							
	<i>Microbiota decussata</i> 'Sibirteppe' E	Småbiota 'Sibirteppe' E	20 - 40	Mai	Gul	Sol/halvskygge	
	<i>Pinus mugo</i> ssp. <i>pumilio</i> fk Sauherad E	Kryppbuskfuru fk 'Sauherad' E	50	Mai		Sol	Vintergrønn
	<i>Deutzia gracilis</i>	Småstjernetopp	80	Juli	Hvitt	Sol	
	<i>Hydrangea paniculata</i> 'Unique'	Syrinhortensia	200	August - September	Hvitt	Sol/halvskygge	
STAUDER							
	Regnbed, vått						
	<i>Primula vulgaris</i>	Kusymre	20	Mai	Gul	Sol/halvskygge	Bunndekkerer (5-40 cm)
	<i>Caltha palustris</i>	Bekkeblom	20 - 40	April - Mai	Gul	Sol/halvskygge	Bunndekkerer (5-40 cm)
	<i>Geum rivale</i>	Enghumleblomst	40	Mai - Juli	Hvit, lys rosa	Sol/halvskygge/skygge	Bunndekkerer (5-40 cm)
	<i>Filipendula vulgaris</i>	Knøllmjørdurt	40	Juni - Juli	Hvitt	Sol/halvskygge	Bunndekkerer (5-40 cm)
	<i>Molinia caerulea</i> 'Moorhexe'	Blåtopp 'Moorhexe'	50	Juli - August	Blågrøn	Sol/halvskygge	Støtteplanter (40-70 cm) Prydgress
	<i>Hakonechloa macra</i>	Hakonegras	50	August - September		Sol/halvskygge/skygge	Støtteplanter (40-70 cm) Prydgress
	<i>Astrantia major</i>	Stor stjerneskjerm	60	Juli - August	Rosa, lys rosa	Sol/halvskygge	Støtteplanter (40-70 cm)
	<i>Trollius europaeus</i>	Ballblom	60	Mai - Juni	Gul	Sol	Støtteplanter (40-70 cm)
	<i>Iris pseudacorus</i>	Sverdiris	100 - 120	Juni - Juli	Gul	Sol	Leddplanter (over 70 cm)
	Regnbed, halvtørt						
	<i>Astilbe chinensis</i> 'Pumila'	Kinaspir 'Pumila'	30	Juli - August	Lilla	Sol/halvskygge	Bunndekkerer (5-40 cm)
	<i>Astilbe simplicifolia</i> 'Sprite'	Makinospir 'Sprite'	30	Juni - Juli	Rosa	Sol/halvskygge	Bunndekkerer (5-40 cm)
	<i>Tiarella cordifolia</i>	Klaseskumbloom	30	Mai - Juni	Hvitt, kremfarge	Sol/halvskygge/skygge	Bunndekkerer (5-40 cm)
	<i>Briza media</i>	Hjertegress	30			Sol	Bunndekkerer (5-40 cm) Prydgress
	<i>Alchemilla acutiloba</i>	Stjernemarikåpe	40 - 60	Mai - August	Gulgrøn	Sol/halvskygge	Støtteplanter (40-70 cm)
	<i>Astrantia major</i>	Stor stjerneskjerm	60	Juli - August	Rosa, lys rosa	Sol/halvskygge	Støtteplanter (40-70 cm)
	<i>Chelone obliqua</i>	Duehode	70	Juli - August	Rosa	Sol/halvskygge	Støtteplanter (40-70 cm)
	<i>Calamagrostis x acutiflora</i> 'Karl Foerster'	Fagerrørkvein 'Karl Foerster'	100	Juni - August	Lysegule	Sol/halvskygge	Leddplanter (over 70 cm) Prydgress

Sol- og halvskyggebed

<i>Viola cornuta</i> Sorbet XP Pink Wing	Hagefiol	15 - 25	Mai - frosten	Hvitt, lys rosa	Sol/halvskygge	Bunndekkere (5-40 cm)
<i>Ajuga reptans</i>	Krypjonsokkoll	20	Juni - Juli	Blå	Sol/halvskygge	Bunndekkere (5-40 cm) Delvis vintergrønt
<i>Stachys byzantina</i> 'Silver Carpet'	Lammeøre	20 - 40	Juli - August		Sol/halvskygge	Bunndekkere (5-40 cm)
<i>Astilbe simplicifolia</i> 'Sprite'	Makinospir 'Sprite'	30	Juni - Juli	Rosa	Sol/halvskygge	Bunndekkere (5-40 cm)
<i>Geranium cantabrigiense</i> 'Biokovo'	Kantabstorkenebb 'Biokovo'	30	Juni - August	Hvitt, lys rosa	Sol/halvskygge	Bunndekkere (5-40 cm)
<i>Heuchera micrantha</i> 'Palace Purple'	Alunrot 'Palace Purple'	60	Juli - August	Hvitt	Sol/halvskygge	Støtteplanter (40-70 cm)
<i>Luzula nivea</i>	Sølvfrytle	60	Juni - August	Hvitt,krem	Sol/halvskygge	Støtteplanter (40-70 cm) Prydgress
<i>Anemone japonica</i> 'Honorine Jobert'	Høstanemone	60	August - Oktober	Hvitt	Sol/halvskygge	Støtteplanter (40-70 cm)
<i>Chelone obliqua</i>	Duehode	70	Juli - August	Rosa	Sol/halvskygge	Støtteplanter (40-70 cm)
<i>Calamagrostis x acutiflora</i> 'Karl Foerster'	Fagerrørkvein 'Karl Foerster'	100	Juni - August	Lysegule	Sol/halvskygge	Leddplanter (over 70 cm) Prydgress

Skyggebed

<i>Lamium maculatum</i> 'Roseum'	Flekkvetann 'Roseum'	15	Mai - September	Rosa	Halvskygge/skygge	Bunndekkere (5-40 cm)
<i>Brunnera macrophylla</i> 'Langtrees'	Forglemmegeisøster 'Langtrees'	30	April - Mai	Blå	Halvskygge/skygge	Bunndekkere (5-40 cm)
<i>Epimedium rubrum</i>	Bispielue	40	Mai	Rød	Sol/halvskygge/skygge	Bunndekkere (5-40 cm) Vintergrønt
<i>Luzula sylvatica</i>	Storfrytle	40	Juni - August	Blågrøn	Halvskygge/skygge	Bunndekkere (5-40 cm) Vintergrønt
<i>Hakonechloa macra</i> 'Aureola'	Hakonegras 'Aureola'	50	August - September	Gul	Halvskygge/skygge	Støtteplanter (40-70 cm)
<i>Phegopteris connectilis</i>	Hengeving	50			Halvskygge/skygge	Støtteplanter (40-70 cm)
<i>Rodgersia aesculifolia</i>	Kastanjebronseblad	100	Juni - Juli	Hvitt,kremfarge	Sol/halvskygge/skygge	Leddplanter (over 70 cm)

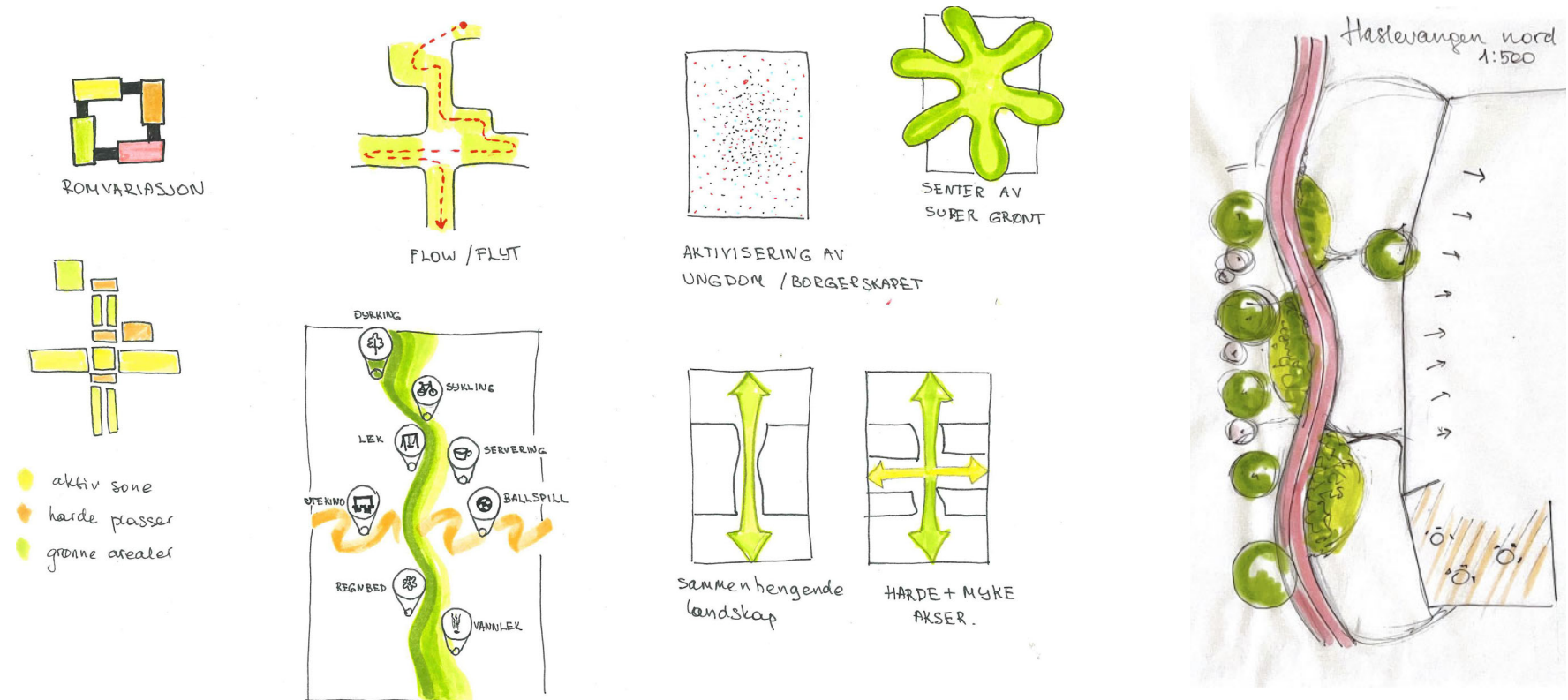
Friskengblanding

<i>Achillea millefolium</i>	Ryllik	10 - 60	Juni - Oktober	Hvit, rosa	Sol/halvskygge
<i>Trifolium pratense</i>	Rødkløver	15 - 50	Mai - September	Rødfiolett	Sol/halvskygge
<i>Carum carvi</i>	Karve	15 - 50	Mai - Juli	Hvit, rosa	Sol/halvskygge
<i>Silene dioica</i>	Rød jonsokblom	20 - 60	Mai - August	Rosa	Sol/halvskygge
<i>Succisa pratensis</i>	Blåknapp	20 - 60	August - September	Blåfiolett	Sol/halvskygge
<i>Leucanthemum vulgare</i>	Prestekrage	20 - 70	Juni - August	Hvitt/gul	Sol/halvskygge
<i>Vicia cracca</i>	Fuglevikke	20 - 80	Juni - August	Blå/Lilla	Sol/halvskygge

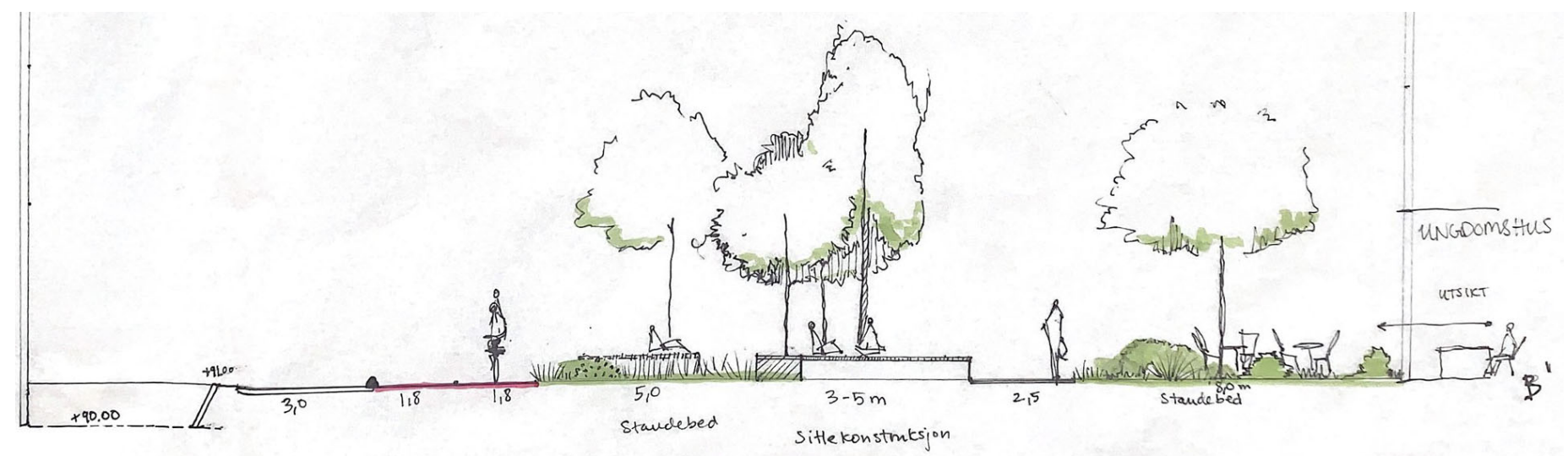
07 Designprosess

I undersøkelsene på makronivå pekte Haslevangen seg ut som et område med flere svakheter som kunne løses. I prosessen har vi både arbeidet med Økernveien og Haslevangen. Det endelige prosjektet tar kun for seg Haslevangen. Her følger forskjellige strategier og arbeidstegninger av rommene.

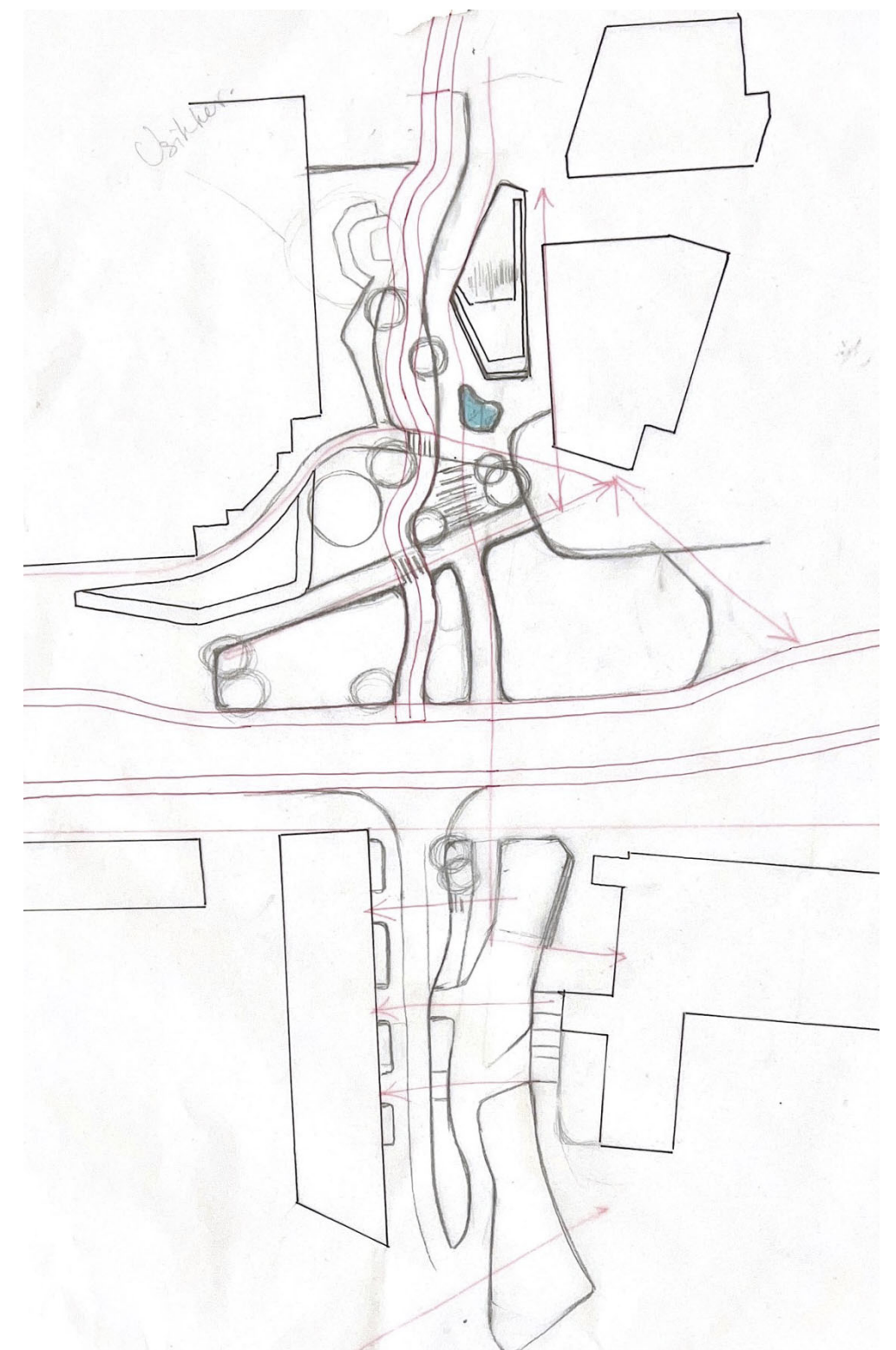
Planstrategier



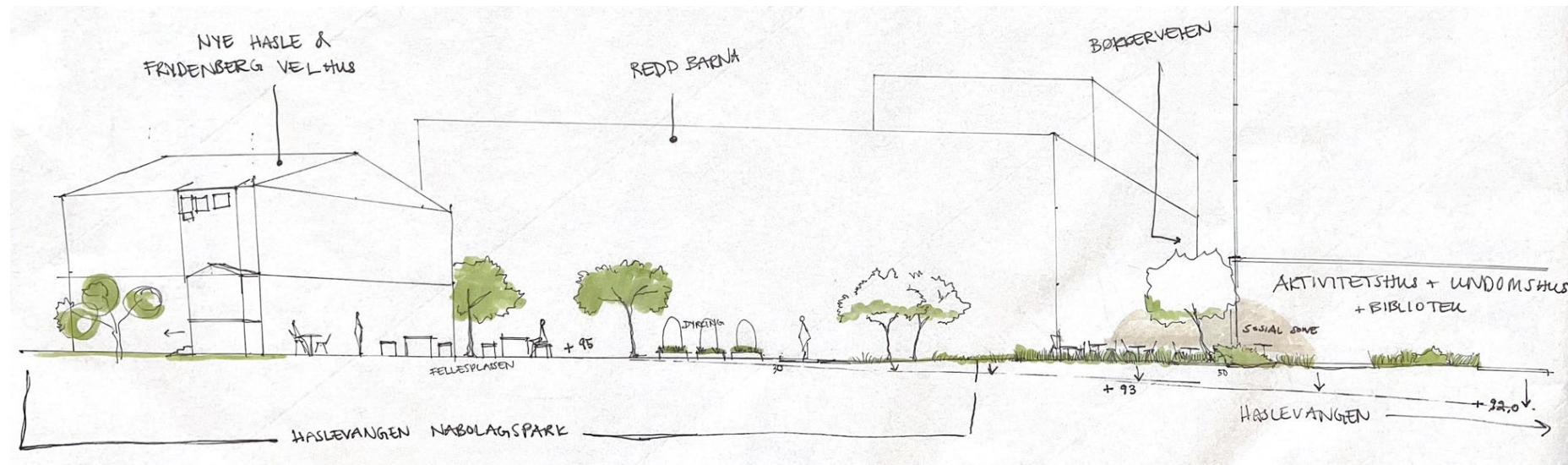
Tverrsnitt - øvre Haslevangen



Haslevangen



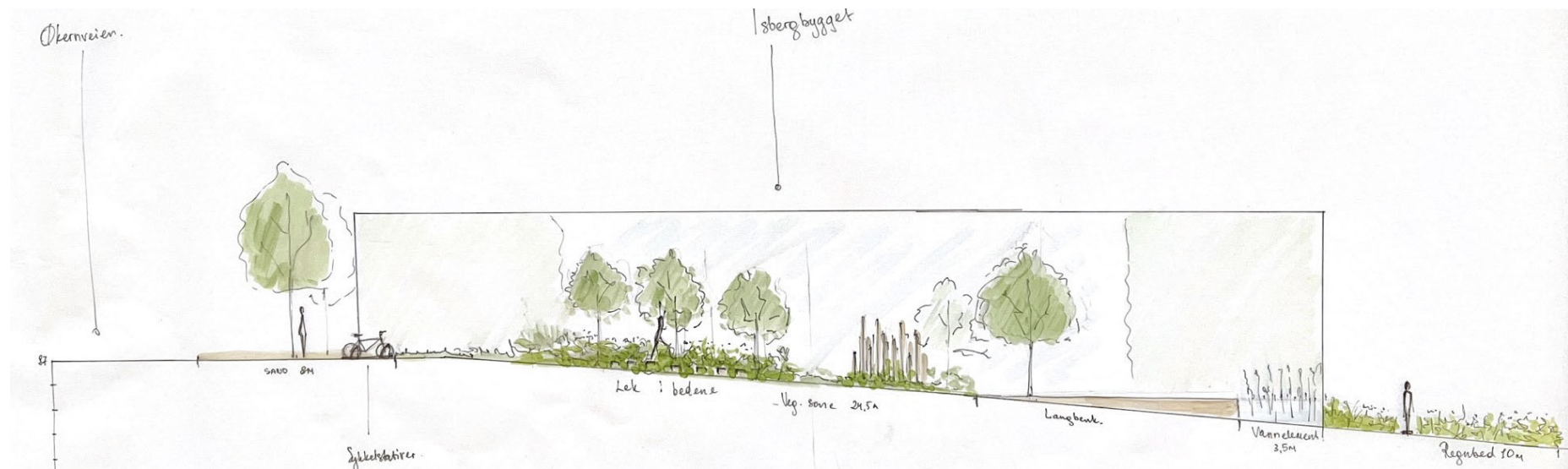
Snitt - Nabolagsparken til aktivitetshus



Langsnitt - øvre Haslevangen



Langsnitt - nedre Haslevangen

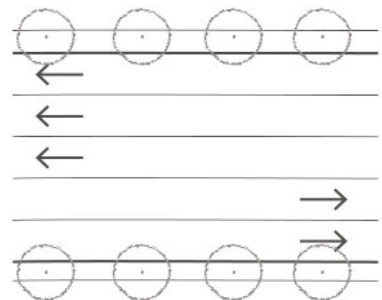


LEK I BED / REGNBED



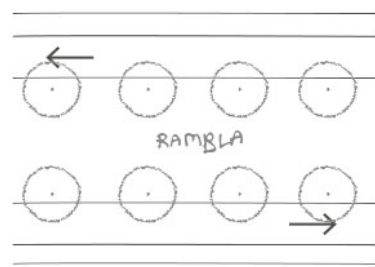
Økernveien og trafikksituasjon

Økernveien skaper utfordringer for brukere i sin helhet, og ikke kun der Haslevangen krysser veien. For å skape sammenhengende rom langs Økernveien testet vi ut; Boulevard, rambla- og innsnevrede felt som løsninger.



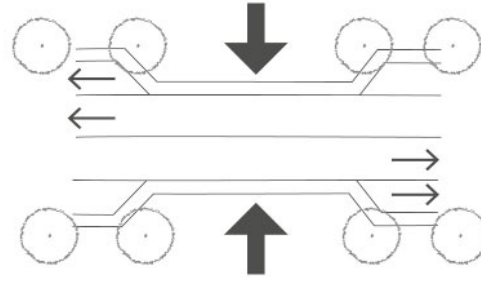
DAGENS BOULEVARDLØSNING

- + GRØNN KORRIDOR
- FEM FELT GJØR DET VANSKELIG Å KRYSSSE
- VEI, IKKE GATE. SMALE FORTAU.



1 ØKERNVEIEN SOM RAMBLA

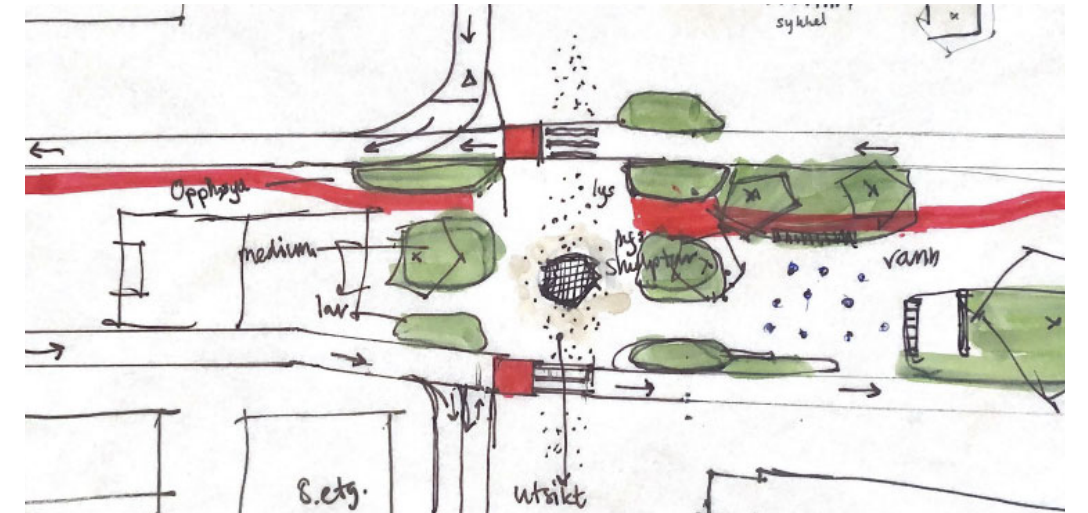
- + GRØNN KORRIDOR
- + STORE GANGFLATER I MIDTEN, STERK LESBARHET
- TRANGT LANGS FASADER ELLER MANGLENDE KOLLEKTIVFELT



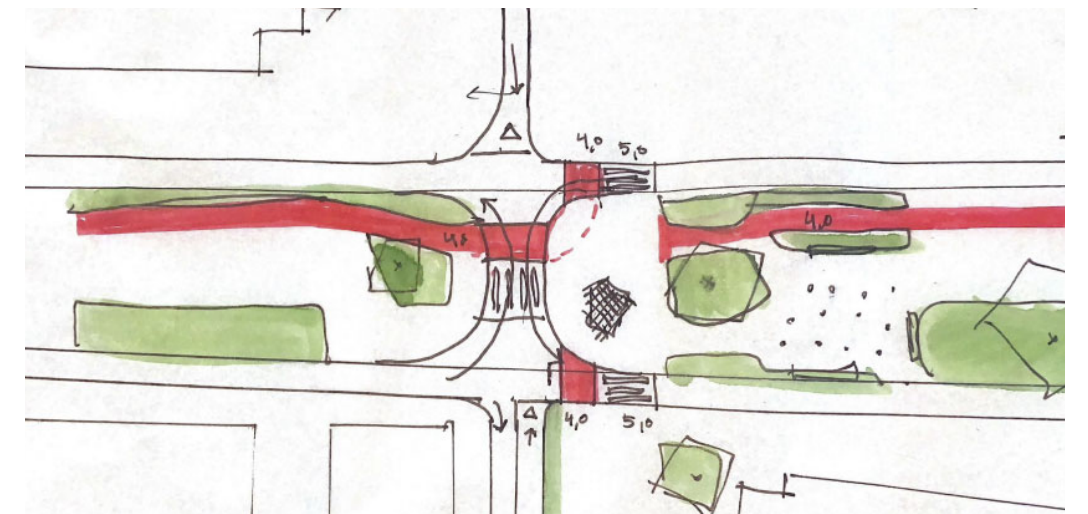
2 INNSNEVRET FELT

- + GRØNN KORRIDOR
- + STØRRE GATEHJØRNER OG FORPLASSER, KAN SLYNGES FOR Å TILPASSE GATE TIL SOLFORHOLD.

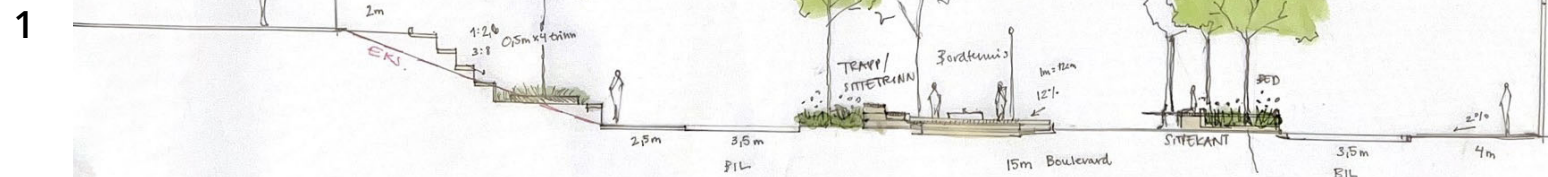
Fordypning: Økernveien som rambla - 3 forslag



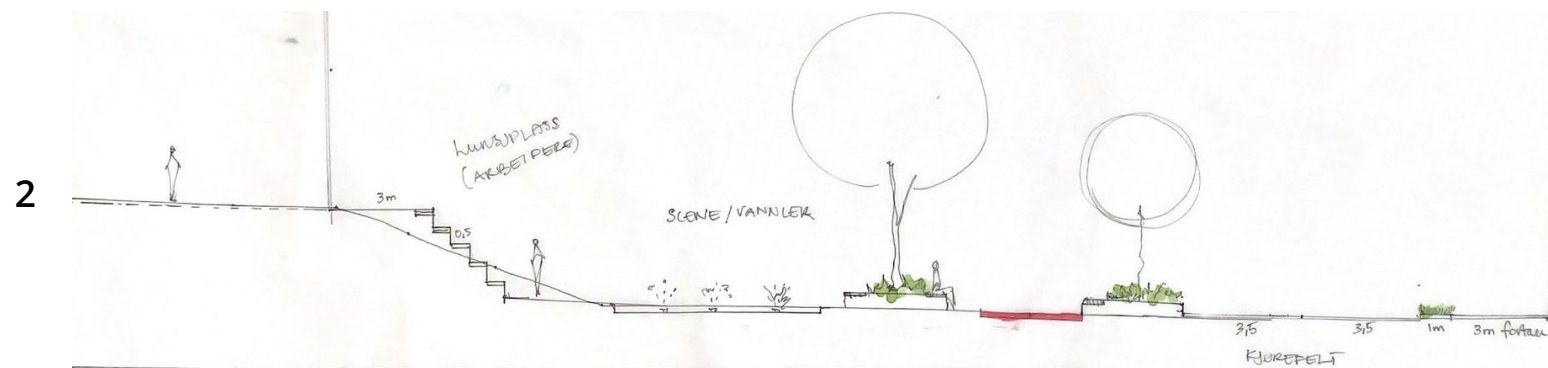
Lysskulptur i midten av ramblakrysset. Enveiskjøring fra Haslevangen i nord.



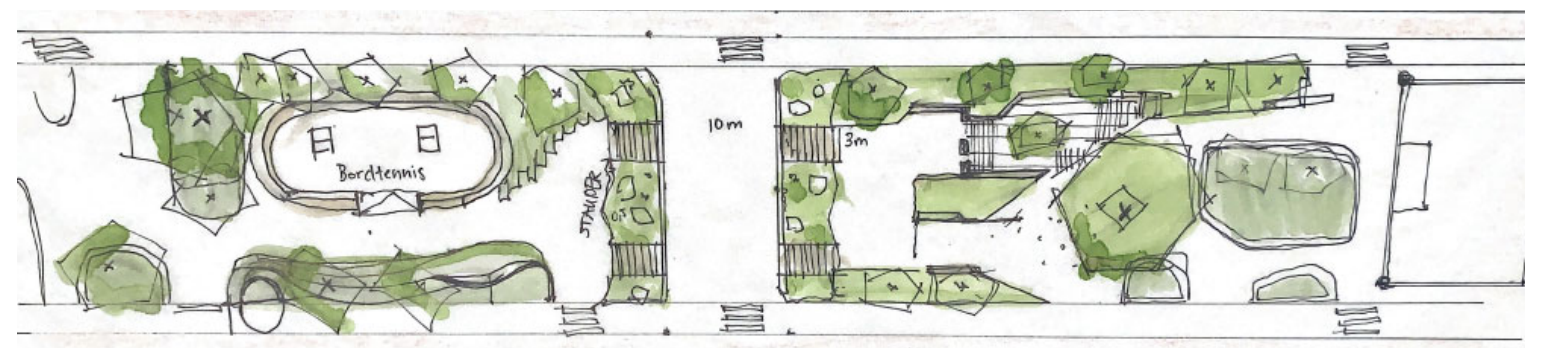
Lysskulptur i midten av ramblakrysset. Enveiskjøring fra Haslevangen i nord, men med mulighet for å krysse veien.



Rambla-løsningen skaper en stor aktivitetsflate i midten av veien.



Innsnevret veibane tilgjengeliggjør et større landskapsrom enn ramblaløsningen. Veien kan slynge seg fra side til side, for å tilgjengeliggjøre forskjellige gatefasader og senke farten.



Aktivitetsområder som i Sønder Boulevard.

Refleksjon

Denne masteroppgaven har undersøkt hvordan en bygata på Hasle kan utformes for å styrke ungdoms oppvekstvilkår (13-16 år). Vi har svart på oppgaven gjennom 12 evidensbaserte tiltak som videreføres til fysisk form med programmering, basert på ungdommenes ønsker og bruksmønstre. Designforslaget viser hvordan omfordeling av areal i gatetverrsnittet kan tilgjengeliggjøre programmering av området og styrke oppvekstvilkår for ungdom.

Brukerinnsikt

Brukerinnsikten har utgjort en svært stor del av oppgaveprosessen. Å kartlegge medvirkningsarbeidet som allerede var gjennomført var både tid- og arbeidskrevende, til tross for jevnlig kontakt med aktører i PBE, BYM og utviklere.

Under arbeidet har vi diskutert etiske hensyn opp mot prosjektets progresjon. En forutsetning for å starte brukerinnsikten var å skjerme ungdom mot unødvendig kontakt. Samtidig gjør prosjektets tidsbegrensning at man må avklare når man har et stort nok kunnskapsgrunnlag til å kunne ta informerte valg på brukergruppens vegne. Det var først da vi hadde utelukket at det eksisterte medvirkningsrapporter om unges behov, at vi søkte om godkjenning til å kontakte ungdomsskoler i området gjennom Sikt. Søknadsprosessen tok en måned, og forskjøvet innsiktsarbeidet. Ideelt sett hadde kartleggingen foregått i god tid før dette. Innledningsvis ble det planlagt å få konkret tilbakemelding på arbeidet av fem elever under ideverkstedets del to. Dette utgikk av hensyn til skolens timeplan. I denne fasen så vi for oss at det hadde vært effektivt å benytte verktøy som SketchUp og Lumion for å formidle ideene.

To dager før ideverkstedet skulle avholdes ble vi kjent med en medvirkningsrapport gjennomført i 2019. Dette synliggjør viktigheten av at landskapsarkitekter har kompetanse i medvirkningsverktøy som Planinnsyn og metoder for å orientere seg i plansaker. Dette kunne ha spart oss for mye tid til andre deler av arbeidet. Likevel førte innsiktsarbeidet vårt til andre funn, som at det mest etterspurte ønsket blant ungdom var tilgang til grønne arealer. Dette er første gang vi har tilegnet oss dyp brukerinnsikt gjennom teori, kontakt med et stort aktørnettverk og videreført den til et lokalt forankret grep. Teorien har ledet oss innom flere fagfelt, og tydeliggjort at landskapsarkitekten som profesjon har mange forskjellige roller.

Ungdom som målgruppe

En utfordring ved å kategorisere ungdom som en egen brukergruppe er at gruppen er svært mangfoldig. Det skjer både store psykologiske og fysiologiske endringer på tvers av årstrinnene, samt at individene har egne behov. For å kunne velge ut 12 tiltak og utforme et forslag ble vi nødt til å generalisere funnene våre. I utformingen måtte innspillene vektes opp mot hensynet til ny infrastruktur og andre funksjoner som arealbegrensninger, trafikk, solforhold og topografi. I det endelige designforslaget har vi forsøkt å hensynta motsettende krav (f.eks. sosial interaksjon og tilbaketrekning) innenfor et gitt areal. Ballbaner og forslag til større installasjoner har ikke blitt plassert, til tross for at de var etterspurte. I aktivitetsparken øst har det blitt planlagt en ballbane og andre aktiviteter som kan oppfylle noen av behovene. Da vi tilegnet oss kunnskap om hva som kjennetegner et ungdomsvennlig miljø, var det mange behov som også gjør seg gjeldende for voksne.

Begrepsavklaring

Etter å ha benyttet «medvirkning» som arbeidsord for prosessene vi har planlagt, ble vi bevisstgjort om at ordet kan være misvisende og skape etiske konflikter. Design Thinking som metode fordrer brukerinnsikt, men ettersom arbeidet vårt ikke er en del av en planprosess krevde det en begrepsendring. Under verkstedet presenterte vi forskjellen mellom disse to, og hvor svarene deres skulle benyttes.

Leveranse

Til leveransen for denne oppgaven har vi prøvd å balansere to formater; én akademisk og én kunstnerisk masteroppgave. Vi vurderte at det var behov for en teoretisk og romlig tilnærming for å forstå brukergruppen. Hovedleveransen var opprinnelig kunstnerisk. For å tilpasse oppgaven til akademiske retningslinjer og inkludere referanser har vi levert i to formater. Dette ga rom for å utdype bakgrunnsinformasjon, teori og brukerinnsiktsarbeidet. Formatet har også gitt stort rom for egen tolkning, noe som har vært utfordrende underveis i prosessen. Vi har gjort oss opp tanker om hvordan plakatformatet fungerer med sin hensikt til forskjellige oppgaver. I en masteroppgave bør man sammenstille bakgrunnsinformasjon i en større grad, sammenlignet med i en konkurranse der juryen ofte vil kjenne til stedet fra før av. Dette kan ha gjort at vi har underkommunisert de juridiske planene som lå til grunn for områdeutviklingen og hvordan vi har hensyntatt dem. Samtidig vil man oftere vise forarbeid, prosess og analyser i en masteroppgave, som vanligvis er fraværende i et konkurranseforslag. Å balansere disse behovene har vært en krevende øvelse.

08 Referanseliste

- Aasvang, G.M. (2022). Støy, helseplager og hørselstap i Norge. Tilgjengelig fra: <https://www.fhi.no/nettpub/hin/miljo/stoy/> (lest 11.02.2023).
- Appleyard, D., Lintell, M. (1972). The Environmental Quality of City Streets: The Residents' Viewpoint, *Journal of the American Institute of Planners*, 38:2, 84-101, DOI: 10.1080/01944367208977410
- Bakken, A. & Osnes, S.M. (2021). Ung i Oslo 2021. Ungdomsskolen og videregående skole. NOVA Rapport 9121. Oslo: NOVA, OsloMet. Tilgjengelig fra: <https://oda.oslomet.no/oda-xmlui/handle/11250/2783761> (lest 17.02.2023).
- Barton, H.; Grant, M. (2006). A health map for the local human habitat. *The Journal of the Royal Society for the Promotion of Health* 126(6):252-3. Tilgjengelig fra: https://www.researchgate.net/publication/6647677_A_health_map_for_the_local_human_habitat (lest 09.02.2023).
- Byantropologene (2022). MEDVIRKNINGSRAPPORT BØKKERVEIEN 1-3. Upublisert manuskript (lest 05.03.2023).
- Bydelsfakta Oslo kommune (2023). Befolkningsutvikling. Tilgjengelig fra: <https://bydelsfakta.oslo.kommune.no/bydel/gamleoslo/befolkningsutvikling> (lest 03.02.2023).
- Bymiljøetaten (2020). Gatennormal for Oslo. Tilgjengelig fra: <https://www.oslo.kommune.no/getfile.php/134032-1611566813/Tjenester%20og%20tilbud/Plan%2C%20bygg%20og%20eiendom/Byggesaksveiledere%2C%20normer%20og%20skjemaer/Gatennormal%20og%20nor-mark/Gate-%20og%20veinormaler/Gatennormal%20for%20Oslo.pdf> (lest 06.11.2022).
- Byvekstavtale mellom Oslo kommune, Bærum kommune, Skedsmo kommune, Oppegård kommune, Akershus fylkeskommune og Staten (2017). Tilgjengelig fra: <https://www.regjeringen.no/contentassets/66644bf4b3e642aca10bea324af42b8/byvekstavtale-for-osloomradet-2019-2029.pdf> (lest 14.05.2023).
- Clark, C., & Uzzell, D. L. (2002). The affordances of the home, neighbourhood, school and town centre for adolescents. *Journal of Environmental Psychology*, 22(1-2), 95-108. Tilgjengelig fra: <https://doi.org/10.1006/jevp.2001.0242> (lest 03.04.2023).
- Deichman Bjørvika (u.å.). Deichman Bjørvika. Tilgjengelig fra: <https://deichman.no/bibliotekene/bj%C3%B8rvika> (lest 14.05.2023).
- Folkhelseinstituttet. (2017). Svevestøv. Tilgjengelig fra: <https://www.fhi.no/nettpub/luftkvalitet/temakapitler/svevestov/> (lest 16.02.2023).
- Folkhelseinstituttet (2023). Oppvekstprofil 2023 Bydel Grünerløkka. Tilgjengelig fra: <https://www.fhi.no/fp/oppvekstprofiler/hent-oppvekstprofil/> (lest 19.03.2023).
- Gibson, J.J. (2014). *The Ecological Approach to Visual Perception: Classic Edition* (1st ed.). Psychology Press. Tilgjengelig fra: <https://doi.org/10.4324/9781315740218> (lest 04.03.2023).
- Gill, T. (2021). *Urban Playground: How child-friendly planning and design can save cities* s.162. RIBA Publishing: London.
- Hart, J., & Parkhurst, G. (2011). Driven to excess: Impacts of motor vehicles on the quality of life of residents of three streets in Bristol UK. *World Transport Policy and Practice*, 17(2), 12-30. Tilgjengelig fra: <https://uwe-repository.worktribe.com/output/968892> (lest 24.03.2023).
- Interaction Design Foundation (u.å.). *Design Thinking*. Tilgjengelig fra: https://www.interaction-design.org/literature/topics/design-thinking?order_by=popularity (lest 11.02.2023).
- Jacobs, J. (1961). *The Death and Life of Great American Cities*. New York: Random House.
- Jaja Architects (u.å.). GAME STREETMEKKA AALBORG. Tilgjengelig fra: <https://jaja.archi/project/streetmekka/> (lest 17.01.2023).
- Jansson, M.; Herbert, E.; Zalar, A.; Johansson, M. (2022). Child-Friendly Environments—What, How and by Whom? *Sustainability* 2022, 14 (8), 4852. Tilgjengelig fra: <https://doi.org/10.3390/su14084852> (lest 13.02.2023).
- Kommunal- og moderniseringsdepartementet (2016). *Byrom – en idehåndbok*. Tilgjengelig fra: https://www.regjeringen.no/contentassets/c6fc38d76d374e77ae5b1d8dcd92a/byrom_idehandbok.pdf (lest 22.10.2022).
- Kyttä, M. (2004). The extent of children's independent mobility and the number of actualized affordances as criteria of child-friendly environments, *Journal of Environmental Psychology*, Vol. 24, no.2, 2004, s. 179-198. Tilgjengelig fra: [https://doi.org/10.1016/S0272-4944\(03\)00073-2](https://doi.org/10.1016/S0272-4944(03)00073-2) (lest 04.04.2023).
- Le Corbusier (1987). *The City of To-morrow and Its Planning*. 8. Utg. Dover Publications: Dover.
- Miljødirektoratet (2022). Støy. Miljøstatus. Tilgjengelig fra: <https://miljostatus.miljodirektoratet.no/tema/forurensning/stoy/> (lest 02.04.2023).
- Moovit (u.å.). Rutetabell og stopp. Tilgjengelig fra: https://moovitapp.com/norway-1679/poi/nb?af_sub8=%2FInde%2Fnb%2Fkollektivtransport-line-21-Norway-1679-1102884-683079-0 (lest 22.01.2023).
- National Association of City Transportation Officials (2022). *Designing Streets for Kids*. Global Designing Cities Initiative. Island Press: Washington.
- NIBIO (2020). Etablering av blomstereng på Sørøstlandet. NIBIO POP. 2020, 6 (33). Tilgjengelig fra: <https://nibio.brage.unit.no/nibio-xmlui/handle/11250/2681550> (lest 02.03.2023).
- Nordbakke, S. (2018). Barn og unge i den kompakte byen. Plan 2, 2018. Tilgjengelig fra: <https://doi.org/10.18261/ISSN1504-3045-2018-02-05> (lest 22.01.2023).
- Nordh, H. (s2023). Barn og unges utemiljø og helse, i emnet LAA313 Fysiske omgivelser - bruk og opplevelser. Ås: Universitet for miljø- og biovitenskap (forelesning 09.02.2023).
- Oslo kommune (2022). Hasle – kommunal infrastruktur. Veiledende teknisk plan for offentlig rom – Hasle og Valle Hovin. Upublisert manuskript (lest 17.01.2023).
- Oslo kommune (2022). Veileder for fargebruk i byområder. Tilgjengelig fra: <https://www.byggogbevar.no/media/12713/veileder-for-fargebruk-i-byomraader.pdf> (lest 14.03.2023).
- Planinnsyn (2023). Planinnsyn. Tilgjengelig fra: <https://od2.pbe.oslo.kommune.no/kart/#600129,6644293,6> (lest 08.12.2022).
- Planinnsyn (u.å.). T2 Luftforurensing (nitrogendioksid) og T3 Luftforurensing (svevestøv). Tilgjengelig fra: <https://od2.pbe.oslo.kommune.no/kart/#596941,6642882,7> (lest 15.05.2023).
- Plan- og bygningsetaten (2014). Løren og Økern. Veiledende plan for det offentlige rom. (Forslag til politisk behandling 20.06.2014). Tilgjengelig fra: https://od2.pbe.oslo.kommune.no/pages/vedlegg/vpor/loren_okern.pdf (lest 13.02.2023).
- Plan- og bygningsetaten (2020). Planprogram med VPOR for Hasle og Valle Hovin. Tilgjengelig fra: <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2022044437&fi-leid=10150831> (lest 13.02.2023).
- Plan- og bygningsetaten (2020). Strategisk plan for Hovinbyen. Tilgjengelig fra: <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2020010672&fileid=9127592> (lest 15.01.2023).
- Plan- og bygningsetaten, A-lab (2023). BARN I BYEN 2023. Upublisert manuskript (lest 01.02.2023).
- Plan- og bygningsloven (1997). Lov om planlegging og byggesaksbehandling (LOV-2008-06-27-71). Lovdata. Tilgjengelig fra: <https://lovdata.no/lov/2021-05-11-37> (lest 02.02.2023).
- Reite, T. (u. å.) Unges virkelighet og behov på Løren. Behovs- og mulighetsanalyse. Tilgjengelig fra: <https://www.ungpaaloren.no/behovs-og-mulighetsanalyse> (lest 25.01.2023).
- Rittel, H.W.J., Webber, M.M. Dilemmas in a general theory of planning. *Policy Sci* 4, 155-169 (1973). <https://doi.org/10.1007/BF01405730>
- Ruter (u. å.). Reiseplanlegger. Tilgjengelig fra: <https://ruter.no/reiseplanlegger/> (lest 15.03.2023).
- SaLTo (2023). SaLTo Grünerløkka Rapport 2022. Upublisert manuskript (lest 05.03.2023).
- SaLTo (2023). SaLTo Grünerløkka Handlingsplan 2023-2025. Upublisert manuskript (lest 05.03.2023).

Samferdselsdepartementet, Kommunal- og regionaldepartementet, Miljøverndepartementet (2012). Veileder for Lys på stedet, Utendørsbelysning i byer og tettsteder. Tilgjengelig fra: <https://www.regjeringen.no/contentassets/52dc5ce489734c959e079471b0757dec/t-1512.pdf> (lest 03.04.2023).

Standal, A. K. (2022). Oppstart 01.06.22. I emnet LAA325 Gater og byrom. Ås: Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (lest 26.01.2022).

Statens vegvesen (2017). FoU Lokal overvannshåndtering langs veg og gate. Nr. 393. Tilgjengelig fra: <https://vegvesen.brage.unit.no/vegvesen-xmlui/bitstream/handle/11250/2659790/Rapport%20393%20FoU%20Lokal%20overvannsh%C3%A5ndtering%20langs%20veg%20og%20gate%20status%20desember%202017.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (lest 29.04.2023).

Statens vegvesen (2020). Barns aktiviteter og daglige reiser i 2020. Tilgjengelig fra: <https://www.vegvesen.no/globalassets/fag/fokusomrader/miljovennlig-transport/barns-aktiviteter-og-daglige-reiser-i-2020-opinion-2021.pdf> (lest 04.01.2023).

Statens vegvesen (2023). Trafikkmengde. Tilgjengelig fra: [https://vegkart.atlas.vegvesen.no/#kartlag:geodata/@600000,7225000,3/hva:\(id~540\)~](https://vegkart.atlas.vegvesen.no/#kartlag:geodata/@600000,7225000,3/hva:(id~540)~) (lest 24.04.2023).

Statistisk sentralbyrå (2020). Barn og unge i befolkningen. Tilgjengelig fra: <https://www.ssb.no/a/barnogunge/2020/bef/> (lest 15.02.2023).

Transportøkonomisk institutt (2021), TØI rapport 1864/2021: Tiltak for barns egenstyrte mobilitet og aktiviteter. TØI-rapport 1864/2021. Tilgjengelig fra: <https://www.toi.no/getfile.php?mmfileid=72211> (lest 03.01.2023).

Tverga (2019). Hva er egenorganisert idrett og fysisk aktivitet? En begrepsavklaring og redegjørelse for eksisterende kunnskap. Tilgjengelig fra: <https://tverga.no/hva-er-egenorganisert-idrett-og-fysisk-aktivitet/> (lest 06.03.2022).

Tønnesson, Ø., Svartdal, F. (2021, 8. februar). Ungdom. I: Store medisinske. Tilgjengelig fra: <https://sml.snl.no/ungdom> (lest 25.03.2023).

Ungdatasenteret (2018). Ung i Oslo 2018. Ungdom som bor i Bydel Grünerløkka. Elever på ungdomstrinnet. Tilgjengelig fra: https://www.ungdata.no/wp-content/uploads/reports/Oslo_Grunerlokka_2018_Ungdomsskolen_Bydel.pdf (lest 17.02.2023).

United Nations (2023). Sustainable Development Goals. Tilgjengelig fra: <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal> (lest 09.02.2023).

Ukjent (u.d.). Barnetråkk Sinsen 2017. ArcGis. Tilgjengelig fra: <https://www.arcgis.com/apps/mapviewer/index.html?webmap=361e35b1010e43148bf14eedfa35113c> (lest 02.02.2023).

Øyri, E. (2019). Medvirkning Økernveien 115. LÉVA Urban Design-rapport. Tilgjengelig fra: <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2022041286&fileid=10138910> (lest 05.03.2023).

Kartgrunnlag

CADMapper (2023). © OpenStreetMap-bidragsterene. 3D-modell over Frydenberg skole. Open Database License: <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/2.0/>. Kartdata er hentet fra OpenStreetMap Foundation. Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0: <https://www.openstreetmap.org/copyright> (lest 15.05.2023).

Geonorge (2021). FKB-data og Matrikkeldata i UTM32 Euref89 og er lastet ned fra Geonorge, januar 2021. Laget av Geovekst. Mottatt fra Gunnar Tenge ved NMBU.

Höegh Eiendom, Lund + Slaatto (2023). SketchUp-modell av Bøkkerveien 1-3. Upublisert materiale (lest 21.03.2023).

Møller Eiendom, A-Lab (2023). SketchUp-modell av Økernveien 94. Upublisert materiale (lest 19.03.2023).

OBOS Nye Hjem AS, Sweco Architects AS (2023). SketchUp-modell av Økernveien 115. Upublisert materiale (lest 16.03.2023).

Ortofoto i UTM32 Euref89 fra 2.5.22 er lastet ned fra Norgebilder, januar 2023. Laget av Geovekst.

Oslo kommune (2023). Bearbeidet kartdata. Bydeler. Tilgjengelig fra: <https://www.oslo.kommune.no/bydeler/#gref> (hentet 03.04.2023).

Statistisk sentralbyrå (2021). Befolkningsstatistikk på rutenett 2020. Tilgjengelig fra: <https://kart.ssb.no/> (lest 22.01.2023).

Stor-Oslo Eiendom AS, Sweco Architects (2023). DWG-modell av Økernveien 97. Upublisert materiale (lest 15.03.2023).

Topografisk kart over Grünerløkka (u.å.). © World topographic map, TessaDEM, OpenStreetMap-bidragsterene. Topografisk kart over Grünerløkka. Tilgjengelig fra: <https://en-gb.topographic-map.com/map-f28zkl/Norway/?center=59.93405%2C10.80164&zoom=15&base=3&popup=59.93499%2C10.81025>. TessaDEM er lisensiert under Creative Commons: <https://opendatacommons.org/licenses/odbl/summary/>. Kartdata er hentet fra OpenStreetMap Foundation. Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0: <https://www.openstreetmap.org/copyright> (lest 15.05.2023).

Muntlige referanser

Berge de Galvez, I. O. (2023). Møte om områdeutvikling på Hasle. Oslo (05.01.2023).

Bymiljøetaten (2023). Digitalt møte med områdeansvarlig for Løren og Hasle om Dronning Margretes Vei. Teams (17.01.2023).

Uten navn (2023). Intervju med leder i FAU Frydenberg skole. Teams (10.03.2023).

Uten navn (2023). Intervju med leder FAU Teglverket skole 8-10.trinn. Teams (09.03.2023).

Uten navn (2023). Intervju med SaLTo-koordinator i Bydel Grünerløkka. Tøyen (07.03.2023).

Uten navn (2023). Intervju med styreleder i Løren velforening. Løren (07.03.2023).

Uten navn (2023). Intervju med styreleder i Hasle og Frydenberg Vel. Teams (03.03.2023).

Creative Common Lisens til bruk av mennesker og vegetasjon til illustrasjoner:

Adobe Stock (2023). Standardlisens. Tilgjengelig fra: <https://stock.adobe.com/no/license-terms> (lest 17.02.2023).

Meye (2023). Tilgjengelig fra: <https://meye.dk/info/> (lest 17.02.2023).

MrCutout (2023). Tilgjengelig fra: <https://www.mrcutout.com/faq> (lest 18.04.2023).

Skalgubbar (2023). Tilgjengelig fra: <https://skalugubbar.se/read-me/> (lest 17.02.2023).

Textures.com (2023). Free credits. Tilgjengelig fra: <https://www.textures.com/support/terms-of-use> (lest 18.04.2023).

Crusier (2009). CC BY 3.0 <<https://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>>, via Wikimedia Commons. Foto: Microbiota Decussata. Redigert originalfil. Tilgjengelig fra: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Microbiota_decussata_PAN.JPG (lest 09.05.2023).

Figurliste

Figur 1. Avisartikler

Lundgaard, H. (2023, 17. mars). Flere tusen nye boliger. Ikke en kvadratmeter ny idrettsbane. Aftenposten. Tilgjengelig fra: <https://www.aftenposten.no/oslo/i/0QrArM/flere-tusen-nye-boliger-ikke-en-kvadratmeter-ny-idrettsbane> (lest 08.05.2023).

Kopperud, A. F. (2023, 23. april). Er Oslo en barnevennlig by? Byplan Oslo. Tilgjengelig fra: <https://magasin.oslo.kommune.no/byplan/er-oslo-en-barnevennlig-by> (lest 08.05.2023).

Wulfsberg, T. N. T. (2019, 20. august). – Det er ikke nok ungdomskubber for oss ungdom. Vi trenger trygge og tilgjengelige steder å være. Vårt Oslo. Tilgjengelig fra: <https://vartoslo.no/central-park-gamle-oslo-torbjorn-nimai-thams-wulfsberg/det-er-ikke-nok-ungdomskubber-for-oss-ungdom-vi-trenger-trygge-og-tilgjengelige-steder-a-vaere/214509> (lest 08.05.2023).

Lundgaard, H., Neegaard, D. P. (2021, 7. Mars). – Det som bygges, er nesten oppsiktsvekkende brutalt og lite sjenerøst. Aftenposten. Tilgjengelig fra:

<https://www.aftenposten.no/oslo/i/gWpdP5/det-som-bygges-er-nesten-oppsiktsvekkende-brutalt-og-lite-sjeneroest> (lest 08.05.2023).

Lundgaard, H. (2023, 4. mai). Mener park og skole må gå foran boliger. Aftenposten. Tilgjengelig fra: <https://www.aftenposten.no/oslo/i/on80gm/mener-park-og-skole-maa-gaa-foran-boliger> (lest 08.05.2023).

Lundgaard, H. (2022, 9. februar). «Vi hørte alt naboene sa når vi satt på balkongen.» Løren-folk deler kritikken av de tette nye boligområdene. Aftenposten. Tilgjengelig fra: <https://www.aftenposten.no/oslo/i/KzKan7/vi-hoerte-alt-naboene-sa-naar-vi-satt-paa-balkongen-loeren-folk-deler-kritikken-av-de-tette-nye-boligomraadene> (lest 08.05.2023).

Figur 2. Demonstrasjon 4.mai. Foto: Krosshaug, T. (2023, 4. mai). Fotografi av oppmøte på Lørenbanen 4. mai arrangert gjennom Facebook-gruppa «Stopp raseringa av Økern». Gjengitt og redigert med tillatelse.

Figur 3. Hovedkart VPOR Løren og Økern. Plan- og bygningsetaten (2014). Løren og Økern. Veiledende plan for det offentlige rom. (Forslag til politisk behandling 20.06.2014). Tilgjengelig fra: https://od2.pbe.oslo.kommune.no/pages/vedlegg/vpor/loeren_okern.pdf (lest 13.02.2023).

Figur 4. Anbefalingskart fra Plan- og bygningsetatens stedsanalyse. Plan- og bygningsetaten (2020). Planprogram med VPOR for Hasle og Valle Hovin. Tilgjengelig fra: <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2022044437&fi-leid=10150831> (lest 13.02.2023).

Figur 5. Bydel Grünerløkka. Oslo kommune (2023). Bearbeidet kartdata. Bydeler. Tilgjengelig fra: <https://www.oslo.kommune.no/bydeler/#gref> (hentet 03.04.2023).

Figur 6. Den grønne ringen. Plan- og bygningsetaten (2020). Strategisk plan for Hovinbyen. Bearbeidet kartdata. Tilgjengelig fra: <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2020010672&fileid=9127592> (lest 15.01.2023).

Figur 7. Kartutsnitt med caseområdet. Bearbeidet kartdata er FKB-data og Matrikkeldata i UTM32 Euref89 og er lastet ned fra Geonorge, januar 2021. Laget av Geovekst. Mottatt fra Gunnar Tenge ved NMBU.

Figur 8. Konsepttegning

Figur 9. Design Thinking. Interaction Design Foundation (u.å.). Design Thinking. Tilgjengelig fra: https://www.interaction-design.org/literature/topics/design-thinking?order_by=popularity (lest 11.02.2023).

Figur 10. Tilnærming til problemforståelsen

Figur 11. To dimensjoner av barnevennlig urban planlegging. Basert på Kyttä, M. (2004). The extent of children's independent mobility and the number of actualized affordances as criteria of child-friendly environments, *Journal of Environmental Psychology*, Vol. 24, no.2, 2004, s. 179-198. Tilgjengelig fra: [https://doi.org/10.1016/S0272-4944\(03\)00073-2](https://doi.org/10.1016/S0272-4944(03)00073-2) (lest 04.04.2023).

Figur 12. 12 tiltak for et ungdomsvennlig oppvekstmiljø

Figur 13. Gatas historiske utvikling. Basert på Standal, A. K. (2022). Oppstart 01.06.22. I emnet LAA325 Gater og byrom. Ås: Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (lest 26.01.2022).

Figur 14. The determinations of health and well-being in our neighbourhoods. Barton, H.; Grant, M. (2006). A health map for the local human habitat. *The Journal of the Royal Society for the Promotion of Health* 126(6):252-3. Tilgjengelig fra: https://www.researchgate.net/publication/6647677_A_health_map_for_the_local_human_habitat (lest 09.02.2023).

Figur 15. FNs Bærekraftsmål. United Nations (2023). Sustainable Development Goals. Tilgjengelig fra: <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal> (lest 09.02.2023).

Figur 16. Skoleelevene ved Frydenberg og WANG Ung skole representerer forskjellige skolekretser. Oversiktskart over skoleelevenes tilknytning. Bearbeidet kartdata fra Oslo kommune (2023). Bydeler. Tilgjengelig fra: <https://www.oslo.kommune.no/bydeler/#gref> (hentet 03.04.2023).

Figur 17. Ungdoms bruk av området. Bearbeidet kartdata er FKB-data og Matrikkeldata i UTM32 Euref89 og er lastet ned fra Geonorge, januar 2021. Laget av Geovekst. Mottatt fra Gunnar Tenge ved NMBU.

Figur 18. Frydenberg skole. Hvor ungdom er sosiale utenom skoletid. Skjermdump fra egen undersøkelse i Nettskjema.no.

Figur 19. WANG Ung. Hvor ungdom er sosiale utenom skoletid. Skjermdump fra egen undersøkelse i Nettskjema.no.

Figur 20. Områder som unngås. Bearbeidet kartdata er FKB-data og Matrikkeldata i UTM32 Euref89 og er lastet ned fra Geonorge, januar 2021. Laget av Geovekst. Mottatt fra Gunnar Tenge ved NMBU.

Vedlegg

Vedlegg 1: Godkjenning av Sikt

I forbindelse med masteroppgaven har vi søkt om godkjenning for håndtering av personvern gjennom Sikt. Dette ble gjort parallelt med den initielle kontakten med ungdomsskoler til idéverkstedene, og det ble i utgangspunktet søkt om å behandle flere formater, for å opprettholde fleksibilitet i dialogen med skolene. Vedlagt ligger Sikts vurdering av søknaden.

Vedlegg 2: Informasjonsskriv og samtykkeskjema til ungdomskoleelever

Informasjonsskrivet ble tilsendt ansvarlig lærer minimum to uker i forkant av idéverkstedene for at deltakerne skulle ha tilstrekkelig med tid til å skrive under ved hjelp av foresatte, eller på egenhånd dersom kriteriene ble oppfylt. Innholdet i skjemaet ble gjennomgått muntlig i forkant av idéverkstedene, med rom for å stille spørsmål. Et ekstra samtykke for å bli fotografert ble gjort på stedet.

Vedlegg 3: Informasjonsskriv og samtykkeskjema til intervjuobjekter

Samtykke fra intervjuobjektene ble innhentet skriftlig eller digitalt.

Vedlegg 4: Intervjuguide

Intervjuguide til personlig intervju ble tilsendt i forkant av intervjuet. Enkelte spørsmål fraviker fra guider, der det var naturlig å tilpasse dem til intervjuobjektets rolle.

Vedlegg 5: Innhold i idéverksteder

Program og kartoppgaver ligger vedlagt.

Vedlegg 6: Digital undersøkelse

Digital undersøkelse som ble gjennomført på ungdomsskolene. Gjennomført i Nettskjema.

Vedlegg 7: Konkurransbidrag i *Global Talent Week*

Som en del av prosessen med oppgaven, deltok vi i konkurransen *Global Talent Week*. Vedlagt er deler av bidraget.

Vedlegg 1



[Meldeskjema](#) / [Masteroppgave - Ungdomsgater på Hasle](#) / Vurdering

Vurdering av behandling av personopplysninger

Referansenummer	Vurderingstype	Dato
898612	Standard	21.02.2023

Prosjekttittel
Masteroppgave - Ungdomsgater på Hasle

Behandlingsansvarlig institusjon
Norges miljø- og biovitenskapelige universitet – NMBU / Fakultet for landskap og samfunn / Institutt for landskapsarkitektur

Prosjektansvarlig
Kathrine Strøm

Student
Synne Thorshaug Eide

Prosjektperiode
01.01.2023 - 01.07.2023

Kategorier personopplysninger
Alminnelige

Lovlig grunnlag
Samtykke (Personvernforordningen art. 6 nr. 1 bokstav a)

Behandlingen av personopplysningene er lovlig så fremt den gjennomføres som oppgitt i meldeskjemaet. Det lovlige grunnlaget gjelder til 01.07.2023.

[Meldeskjema](#)

Kommentar
OM VURDERINGEN
Sikt har en avtale med institusjonen du forsker eller studerer ved. Denne avtalen innebærer at vi skal gi deg råd slik at behandlingen av personopplysninger i prosjektet ditt er lovlig etter personvernregelverket.

FORELDRE SAMTYKKER FOR BARN
Prosjektet vil innhente samtykke fra foresatte til behandlingen av personopplysninger om barna.

BARN SAMTYKKER SELV - ALMINNELIGE PERSONOPPLYSNINGER
Prosjektet vil innhente samtykke fra mindreårige til behandling av personopplysninger. Vår vurdering er at barn over 15 år kan samtykke selv til behandling av alminnelige personopplysninger, og at prosjektet legger opp til et samtykke i samsvar med kravene i art. 4 og 7, ved at det er en frivillig, spesifikk, informert og utvetydig bekreftelse som kan dokumenteres, og som den registrerte kan trekke tilbake.

DATABEHANDLER
Vi legger til grunn at behandlingen oppfyller kravene til bruk av databehandler, jf. personvernforordningen art. 28 og 29.

PUBLISERING AV PERSONOPPLYSNINGER
Hvis forskningsdeltagere kan kjennes igjen i publikasjoner (direkte eller indirekte), må de få tydelig informasjon om dette.

FØLG DIN INSTITUSJONS RETNINGSLINJER
Vi har vurdert at du har lovlig grunnlag til å behandle personopplysningene, men husk at det er institusjonen du er ansatt/student ved som avgjør hvilke databehandlere du kan bruke og hvordan du må lagre og sikre data i ditt prosjekt. Husk å bruke leverandører som din institusjon har avtale med (f.eks. ved skylagring, nettspørreskjema, videosamtale el.)

Personverntjenester legger til grunn at behandlingen oppfyller kravene i personvernforordningen om riktighet (art. 5.1 d), integritet og konfidensialitet (art. 5.1. f) og sikkerhet (art. 32).

MELD VESENTLIGE ENDRINGER
Dersom det skjer vesentlige endringer i behandlingen av personopplysninger, kan det være nødvendig å melde dette til oss ved å oppdatere meldeskjemaet. Se våre nettsider om hvilke endringer du må melde: <https://sikt.no/melde-endringer-i-meldeskjema>

OPPFØLGING AV PROSJEKTET
Vi vil følge opp ved planlagt avslutning for å avklare om behandlingen av personopplysningene er avsluttet.

Lykke til med prosjektet!

Vedlegg 2

Vil du delta i masterstudentprosjektet «Ungdoms uterom på Løren og Hasle»?

Dette er et spørsmål til deg om å delta i et masterstudentprosjekt hvor formålet er å undersøke hvordan unges oppvekstmiljø på Løren og Hasle kan styrkes gjennom fysisk utforming av gater. I dette skrivet gir vi deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

Formål

Løren og Hasle er i kraftig vekst. Området er preget av et høyt tempo i boligutbygging og vil ha et økende antall barnefamilier framover. Samtidig planlegges det for nye tiltak på og langs den trafikkerte Økernveien. Barn og unge skal også ha plass til å leve i en tettere by, og vi ønsker å undersøke hvilke tiltak man kan gjøre for å øke den kvalitative opplevelsen av Løren og Hasles nærområder. Det skal være mulig å ferdes trygt, til tross for infrastrukturelle barrierer og et komplisert trafikksystem.

Gjennom samtaler, spørreundersøkelser og tegning av **uteområder**, vil vi undersøke problemstillingen «*Hvordan unges oppvekstmiljø på Løren og Hasle kan styrkes gjennom fysisk utforming av gater?*». I prosjektet vil vi komme i kontakt med deg som er skoleelev på skolene Frydenberg, WANG Ung og Teglverket eller er engasjert ungdom i området. I prosjektet kontakter vi også foreldre, og andre organisasjoner som utekontakten, Foreldrerådets arbeidsutvalg (FAU), SaLTo, velforeninger og borettslag i området.

Prosjektet er en masteroppgave i landskapsarkitektur ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU). Arbeidet starter i januar 2023 og vil avsluttes i mai samme år. Dataen som innhentes vil ikke benyttes utenom prosjektet, og vil slettes etter at prosjektet er fullført, innen 01.07.2023.

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

Prosjektet ledes av masterstudentene *Synne Thorshaug Eide* og *Kristina Sycheva*. Våre masterveiledere *Kathrine Omnia Strøm*, dosent og *Augustin Sebastian-Rivera*, førsteamanuensis ved Institutt for landskapsarkitektur på Norges miljø- og biovitenskapelige universitet er ansvarlige for prosjektet.

Hvorfor får du spørsmål om å delta?

Utvalgsriterier for å delta i prosjektet er primærbrukere basert geografisk tilhørighet til området. Du kan ha blitt kontaktet for å delta i dette prosjektet gjennom en kontaktperson (lærer, prosjektleder eller styre) basert på kontaklinformasjon de innehar om deg.

Hva innebærer det for deg å delta?

Hvis du velger å delta i prosjektet, innebærer det at du fyller ut et spørreskjema og deltar på en workshop. Spørreskjemaet vil ta deg ca. 10 minutter, og workshopen ca. 80 minutter. Spørreskjemaet inneholder spørsmål om din bruk av området, tanker om hvordan området er tilrettelagt for unge og ønsker om forbedring. Dine svar fra spørreskjemaet blir registrert elektronisk eller fysisk på papir. Under workshopen vil vi samle inn oppgavebesvarelser og ta skriftlige notater underveis.

Dersom du er under 16 år, må foresatte skrive under på dine vegne. Om du er 16 år eller eldre, kan du skrive under skjemaet selv. Dersom barn mellom 12 og 16 år av grunner som bør respekteres, ikke ønsker at foreldrene, andre med foreldreansvar eller barnevernstjenesten gjøres kjent med opplysninger om barnet, skal dette ivaretas.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykket tilbake uten å oppgi noen grunn. Alle dine personopplysninger vil da bli slettet. Forsøket gjøres i forbindelse med undervisning, men vil ikke inngå som en del av vurderingen i faget. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg, dersom du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg. Dersom du ikke ønsker å delta, vil du få tilbud om et alternativt læringsopplegg.

Ditt personvern – hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Vi vil bare bruke opplysningene om deg til formålene vi har fortalt om i dette skrivet. Vi behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket. Masterstudentene *Synne Thorshaug Eide* og *Kristina Sycheva*, og masterveiledere *Kathrine Omnia Strøm* og *Augustin Sebastian-Rivera* vil ha tilgang til personopplysninger ved behandlingsansvarlig institusjon (Norges miljø- og biovitenskapelige universitet).

Spørreskjemaene vil gjennomføres anonymt, men dersom du oppgir navnet ditt og kontaktopplysninger vil vi erstatte dem med en kode som lagres på egen navneliste adskilt fra øvrige data. Dette gjøres for å sikre at ingen uvedkommende får tilgang til dine personopplysninger.

Hva skjer med personopplysningene dine når forskningsprosjektet avsluttes?

Prosjektet vil etter planen avsluttes 01.07.2023, og alle data vil slettes til denne datoen.

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om deg?

Vi behandler opplysninger om deg basert på ditt samtykke, eller dine foresattes samtykke på dine vegne.

På oppdrag fra Institutt for landskapsarkitektur ved Fakultet for landskap og samfunn på Norges miljø- og biovitenskapelige universitet har Sikt – Kunnskapssektorens tjenesteleverandør vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket.

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- innsyn i hvilke opplysninger vi behandler om deg, og å få utlevert en kopi av opplysningene
- å få rettet opplysninger om deg som er feil eller misvisende
- å få slettet personopplysninger om deg
- å sende klage til Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger

Hvis du har spørsmål til studien, eller ønsker å vite mer om eller benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med:

- Institutt for landskapsarkitektur ved masterstudent
Synne Thorshaug Eide
E-post: synne.thorshaug.eide@nmbu.no
Mobil: 979 39 460

Eller veileder **Kathrine Omnia Strøm**
E-post: Kathrine.omnia.strom@nmbu.no
Mobil: 672 31 405

- Vårt personvernombud: **Hanne Pernille Gulbrandsen**
E-post: personvernombud@nmbu.no
Mobil: 402 81 558
Norges miljø- og biovitenskapelige universitet

Hvis du har spørsmål knyttet til vurderingen som er gjort av personverntjenestene fra Sikt, kan du ta kontakt via:

- Epost: personverntjenester@sikt.no eller telefon: 73 98 40 40.

Med vennlig hilsen

Prosjektansvarlig
Kathrine Omnia Strøm

Studenter
Synne Thorshaug Eide og Kristina Sycheva

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet «*Ungdoms uterom på Løren og Hasle*», og har fått anledning til å stille spørsmål. Jeg samtykker til:

- å delta i elektronisk/fysisk spørreundersøkelse
- å delta på workshop
- å være med på bilder der ansiktet mitt utelates
(F.eks. nærbilder av hender i arbeid som kan bli brukt i masteroppgaven. Hensikten er å formidle workshop-situasjonen, men samtidig skjerme deg som deltaker. Du kan fortsatt delta på spørreundersøkelsen og workshopen, dersom du ikke ønsker å bli tatt bilde av)

Jeg samtykker til at mine opplysninger behandles frem til prosjektet er avsluttet.

(Signert av prosjektdeltaker, dato)

Vedlegg 3

Vil du delta i masterstudentprosjektet

«*Barn og unges uterom på Løren og Hasle*»?

Dette er et spørsmål til deg om å delta i et masterstudentprosjekt hvor formålet er å undersøke hvordan barn og unges oppvekstmiljø på Løren og Hasle kan styrkes gjennom fysisk utforming av gater. I dette skrevet gir vi deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

Formål

Løren og Hasle er i kraftig vekst. Området er preget av et høyt tempo i boligutbygging og vil ha et økende antall barnefamilier framover. Samtidig planlegges det for nye tiltak på og langs den trafikkerte Økernveien. Barn og unge skal også ha plass til å leve i en tettere by, og vi ønsker å undersøke hvilke tiltak man kan gjøre for å øke den kvalitative opplevelsen av Løren og Hasles nærområder. Det skal være mulig å ferdes trygt, til tross for infrastrukturelle barrierer og et komplisert trafikksystem.

Gjennom samtaler, spørreundersøkelser og tegning av uteområder, vil vi undersøke problemstillingen «Hvordan kan barn og unges oppvekstmiljø på Løren og Hasle styrkes gjennom fysisk utforming av gater?». I prosjektet vil vi komme i kontakt med deg som er en del av Foreldrerådets arbeidsutvalg (FAU) i området, SaLTO, utekontakten og velforeninger. I prosjektet vil vi også ta kontakt med et utvalg av skoleelever fra skolene Sinsen, Løren, Frydenberg, WANG Ung, Teglvirket og Hasle eller andre engasjerte ungdom i området. Foreldre og borettslag vil bli tilsendt en spørreundersøkelse.

Prosjektet er en masteroppgave i landskapsarkitektur ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU). Arbeidet starter i januar 2023 og vil avsluttes i mai samme år. Dataen som innhentes vil ikke benyttes utenom prosjektet, og vil slettes etter at prosjektet er fullført, innen 01.07.2023.

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

Prosjektet ledes av masterstudentene *Synne Thorshaug Eide* og *Kristina Sycheva*. Våre masterveiledere *Kathrine Omnia Strøm*, dosent og *Augustin Sebastian-Rivera*, førsteamanuensis ved Institutt for landskapsarkitektur på Norges miljø- og biovitenskapelige universitet er ansvarlige for prosjektet.

Hvorfor får du spørsmål om å delta?

Utvalgsriterier for å delta i prosjektet er primærbrukere basert geografisk tilhørighet til området. Du kan ha blitt kontaktet for å delta i dette prosjektet gjennom direkte kontakt med oss, eller en kontaktperson (prosjektleder eller styre) basert på kontaklinformasjon de innehar om deg.

Hva innebærer det for deg å delta?

Hvis du velger å delta i prosjektet, innebærer det at du deltar på et fysisk eller digitalt intervju. Intervjuet vil ta deg ca. 60 minutter. Det inneholder spørsmål om opplevelser og bruk av området, dine tanker om hvordan området er tilrettelagt for barn og unge og hvordan det eventuelt kan forbedres. Under intervjuet vil vi ta skriftlige notater underveis.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykket tilbake uten å oppgi noen grunn. Alle dine personopplysninger vil da bli slettet. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg, dersom du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg.

Ditt personvern – hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Vi vil bare bruke opplysningene om deg til formålene vi har fortalt om i dette skrivet. Vi behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket. Masterstudentene Synne Thorshaug Eide og Kristina Sycheva, og masterveileder Kathrine Omnia Strøm og Agustin Sebastian-Rivera vil ha tilgang til personopplysninger ved behandlingsansvarlig institusjon (Norges miljø- og biovitenskapelige universitet).

Personopplysninger som vi tar i bruk i oppgavens sluttprodukt omfatter arbeidssted og sentrale funn fra intervjuene. Disse vil presenteres i sluttproduktet. Navnet ditt og kontaktopplysninger vil ikke presenteres. I bearbeidelsen vil vi erstatte dem med en kodes som lagres på egen navneliste adskilt fra øvrige data. Dette gjøres for å sikre at ingen uvedkommende får tilgang til dine personopplysninger.

Hva skjer med personopplysningene dine når forskningsprosjektet avsluttes?

Prosjektet vil etter planen avsluttes 01.07.2023, og alle data vil slettes til denne datoen.

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om deg?

Vi behandler opplysninger om deg basert på ditt samtykke.

På oppdrag fra Institutt for landskapsarkitektur ved Fakultet for landskap og samfunn på Norges miljø- og biovitenskapelige universitet har Sikt – Kunnskapssektorens tjenesteleverandør vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket.

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- innsyn i hvilke opplysninger vi behandler om deg, og å få utlevert en kopi av opplysningene
- å få rettet opplysninger om deg som er feil eller misvisende
- å få slettet personopplysninger om deg
- å sende klage til Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger

Hvis du har spørsmål til studien, eller ønsker å vite mer om eller benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med:

- Institutt for landskapsarkitektur ved masterstudent
Synne Thorshaug Eide
E-post: synne.thorshaug.eide@nmbu.no
Mobil: 979 39 460

Eller veileder **Kathrine Omnia Strøm**
E-post: Kathrine.omnia.strom@nmbu.no
Mobil: 672 31 405

- Vårt personvernombud: **Hanne Pernille Gulbrandsen**

E-post: personvernombud@nmbu.no
Mobil: 402 81 558
Norges miljø- og biovitenskapelige universitet

Hvis du har spørsmål knyttet til vurderingen som er gjort av personverntjenestene fra Sikt, kan du ta kontakt via:

- Epost: personverntjenester@sikt.no eller telefon: 73 98 40 40.

Med vennlig hilsen,

Prosjektansvarlig
Kathrine Omnia Strøm

Studenter
Synne Thorshaug Eide og Kristina Sycheva

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet «Barn og unges uterom på Løren og Hasle», og har fått anledning til å stille spørsmål. Jeg samtykker til:

- å delta på intervju
- at personopplysninger om arbeidssted eller rolle i organisasjon som kan være personidentifiserende vil presenteres i prosjektets sluttprodukt

Jeg samtykker til at mine opplysninger behandles frem til prosjektet er avsluttet.

(Signert av prosjektdeltaker, dato)

Vedlegg 4

ile

Eide og Sycheva, 30.01.2023

Intervjuguide – Personlig intervju

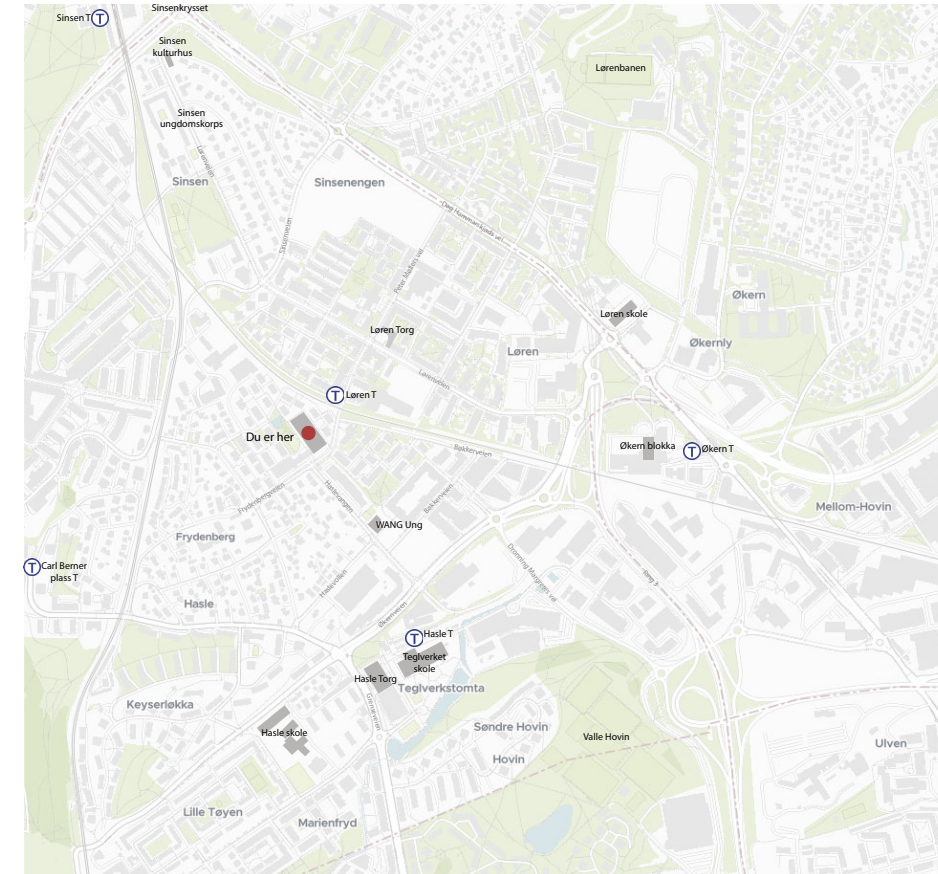
Masteroppgave: *Barn og unges uterom på Løren og Hasle*

Master i landskapsarkitektur, Norges miljø- og biovitenskapelige universitet

1. Kan du fortelle litt om rollen din i arbeidet deres?
2. Hvordan henter dere informasjon om hva som er viktig for barn og unge i området?
3. Hvilke saker har kommet fram? Hvordan vil du beskrive situasjonen for barn/unge i dag?
4. Hvilke områder benytter de? (Til alle formål)
5. Hvilke områder unngår de? Vet dere om noen steder som burde endres?
6. Kjenner du til hva slags forhold barn og unge har på tvers av skolene/fritidsaktiviteter?
7. Er det noen utfordringer mellom barn/unge og andre grupper (naboer mm.)?
8. Hvilke tiltak tror du kan løse noen av utfordringene?
9. Oppfatter du at gutter og jenter har like muligheter på Løren/Hasle til å utfolde seg?
10. Ungdom er mindre aktive i dag. Hva tror du skal til for at flere unge vil oppholde seg utendørs? (Spesielt om vinteren)
11. Tilbake til arbeidet deres - Har dere konkrete eksempler på resultat(mål) som er oppnådd? Om ja, hvilke?
12. Hvordan ser arbeidet deres ut framover?

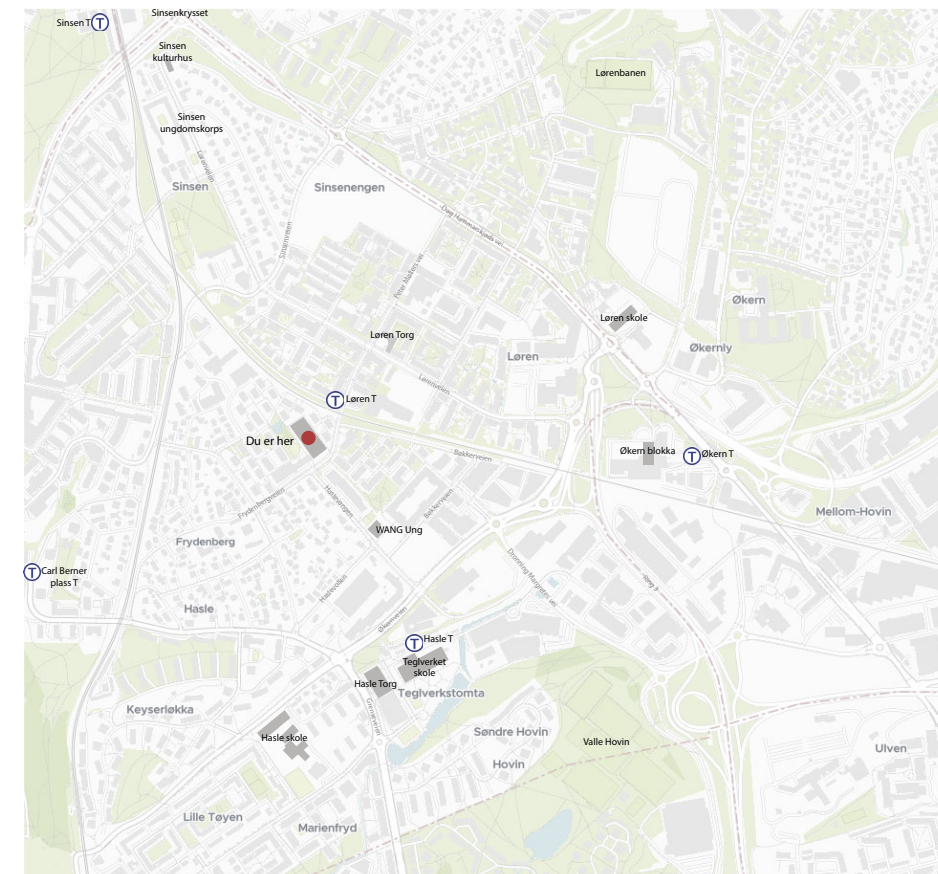
Vedlegg 5

Hvilke steder bruker du utenfor hjemmet og skolen din?



- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____
- 5 _____
- 6 _____
- 7 _____
- 8 _____
- 9 _____
- 10 _____

Er det noen steder du unngår eller som det er vanskelig å komme seg fram til?



- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____
- 5 _____
- 6 _____
- 7 _____
- 8 _____
- 9 _____
- 10 _____

KJØREPLAN TIRSDAG 21. MARS 10.00-11.30

Tidspunkt	Min	Aktivitet	Hensikt	Utstyr
10:00	10	Informasjon / presentasjon – hvem vi er og hvorfor er her	Introdusere oss, formålet med hvorfor vi er her, informere om dagens opplegg. Forventningsavklaring for dagen og hvordan resultatene skal brukes.	PowerPoint Pc + adapter/kabel
10:10	15	Digital spørreundersøkelse	Få innsikt i ungdommenes bruk av uteområder på Løren og Hasle og hvilke transportmidler de bruker	Pc + adapter/kabel
10:25	15	A1: Tegn splot – oppvarmingsoppgave Hvor har du det godt? <i>(fysiske steder, dine interesser og ting som du er glad i)</i> Både tegne og skrive 5 min til å tegne og 5 min til å snakke i grupper. Vi går rundt og snakker med elevene mens de tegner. Deretter får de snakke med hverandre i grupper.	Få oversikt over ønskelige aktiviteter. Her er hensikten å bli bedre kjent med ungdommene og få dem til å åpne opp.	Ark A4 Tusjer/penner Notatblokker Penner
10:40	15	A2: Kartoppgave Hvilke steder/gater bruker du utenfor hjemmet og skolen din? - Det kan være både fritidsaktiviteter, møteplasser eller der dere henger mest Er det noen steder du unngår eller som det er vanskelig å komme seg fram til? - Støy - Trafikk - Mørkt - Trygghet - Skumle folk/grupper/mennesker - Sint hund - Misliker	Hensikten med oppgaven er å få vite hvilke steder brukes mest av ungdom. Er det noen steder ungdommene unngår i området? Hvorfor?	Kart over Løren-Hasle Tusjer/penner

10:55	25	A3: Drømmescenario Forklare at vi jobber med uteområder – ikke inne - Hva har dere lyst på stedet? - Hvordan det ser det ut for deg? Hver enkelt tegner og skriver på A4 ting/tilbud de drømmer å ha på Hasle og Løren (10 min) Gruppediskusjon der de velger 5 viktigste som skal presenteres i plenum (15 min), skriver på et nytt ark og leverer til oss	Sette i gang tankeprosesser og utforske hvordan det er i de nye uteområder på Løren og Hasle. Her blir det viktig å informere om at ikke alt ungdommene ønsker kommer til å bli en realitet, samtidig blir det viktig å ikke avslå noen ideer heller.	Kart over Løren-Hasle Tusjer/penner
11:20	10	Avslutning: - Takke for oppmøte - Forklare planen videre		PowerPoint Pc + adapter/kabel

Vedlegg 6

Uteområder på Hasle og Løren (Skole 2)

1. Hvilket kjønn identifiserer du deg som?

Mann
Kvinne
Ikke-binær

2. Hvilke transportmidler pleier du å bruke til og fra skolen om sommeren (april-oktober), og hvor ofte per uke?

Flere valg er mulig.

Jeg går

0 ganger
1 gang
2-3 ganger
4-5 ganger

Sykkel

0 ganger
1 gang
2-3 ganger
4-5 ganger

Sparkesykkel

0 ganger
1 gang
2-3 ganger
4-5 ganger

El-sparkesykkel

0 ganger
1 gang
2-3 ganger
4-5 ganger

Buss

0 ganger
1 gang
2-3 ganger
4-5 ganger

Trikk

0 ganger
1 gang
2-3 ganger
4-5 ganger

T-bane

0 ganger
1 gang
2-3 ganger
4-5 ganger

Jeg blir kjørt

0 ganger
1 gang
2-3 ganger
4-5 ganger

3. Hvilke transportmidler pleier du å bruke til og fra skolen om vinteren (november-mars), og hvor ofte per uke?

Flere valg er mulig.

Jeg går

0 ganger
1 gang
2-3 ganger
4-5 ganger

Sykkel

0 ganger
1 gang
2-3 ganger
4-5 ganger

Sparkesykkel

0 ganger
1 gang
2-3 ganger
4-5 ganger

El-sparkesykkel

0 ganger
1 gang
2-3 ganger
4-5 ganger

Buss

0 ganger
1 gang
2-3 ganger

4-5 ganger

Trikk

0 ganger
1 gang
2-3 ganger
4-5 ganger

T-bane

0 ganger
1 gang
2-3 ganger
4-5 ganger

Jeg blir kjørt

0 ganger
1 gang
2-3 ganger
4-5 ganger

4. Hvilke transportmidler pleier du å bruke til og fra fritidsaktiviteter om sommeren (april-oktober), og hvor ofte per uke?

Flere valg er mulig.

Jeg går

0 ganger
1 gang
2-3 ganger
4-5 ganger

Sykkel

0 ganger
1 gang
2-3 ganger
4-5 ganger

Sparkesykkel

0 ganger
1 gang
2-3 ganger
4-5 ganger

El-sparkesykkel

0 ganger
1 gang
2-3 ganger
4-5 ganger

Buss

0 ganger
1 gang
2-3 ganger
4-5 ganger

Trikk

0 ganger
1 gang
2-3 ganger
4-5 ganger

T-bane

0 ganger
1 gang
2-3 ganger
4-5 ganger

Jeg blir kjørt

0 ganger
1 gang
2-3 ganger
4-5 ganger

5. Hvilke transportmidler pleier du å bruke til og fra fritidsaktiviteter om vinteren (november-mars), og hvor ofte per uke?

Flere valg er mulig.

Jeg går

0 ganger
1 gang
2-3 ganger
4-5 ganger

Sykkel

0 ganger
1 gang
2-3 ganger
4-5 ganger

Sparkesykkel

0 ganger
1 gang
2-3 ganger

4-5 ganger

El-sparkesykkel

0 ganger
1 gang
2-3 ganger
4-5 ganger

Buss

0 ganger
1 gang
2-3 ganger
4-5 ganger

Trikk

0 ganger
1 gang
2-3 ganger
4-5 ganger

T-bane

0 ganger
1 gang
2-3 ganger
4-5 ganger

Jeg blir kjørt

0 ganger
1 gang
2-3 ganger
4-5 ganger

6. Hvor trygt opplever du at det er å gå alene ute på Løren og Hasle?

Ganske utrygt
Litt utrygt
Ikke utrygt eller trygt
Litt trygt
Ganske trygt
Vet ikke

7. Har du kontakt med ungdom fra andre ungdomsskoler i nærheten?

Dersom ja skriv hvilken skole de går på.

Ja
Nei

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Ja» er valgt i spørsmålet «7. Har du kontakt med ungdom fra andre ungdomsskoler i nærheten?»

8. Hvor pleier du å være sosial med andre utenom skoletid?

Flere valg er mulig.

Vi møttes hjemme hos hverandre
Blir igjen på skolen
På skoleområder
På ungdomshus/fritidsklubb
På organisert idrett
På treningstudio
Kafé/butikker
Park/ute i naturen
Løren Torg
Hasle Torg
Løren T-banestasjon
Hasle T-banestasjon

Dette elementet vises kun dersom alternativet «På organisert idrett» er valgt i spørsmålet «8. Hvor pleier du å være sosial med andre utenom skoletid?»

Dersom ja, skriv hvilken

Dette elementet vises kun dersom alternativet «På treningstudio» er valgt i spørsmålet «8. Hvor pleier du å være sosial med andre utenom skoletid?»

Dersom ja, skriv hvilken

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Kafé/butikker» er valgt i spørsmålet «8. Hvor pleier du å være sosial med andre utenom skoletid?»

Dersom ja, skriv hvilken

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Park/ute i naturen» er valgt i spørsmålet «8. Hvor pleier du å være sosial med andre utenom skoletid?»

Dersom ja, skriv hvilken

9. Hva synes du er bra med uteområdene på Hasle og Løren i dag og bør beholdes?

10. Er det noen av de eksisterende uteområdene du synes bør endres på Løren og Hasle? I så fall hvordan?

Dette kan være både store og små forbedringer i eksisterende uteområder. Prøv å være presiss i svaret ditt

11. Er det noen typer uteområder du ikke har i dag, men ønsker å ha på Løren og Hasle?

Dette kan være plass til nye aktiviteter og arrangementer, eller helt nye uteområder du har lyst på.

Vedlegg 7



How will the youth's future streets look like?



Hasle and Løren in the Grünerløkka district are undergoing transformations. Today the areas are characterized by the car retailing industry but are soon to become a new city center in Oslo. These places have a high child population density, and shortly, they will have teens with a narrow selection of places to be (1) (2).

21% of the population in Norway is under 18 years old (3). Despite this, we argue that areas are not planned well enough for them. Youth lack the right to vote and new planning is mainly done through the adult's perspective, leading to prioritizing other interests. User oriented design might lead to knowledge production and ease the process to apply it in a city planning.

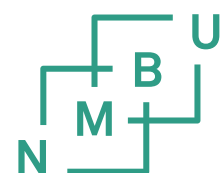
Children are dependent on the streets as their primary means of transportation. The streets are the urban most widespread common areas, and by making them available to young people, we will make them available to everyone.

Vi deltok i Global Talent Week-konkurransen under kategorien SDG11. Forslaget hadde tittelen "Streets for youth" og ble valgt ut av 400 søknader, og havnet til slutt i finalen blant topp 10 i kategorien.

Refleksjoner over deltakelsen er at vi har beveget oss inn i et felt der man behøver kunnskap fra mange forskjellige fagfelter.

Youtube-film som en del av bidraget:





Norges miljø- og biovitenskapelige universitet
Noregs miljø- og biovitenskapelige universitet
Norwegian University of Life Sciences

Postboks 5003
NO-1432 Ås
Norway